

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 14 } చెన్న పట్టణము 1926 వ సం॥ మే నెల 19-వ తేది బుధవారము } No 41
సంపుటము ౧౪ } శ్రీ అక్షయనామసంవత్సర వైశాఖమాస శుద్ధ సప్తమి ౭. } సంచిక ౪౧

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే జేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది సంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము నకలవిధ నొప్పులకు నంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును.
బెబుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుచెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 249 ప్రేరిరోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

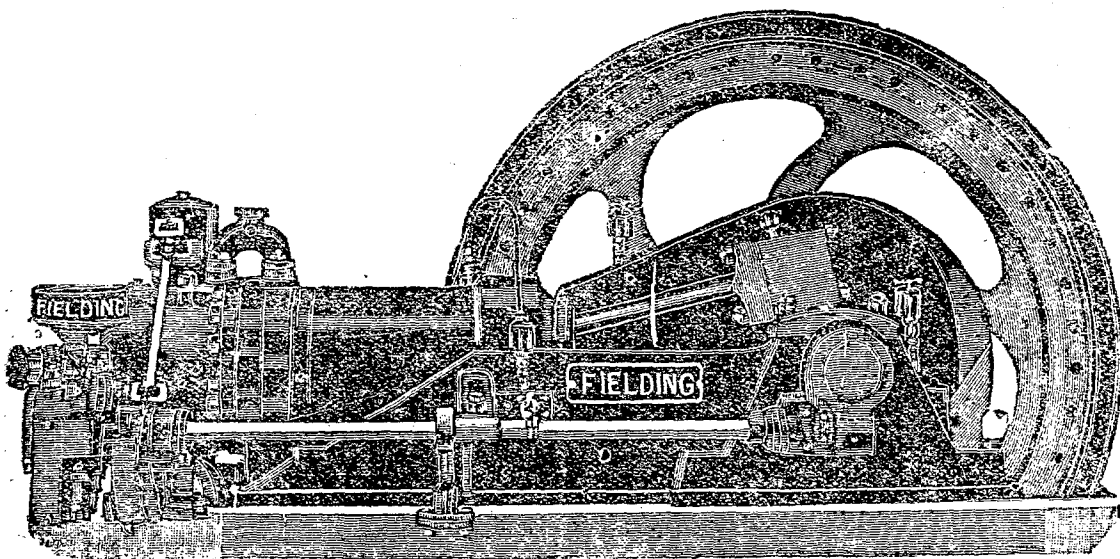
The safest, simplest, strongest and the most
advantageous Oil Engine with many improvements.

“ఫీల్డింగు”

వేటెంటు నేస్టిక్విక్ స్టార్టింగు శమిడిశల్ క్రూడు ఆయిలు యింజను

వేపరైజరు ప్రపుతో కాల్చవలసిన అవసరములేకుండగనే 586

రెండే నిమిషములలో స్టార్టుకాగలదు.

వీటిసామానులు చాలాబలముకలవిగా నుమంచి తెంపరు కలవిగాను వుండుటవల్ల చాలాకాలము
అరిగిపోకుండా పనిచేయుటలోను లోడ్లు లాగుటలోను యీ యింజనులు చాలా ప్రసిద్ధిచెంది వున్నవి.

క్రూడ్లు ఆయిలు ఖర్చు బహు తక్కువ. ఎటువంటిమడ్డి క్రూడ్లు ఆయిలుతో నయినను బహు
చక్కగా పనిచేయును. 52 బి. హెచ్. పి. ఎరకు అన్ని సైజులు యెప్పుడున్న సాకులో వుంచ
బడును. థరలు బహుసరసముగావుండును.

పోత పతెంట్లు:—డి.ఎల్. శాస్త్రి అండుకో, 12, తంబుచెట్టివీధి, మెద్రాసు.

బ్యాంచి ఆఫీసు, కొత్త అగ్రహారం, విజయనగరం.

WANTED.

Candidates for Telegraph and Station
Master's Classes. Particulars and Railway
Fare Certificate on 2 annas stamp.

Imperial Telegraph College, DELHI.

విద్యార్థులు కావాలను 832

మోటారుకారులను నడపుటకు, గొడుగు సంబంధించిన
మోటారులను పూర్తిగా నేర్పుకొనుటకు వీలగు కావాలను.
ప్రాప్త్యైక్తము ఈవిధమున విలాసమున వున్నాము.

Principal

SRI RAM MOTOR SCHOOL

(Recognised by the Govt.)

The Best Equipped Motor School

Walajah Road

Tel. 3444

Madras.

కౌను థియేటరు 2253

19-5-26 బుధవారమునుండి 21-5-26 శుక్రవారమువరకు
(వరిదినము 2) ప్రదర్శనములు. సా॥ 6-15 గం, రా॥ 9-80 గం
మదన థియేటరు లిమిటెడ్ వారు
రెండవవారము 4, 5, అండు 6, ఉపకథలు లేక 6 భాగములు
పతీస్ అద్భుత ఇంటి వెలుపటి నీరియల్ లోని

“మానురాణి” ని

ప్రదర్శింతురు

రాణిరూత్ రోలండు ప్రధాన కథా నాయకరాలు

ఇది పతీస్ శిరియలునందు చాలగొప్పది

అనేక ఇతర ఫీజులు కూడ చూపబడును

మదనవిలాసము

నిక్కాశచేతగాని, యితర కారణములవలనగాని కఠిని
శుక్లనవ్వుమును తగ్గించి వీర్యమును గలిగించి సంసారముఖమును
గలిగించు తియ్యలి రసాయనము 4 బెస్సుల సీసా 1 కి తపాలా
ప్యాకింగ్ లో ౪ ౩-9-0

2

మోహన ఫార్మసీ

రామచంద్రపురం గోదావరి

పెద్ద బహుమానము
5 లక్షల మార్కులు

మీ కొకగొప్ప అదృష్టము
రానున్నది

బహుమానము లన్నియు
జర్మనీ ప్రభుత్వమువారి
గ్యారంటీ గలిగినది.

గొప్ప బంగారపు ద్రవ్యలాటరీకి

చందాల నిచ్చుటనలన మీకీ అదృష్టము లభించును. దీనికి హామీబర్లునేటు ప్రభుత్వమువారి పూచీ గలదు. ప్రతినెల ఈ లాటరీయందు 70,000 టికెట్లు గలవు. ఇందులో 27600 టికెట్లు, మొత్తము మీద సగమునకు వైగనే బహుమానములు వచ్చును. జరుపబడు ఆరు డ్రాయింగులలో (నెలకొకమారు డ్రాయింగు) జయము నందగలవు.

మొత్త బహుమానములు

49,76,000 బంగారపు మార్కులు లేక 248,800 పౌనులు.

మొట్ట మొదటి గొప్ప బహుమానము 500,000 మార్కులు

లేక 25000 పౌనులు

మరిన్ని ఈ క్రింది గొప్ప మార్కులుగల బహుమానములు గలవు

200,000	120,000	70,000	60,000
100,000	80,000	50,000	40,000

Samuel Heckscher, senr. Banker
Dammtor Street 14 Hamburg 235 (Germany)

.....Cut off here.....
Please send me.....

Order Form.

Ticket for first second and third drawing. Amount of..... is enclose

British Postal Orders.

Name and Address (Plainly and in fully) :

.....

Date :.....

Postage on ordinary letters is 3 d.

యిదే ప్రకారం మార్కుల ప్రకారం యింతను బహుమానములు గలవు. జూబిలీ కోరువారికి ఉచితముగా పంపబడును. మొదటి మూడు డ్రాయింగులలో పుష్కలముగా టికెట్లు ఖరీదు నిండుటకై టికెట్లు 8 పౌనులు, అరటి టికెట్లు 80 పైల్లింగులు, కాలటి టికెట్లు 15 పైల్లింగులు. తక్కిన మూడు డ్రాయింగులకు టికెట్లు యిదే ధర యందును ప్రతి టికెట్టుకు రిక్లమెంట్లు 6 పైల్లింగులు.

సామన్య ప్రజలలో టికెట్లు పంపబడును. డ్రాయింగు కావడముతోనే బహుమానము పంపబడి మగును. రాబోవు డ్రాయింగు త్వరలో రానున్నది. గనుక వెంటనే టికెట్లకు సామన్య 31-5-1926 తేదీలోగా పంపవలెను. యిందులో నున్న ప్రకారము ఇంగ్లీషులో విలాసము వ్రాయవలెను.

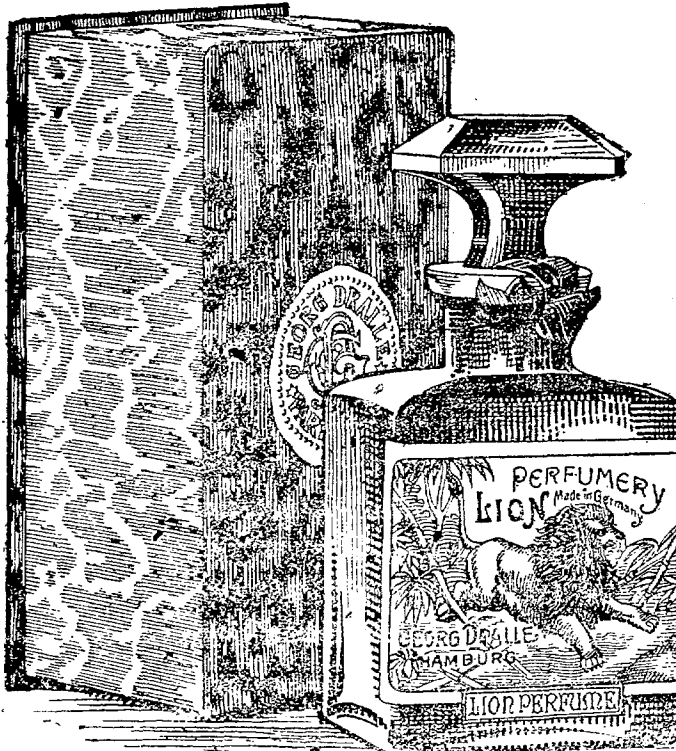
ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ ప్రసంగములు

1

చిలుకూరి నారాయణరావుగారు రాజమహేంద్రవర విశ్రమించుట యందు ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమునకు గొప్ప ప్రసంగములు చేస్తున్నారు. ఆ ప్రసంగములలో ఈ క్రిందిది మొదటిది.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయములో విద్య వ భాషద్వారా జరుగవలెను

ఈ విషయమై ఆ నేకులు ఆ నేక పర్యాయములు సంపూర్ణముగా విమర్శించి ఉన్నారు. దేశభాషలో విద్య జరుగవలెనన దానికి ఇంకా కారణములను చూపవలెనని దేశీయులు కోరుచుండడము ఆశ్చర్యకరముగా ఉన్నది. అట్టి కారణములన్నిటిని ఒక చోట చేర్చి చెప్పుచున్నాను. భారతవర్షములో తప్ప ప్రపంచములో మరి యేదేశములోనూ పరభాషను సాధనముగా చేసుకొని విద్యను సాగించడము జరుగుచుండలేదు. పరభాషావ్యాపారమునల్ల దేశముమీదా దేశీయులమీదా ప్రేమ వట్టిపోతున్నది. పిల్లలను స్వస్థులు భాషావిద్యను సాగించుచున్నవి. దేశభాషావిద్య క్రమేణా మరల ప్రవృత్తి నీచముగా ఎంచబడుచున్నది. సభావేదికలమీద నిలబడి విద్యాధిపతులనుకొంటున్న వారు "నన్ను ఇంగ్లీషులో మాట్లాడనియెడ నాకు మాతృభాష రాదు తుడిచిపెట్టి". అని దీనముగా ప్రార్థించడము చూస్తే బాలి నేమింది. పరభాషను నేర్చుకొనడమునకు కాల మెక్కువగా పట్టుతుంది తీరానికి మనస్సుకూ అపరిమితమైన శ్రమ కలుగుతుంది. జ్ఞానసంపాదములకు చిన్నతనమే మిక్కిలి యుక్తమైన కాలమని మానసిక శాస్త్రజ్ఞులు చెప్పుతారు. అసాధనము కూడా ఆలాగే ఉన్నది. అట్టి అమాల్మమైన నయస్సులో జ్ఞానబోధకమైన విషయాలను శీఘ్రముగా, సులభముగా, చక్కగా, మనస్సుకు పట్టించుకుంటూ, సగమునకు బోధపడే ఇంగ్లీషు మాటలకు, అర్థరహితములైన మాటలకు, నిరుపయోగములైన మాటలకు బాల్య మెదళ్లలోనికి ప్రవేశ పెట్టి ప్రయత్నించడము కంటే ద్రోహముండదు. ఆకాలమును విజ్ఞానవిషయ బోధయందు వినియోగిస్తే ఎంతో బాగుంటుంది. పరభాషతో ఆరంభించిన విద్యనల్లకలిగే ముప్పును తరువాత తొలగించడము చాలాకష్టమవుతుంది. పరభాషను నేర్చుకొన్న బాలునికి స్వతంత్రబుద్ధివుట్టదు. అతడు స్వయముగా ఏవిషయముగూరించి ఆలోచించలేదు. అందుచేత ప్రపంచములో అతడెందుకూ పనికిరాకపోతాడు. నేర్చుకోవలసినది జ్ఞానముకాని మాటలు కావు. ఆ జ్ఞానము మాతృభాషలో ఎక్కువను సులభముగా పట్టుబడుతుందన్న మాట నిర్వివాదాంశము. పోనీ ఇంగ్లీషు భాషనే అవలంబించినామనుకొండి. అప్పుడైనా ఆ పరభాషలో సంపూర్ణ పాండిత్యమును పొందుట. మాటలకు కంత ప్రయత్నము చిరుకలవలె పాండిత్యమును గాని జాతి వార్త, నడికారము, మొదలయిన భాషా జీవనము పట్టుబడడము దుర్లభము. విషయం దొరలు మన తెలుగు నేర్చుకొని మాట్లాడితే మనకు ఎట్లు పోస్యవ్వదులెమన్నాకో అట్లే మన ఇంగ్లీషు మాట్లాడి వారికి పోస్యవ్వదులెమన్నాము. ఇంగ్లీషువారు తమ భాషను మాట్లాడే టంత సులభముగాను, స్వచ్ఛముగాను శక్తిమంతులుగాను మనము వారి

మనస్సునకు ఆహ్లాదము నిచ్చునది ఏది?

చూచుటకు ఇంతైనది! ఉపయోగించతగినది! మనోహరమైన ఆ త్రురు! అయితే?

1. కీర్త కాలమువరకు వాసన విడువకయుండుట
2. వస్త్రములైనను, శరీరమునకు మరకపడకుండుట
3. వాసనచూచినప్పుడు ముక్కునకు వెగలుగ నుండకుండుట
4. వెలసగనము, ఫలమధికము.

ఈ పై సుగుణములన్నియు ఆనేక అత్తరులందుండవు. అయితే ఇవన్నియు డాక్టరు డ్రాల్ఫులైన అత్తరునందే గలదు.

ఒకసారి వాడినవారు ఎప్పటికిని వదలరు.

సో తో ఏజెంట్లు:— 1827

వ. వి. ఆర్. వ. అడికప్పచెట్టి

52 బందరుపేటి, మద్రాసు.

వివాహము మొదలగు శుభకార్యసమయములందు, మమ్ములను మరువకుడు.

ఆకాభంగము గలుగదు! } చిన్న వస్తువు మొదలు పెద్దదివరకు మావద్ద స్టాకులో నున్నది!! { తృప్తికరముగా నుండును!!!

మావద్ద సానా బంగారు ఉంగరములు, పువ్వురాగములు, కెంపులు పొదిగిన ఉంగరములు, తోడులు, మాటీలు, వంకీలు, ఒడ్డాణములకు కావలసిన మెపులు పలురకముల చెతిగానాలు, గొలుసులు, జేసరీలు, ముక్కుపుడుకులు, నాగరలు, మల్లెముగ్గులు, రోజాపువ్వులు, పెండెంటులు, బహుమానపత్రములు మొదలగునవి సిద్ధముగానున్నవి. సీమచెండికి, సవరంబంగారుకు, మేలైన పువ్వురాగములకు, కెంపులకు, పూచీ నిచ్చెదము. నగలవిషయములో విసహాయము కావలసినను చేసెదము.

1842 తృప్తికరముగాలేనిచో వైకము వాపనిచ్చెదము. ఒకదాని మానమృతమును చూడగోరెదము. 1

ఉమ్మడిరామయ్యశెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ, నగలవర్తకులు, 25 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

కృతజ్ఞతా! కామనామనతము 1 గంట కేసులుము!

విదేశములలో గూడ పే రొందినది. 20 సంవత్సరములనుండి యున్న శుక్లవర్ణమును నివారించినది. ఎంత బలహీనమైన శుక్లమైనను వెంటనే సంసారములను నీయగలదు. మూత్రములో, నిద్రలో పోవు వీర్యమును 5 దినములలో నిలుపును. మధ్యనపుంసములు, వృద్ధులు, నరముల బలహీనులు 20 దినములలో గొప్ప శక్తినిందగలరు. పూతగా గూడ పనికివచ్చును. 20 మూత్రలు సీసా రుప్ 2.0-0. ఆడ్రు:—అమృతాశ్రమము, నెం. 1, ఏలూరు. (కృష్ణాజిల్లా) అని వ్రాయవలెను. 1876

భావము మాటలేదు. ఎంత పెద్ద పరీక్షలు పాసినా
ఈగతి తప్పదు. ఇట్టి పరీక్షలు వల్లనే ఆభ్యాసము
కుదురుతుంది. వల్లనే ఆభ్యాసము భారతవర్షములో
కుదురుకొనివుండేది. అది విద్యార్థివృద్ధికి అటంకము కలగజేస్తు
ఉన్నదనిస్తే ఆ ఆభ్యాసమును విడిచిపెట్టవలసినదని విద్యార్థి
మానులూ విద్యార్థికారులూ అందరూ చెప్పతున్నారు కాని ఆ
ఆభ్యాసానికి కారణము పరభాష సాధనముగా ఉండడమే అని
ఒప్పుకొనక పోవడము ఆశ్చర్యకరముగా ఉన్నది. వల్లనే ఆభ్యా
సమునల్ల స్వతంత్రబుద్ధి వశమవుతుంది. పనికిరానివిషయాలతో
మన స్సునిండి అవసరమువచ్చినప్పుడు పనికిరక ప్రబ్ల
మవుతుంది. ఈరీతిగా శరీరానికి మనస్సుకూ కష్టములేవు మరే
మిమిగలదు. ఇంత శ్రమభారమునందుకు, దేశీయులు చెల్లిం
చేపన్నులలోనుంచి యింతసామ్యము ఖర్చుపెట్టినందుకు తగిన ప్రతి
ఫలము లేదు. ఈమిడిమిడిజ్ఞానమైనా ఏకాండరికొక తప్పు ఎక్కువ
మందికి గలగడానికి వీలులేదు. ఏభయి యేళ్లునుంచి దేశములో
ఇంగ్లీషువిద్య సాగుతూవుండగా ఇంగ్లీషువిద్యార్థుల సంఖ్య ఇం
తరంగాచెప్పుకొనితే ఈపరభాష సాధనమే ముఖ్యకారణమని
చెప్పకతప్పదు. దేశములో సంఘము కాఖోపకాఖలుగా చీలి
పోయి పరస్పర వైషమ్యములతో నిండివున్నది. ఈకాఖలతో
దుగా ఇంగ్లీషువిద్య నభ్యసించిన వారికాఖ ఒకటి ఏర్పడినది.
ఇట్టివింతకాఖ భారతదేశములో ఇంతకుముందు వుట్టివుండలేదు.
జీరికెక్కిన సంఘముంటే అసహ్యము. స్వాతిత్యము మొదలు.
వీరు తాము భారతవర్షియులము, వారిలోనుంచే బయలుదేరి
నాము. తమజీవితమంతా వారితోనే ఉన్నది, అన్నమాటనువరచి
ఉంటారు. పరభాషాజ్ఞానమున్నంతే ఎవ్వరూ పండితులు
కాబోరు. పూర్వకాలపు గంభీరమైన పాండిత్యము నేడు అడ
గండిపోయి "ఫేజును" ప్రధానముగా గల సగము
సగము చేదువుకొన్న విద్యా విహీనులగు
విద్యవంతులు బయలుదేరుతున్నారు.

దేశభాషకింకా ప్రాముఖ్యత ఎందుకురాలేదు

దేశభాష అమూలమున విద్యసాగించవలెనన్నందు కింతటి ప్రబల
కారణములున్నా, ఇంకాకొందరు ఇంగ్లీషు కావలెనంటున్నారు.
కాద్యకమిషను వారిమందర సాక్ష్యమిచ్చినవారిలో చాలా
మందిదేశభాష ప్రాముఖ్యమును విస్మయించారు. ఇంగ్లీషు కావలె
నన్నవారిలో ముఖ్యులు ఇంగ్లీషువారూ, మహమ్మదీయులూ అన్న
మాటగమనార్హము. ఇంగ్లీషువారు తమ భాష నిండియాలో నిలు
వపెట్టడానికి ప్రయత్నింపక మానరు గదా. మహమ్మదీయులు లెప్ప
సంఖ్యాకులు కావడమేత, దేశము తమవివాద తమ భాషకు
ప్రాధాన్యము రాదని తెలుసుకొని, తక్కిన భాషలకుమాత్రమే
దుకు ముఖ్యత్వము లభింపవలెనన్న ఉద్దేశముతో అట్టిసాక్ష్యము
నిచ్చినట్లు కనబడుతుంది. అయినా ఇంగ్లీషు ఉండవలెనని సా
క్ష్యమిచ్చిన ఇంగ్లీషువారూ, మహమ్మదీయులూ తక్కువమంది
యే ఉన్నారు. వారిలో కూడా చాలామంది దేశభాషకు ప్రా
ముఖ్యమివ్వవలసినదిగానే చెప్పివారు. కాని, వారు ప్రస్తుతము
దేశభాషలయాలమున విద్యసాగించడము అసాధ్యమనిన్నీనింపా
దిగా కాలక్రమమున ఇంగ్లీషును తప్పించి దేశభాషల సుపయో
గించవలసినదనిస్తే చెప్పివారు. దేశభాషలను దూరముగా ఉంచ
డానికి ఇది ఒకమిషుగాని వేరుకాదు. నీటిలోదిగినదోతు
తెలుస్తుందా. నీటిలో క్రిందమీదా పడితే నేగాని ఈతవస్తుందా.
సరేకవస్థావిఅయ్యరుగారి సాక్ష్యమునే తక్కినవారిసాక్ష్యము
నకు మధ్యగా ఉన్నది. బోధనకున్న, పరీక్షలకున్న ఇంగ్లీషు
ఎల్లకాలమునుండి సాధనముగా ఉండవలెనో కాదు తెలియదు.
ముఖ్యమైన దేశభాషలలో తగిన పాత్ర ప్రకటించు బయలు
దేరితే, ఇంగ్లీషు ప్రాధాన్యముతగ్గిపోయి, అది ఉపభాషగా ఏర్ప
డుతుంది. కాని, ఇంగ్లీషును తప్పించి, దానిస్థానములో దేశభా
షలను నెలకొల్పడము సాధ్యముకానట్లు తోస్తుంది. అని వారు నె
లవిచ్చివారు. దేశభాషలకు ప్రాధాన్యమివ్వమనుకున్నాలో పా
త్రపుస్తకాలు బయలుదేరుతవి. పెళ్లి అయితేగాని వెలికుదరు,
వెలికుదరులేగాని పెళ్లికాదు అన్నట్లున్నది వీరుచెప్పే మాట.
ఇంగ్లీషుపక్షమునమాట్లాడేవారందరూ ఆభాషమీద అపరితాభి
మానమునూ గౌరవమునూ కల్పించుకొని తమ్ముతాము నిరసించు
కొంటున్నారు. ఆత్మగౌరవమును చంపుకొని "నాకంటే అభా
జనుడు లేడ"ని చెప్పకొనడ మెంతసేపమా యోచించుకోవలసి
వస్తుంది.

**ఇంగ్లీషు ప్రధానభాషగా ఉండవలెననేవారి
వాదము**

ఇంగ్లీషు విద్యావిషయములో ప్రధానసాధనముగా ఉం
డవలెననేవారు ఈక్రిందికారణములను నెలవిస్తున్నారు. (1) ఇం

C O C O G E M

వైద్యాధికారులు మీ ఆహారమునందు ఈ దిగువ తెలిపిన

గుణము లుండవలెనని ఘంటాపదముగ చెప్పచున్నారు:-

- (1) ఆకలిని గలిగించుటకు సున్నితమైన సువాసనను గలిగియుండవలెను.
- (2) చక్కగా జీర్ణమగుటకు మంచి జీర్ణక క్రిని గలిగియుండవలెను.
- (3) మంచిపుష్టిని కలిగించుటకు తగిన వస్తువులను గలిగియుండవలెను.

కోక్రొజెం నూటికి నూరింతులు కాయలు సంబంధము గలిగియుండుటచే ఈ సుగు
ణములన్నియు ఇందులో మిక్కిలి విశేషముగా గలవు.

బజారునం దున్న నెయ్యిని త్రోసివేసి రుచికరమైనట్టియు, జీర్ణకారియైన, పుష్టికరమైన
ఆహారమును అప్పటమైన కోక్రొజెమ్ తో తయారుచేసు కొనుడు.

నేడే మీ పలనరకుల దుకాణాదారుని కోకోజెమ్

కావలెనని అడుగుడు.

డియాలో అనేక దేశభాషలున్నవి. దేశముతా కలిసి ఉండడాని
కి ఏకభాష ఉండవలెనను. అట్టిభాష ఇంగ్లీషుగా కుదురుకొం
టూఉన్నది. దానిని తప్పించరాదు. కాని ఇండియాలో ఆ
దేశదేశభాషలుండడము ఈనాడేకాదు. ఏనాడుఉన్నవే. పూ
ర్వకాలమున దేశమేకముగా ఉండడానికి ఈభాషల అనేకత్వ
ము అడ్డురాలేదు. యాభైయేళ్లునుంచి యంతడబ్బు ఖర్చుపెట్టి,
యంతశ్రమపడినా, ఫలము చాలాతక్కువగా కలిగినది. ఇంగ్లీషు
నేర్చిన వారివృత్తికి వేయింటికొక్కరైనా లేరు. ఏకభాషావిష
యములో హిందీవో మరేభాషా పనికివస్తుంది. (2) దేశభాషలు
విద్యాబోధకు తగినంత అభివృద్ధిదశలోలేవు. కాని అవి అభివృద్ధి
పొందడానికి వీలును కల్పిస్తేకూడా అభివృద్ధిపొందడము. (3)
భారతవిద్యార్థులకు పాశ్చాత్యనాగరికతను నేర్పవలసిఉన్నది
గనుక ఇంగ్లీషు ప్రధానముగా ఉండవలెను. మహాప్రభా! మీ
నాగరికత గొప్పదేకాని, మానాగరికతను మేము ముందు నేర్చు
కొన్నతరువాత మీనాగరికతను గురించి మే మాలోచించుకొం
టామని మొరపెట్టుకొంటున్నాము. (4) ఇండియా బ్రిటిషుసా
మ్రాజ్యములో అంతర్భాగమై ఉన్నది గనుక ఇంగ్లీషుభాష అవ
సరము. కాని మాభాషను మేమభివృద్ధి చేసుకొన్నందువల్ల బ్రిటి
షుసామ్రాజ్యాని కెట్టికీడుకలుగదు. మాకు స్వాతంత్ర్యబుద్ధి దై
ర్ఘసాహసములూ కలిగి బ్రిటిషుసామ్రాజ్యానికి మరింత బలముక
లిగి వుంటాము. బానిసల సహాయముకంటే స్వతంత్రులసహాయ
ము ఎక్కువ అపేక్షజీయుగదా. (5) విద్యాసాధనములలో-
ఇంగ్లీషు మనకు సులభముగా లభిస్తున్నది. అంతకంటే సులభ
ముగా మా మాతృభాషే లభిస్తున్నదని మా సమాధానము. (6)
ఇండియా అంతటిలోనూ ఇంగ్లీషుప్రభుత్వభాష కాని, ఇంగ్లీ
షు తెలిసినదేశీయులు తక్కువనంది. తెలియనివాళ్లు కొల్లకొద్ది
ఉన్నారు. ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వభాషగా ఉండబట్టి వీరికందరికి ఆ
స్వామ్యము జరుగుచున్నది. గనుక, దేశభాషనే ప్రభుత్వభాష
గా ఏర్పరచవలెననిస్తే, దేశభాషల నభివృద్ధిలోనికి తీసికొని
రావలెననిస్తే మారోరిక.

(7) యాభైయేళ్లునుంచి ఇంగ్లీషు విద్యాసాధనముగా
కుదురుకొనివున్నది. దానిని తప్పించరాదు. అయితే,
ఈ యాభైయేళ్లులోనూ ఆసాధనము కనరెంకముట్టు కుపయో
గించినదని అడుగడుగన్నాము. ఫలముకూన్యమని ఇంకా తెలియ
లేదు. ఈ కుమ్రసాధనము నింకా ఏన్నాళ్లు ఉపయో
గిస్తారు; (8) ఇండియాదేశీయులు తమపిల్లలకు ఇంగ్లీషు నేర్పవలెనని
కొరుతారు. అవును, జీవము కోసము. (9) ఇంగ్లీషునల్ల క్రి
జరుగుతుంది. ఆయా, జరుగలేదనిమావనవి. ఏకాద్వయంజికో
గుమస్తాపనులు దొరుకుతున్నదికాని, తక్కినవారందరూ దరిద్ర్య
దేవతచేత పీడనండుతున్నారు. ఉద్యోగాలని పేరుచెప్పి భారత
వర్షములో ప్రజలు ఒకరితో ఒకరు పోట్లాడుచున్నారు. విద్య

శేవలమూ భుక్తికోసము మనకు ఉపయోగించలేదు. దానిప్ర
యోజనమును ఇచ్చిదేనా గ్రహిస్తారోలేదో. (10) దేశభా
షలలో పుస్తకములను ప్రాయంభదానికి చాలాకాలము, ధన
మూ, శ్రమ, అవుతవి. ఇందుకని వెనుక తీయడము కంటే దేశ
ద్రోహముండదు.

సాక్షరుకమిషనువారి అభిప్రాయము
తమయెడట సాక్ష్యమిచ్చిన మహావీరుల ఆభిప్రాయభే
దముల నాధారము చేసుకొని సాక్షరు కమిషనువారుకూడాదేశ
భాషలకు ప్రాధాన్యము కాలక్రమేణావలసినదనిర్ణయిస్తూఇం
గ్లీషు భాషనుగరించి ఇట్లు చెప్పివారు. "ఇండియాదేశము ఏ
ముగా ఉండుటకున్నా, ఇతరదేశములలో సంబంధము కల్పిం
చుకొనుటకున్నా; కాస్త్రములయందును పాండిత్యమందును ఇత
రదేశములలో సహవాసము కలుగుటకును, నానాదేశీయ వర్తక
వాణిజ్యములలోను, పారిశ్రామికవిషయములలోను పాల్గొనుటకు
ఇంగ్లీషుభాష అతిముఖ్యమయ్యున్నది." సరే, ఒప్పుకొన్నాను.
మాకింగ్లీషు మక్కరలేదని మే మనలేదు. వాణిజ్యభివృద్ధి కింగ్లీషు
అవసరమేకాని, భారత వర్షియులందరూ వర్తకులుగా పరిణమిం
చడమును భారతవర్షము శేవల పారిశ్రామిక దేశము గుట
యన్నూ అభ్యర్థనీయుముకాదు. ఇండియాదేశము కృషివలలత
కము. దేశములో వ్యవసాయభివృద్ధిసాటికపరచేవిద్యమార్క
రలేదు. ఇప్పటికే పారిశ్రామిక పరిస్థితుల పల్లెటూళ్లుపాడుపడి
యన్నవి. వ్యవసాయ మడుగంటినది. వ్యవసాయవృత్తికి ఇంగ్లీషు
అవసరములేదు. వర్తకవ్యాపారములకున్నా, కాస్తాభివృద్ధికి పాం
డిత్యమునకూ, ఒక ఇంగ్లీషుభాషే అవసరం! ఇంతకంటే జర్మన్,
ఫ్రెంచిభాషలవిషయములో ఎన్నోరెట్లు ఉత్తములైనట్లు
ఇంగ్లీషువారే ఒప్పుకొంటారు. అందుచేత, ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయం
లో ఇంగ్లీషు దానికి తగినస్థానమునే చూపవలెనగాని, దానిని
తీసికొనివచ్చి మాతృభాష నెల్లిమీదపెట్టుకొడదు. కాబట్టి, ఆం
ధ్రవిశ్వవిద్యాలయమునకు ప్రత్యేకవృత్తిత్వముండవలెనంటే, దాని
మీద ఖర్చుదేవుప్రజలసామ్యు సార్వకము కావలెనంటే, వెంటనే
తమగున ప్రధానభాషగా అంగీకరించవలెను. అప్పుడు వెంటనే
కావలసినన్ని తెనుగుపుస్తకములు అత్యద్భుతముగా బయలుదేర
గలవు.

నీసా 1-3. కు సులభము వి.వి. చార్జి
ర్యు 2-0-0 వరు.

ఈనుండు గనేరియా అను సెగకోగమును 24 గంటలలో
నివారించి మూత్రద్వారమునుండి వెలువడు ప్రాసమును మూ
త్రము విడుచునపుడు గలుగు చురుకుపోటు, మొదలగు భాగ
లను వెంటనే నిలిపివేయును. స్త్రీలకు గలుగు యేవిధమయిన
కుసుమవ్యాధులయినను ఆశ్చర్యముగా కుదురును. 1172-1768
ఆనందకుటీరము, 13, బైరాగిమఠం వీధి,
మదరాసు.

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

జులై 19-5-26

(19-5-26)

ఇరువదిగజముల "పీస్" ధరలు

కాకికాములు—22 X 22 ముంగిసమర్పు (బి)

రు 10-6.

కాకికాములు—22 X 22 శేరు రకములు (బి)

రు 9-14, సరాసరిరకము రు 9-0.

తెలుపుములు—1708 రు 15-0; 15-0 గ్లాస్ 9000 రు 15-4; ఎల్. ఎల్. 78 రు 9-12; ఇ. సి. 78 రు 9-12; 88-888 రు 13-12; బి. సి. 78 రు 10-0; 8978 రు 9-12; 1702 రు 12-6. 7978 రు 10-0, 2908 రు 8-8. జి. ఎ. 33 రు 8-8. జి. ఎ. రు 8-8.

నూలు

40 నెంబరు, సీమ (5 పాకట్టుకు)—బ్రాక్—రు 13-0 చలువ రు 6-13-0 పచ్చరంగు రు 10-2-0; పడవ రు 9-0-0; కాళి రు 9-8-0 సవరను రు 8-8.

40 నెంబరు జపాను (పదిపానులకట్టు)—నక్షత్రము రు 12-4-0, నీలసవరము

60 నెంబరు సీమ (5 పాకట్టుకు) అడకతెర 18-4-0; నమలి రు 17-4; "కేట్" రు గొడ్డలి రు 10-14-0, గడ్డిబండి రు 10-13-0 ఎద్దుగడియారము రు 10-10-0; సింహము కలుకాడు రు 10-10. పెనసలు రు

60 నెంబరు జపాను (పదిపానులకట్టుకు)—భూగోళము-సిలంచేప రు 20-8-0.

తోహములు

ఇనుము:—బెల్లియను చట్టకమ్మిలు ఒక బారునకు ధర రు 34, 35.

ఇత్తడిరేకు:—ఇంగ్లీషు రు 270, జర్మను (డిబ్ మాస్) రు 266; కాగితము రు 266.

టిక్ రేకు:—(90 మొదలు 95 వరకు ఉన్న కేస్ ఒకటికి) 9" రు 19-0-0.

కలాయిపెనురేకు:—24" గజ" 6" 7" 8" రు 15-0 9" రు 15-0.

సిమెంట్ పీపాకు వెల:—

నార్తే ఆవుమార్కు రు 11-14, నెమలి రు 10-8, చక్కెర (రెడి) రు 35-0-0

వాయిదాధరలు జాక్ 32-0 జూలై, ఆగస్టు 30-0.

వేరు సెనగ పప్పులు

మార్కెట్ ధరలు:—"ఎస్" రు 53, రు 56-0.

సాదా పాన రు

వేరు సెనగనూనె

"గాను" రు 180, 180. "ప్రెస్" రు 124.

ఆముదము

(గానుధర) రు 90-0.

పదును చేసిన తోలు రతి 1 టిక్

	మొదలు	వరకు
ఎడ్డుతోలు (8 మొదలు 8 1/2 రతులు) రు 0 18 2	రు 0 18 7	
" (తేలిక) రు 1 1 8	రు 1 1 9	
" రెండుపూరు (8 మొదలు 9 1/2) రు 0 18 3	రు 0 18 6	
" " (తేలిక సరకము) రు 1 1 3	రు 1 2 3	
" (విజయనగరం 7 1/2 7 3/4) రు 0 18 9	రు 0 14 4	
" (విలారు 7 1/2 7 3/4) రు 0 14 8	రు 0 14 9	
గజతోలు రు 6 9 9	రు 0 10 3	
గజదూడతోలు రు 1 1 0	రు 1 1 4	
ఆవుదూడతోలు రు 1 12 0	రు 1 18 6	
మేకతోలు రు		
గొడ్డెతోలు రు		

పదును చేయని పచ్చితోలు

రెండుపూరు మేకతోలు 100-కి రు 170 0 0	రు 185 0 0	
రెజవాడ మేకతోలు " రు 172 0 0	రు 180 0 0	
రెండుపూరుగొడ్డెతోలు " రు 180 0 0	రు 170 0 0	
రెజవాడగొడ్డెతోలు " రు 120 0 0	రు 170 0 0	
ఆవారిమ పట్టు పొరువ 1-కి రు 30 0 0	రు 38 0 0	
కొన్నపట్టు " రు 23 0 0	రు 25 0 0	
రిక్కాములు " రు 38 0 0	రు 47 0 0	

నానత్యాన్వేషణము

మహాత్ముని స్వీయచరిత్ర

23 వ ప్రకరణము

నా అసహాయస్థితి

భారతదేశ పరిక్షానిచ్చి పట్టుమును బడయుట మలభ మే గాని న్యాయవాదిగా పనిచేయుట చాలకష్టము. నేను న్యాయ శాస్త్రమును చదివితే గాని ఎటుల వాడింపవలెనో నేర్చుకొన లేదు. న్యాయశాస్త్రములను క్రమంగా తెలుసుకొంటిని గాని వానిని ప్రయోగించువధికి తెలియలేదు. "ఇతరుల సాక్షుకు నష్టము కలుగకుండునట్టి ఏర్పాటుమీద నీ సాక్షు నుపయోగించ వలెను." అనునది ఆ న్యాయశాస్త్రములలో నొకటి. కాని యీ నూత్రమును కక్షిదారుని యు ప యో గ ము నిమిత్త మెటుల ప్రయోగింపవలెనో నాకు తెలియలేదు. ఈ విషయ మున చాల దావాలనుగూర్చి నేను చదివితని గాని నా కేమి యను ఆధారము కనబడలేదు.

భారతదేశ న్యాయశాస్త్రములనుగూర్చి నే నేమియును చదివినందులేదు. హిందూ మహమ్మదీయ న్యాయశాస్త్రముల సంగతి నాకేమియును తెలియదు. దావాప్రయింతును న్రాయ వలసినపద్ధతిగూడ నాకు తెలియదు. పర్ ఫిరోజిషా మెహతా గారు న్యాయస్థానములందు సింహమువలె గర్జించునని నేను విని యుంటిని. ఆనై పుణ్యము నాతె డాంగ్లదేశమున నెటుల గ్రహిం చెనో నాకు బోధపడలేదు. అతనివలె నే నెన్నటికిని సుప్రసిద్ధ న్యాయవాదిని కాజాలననుట నిశ్చయమే గాని, పొట్టపాను కొనుటకు తగినంతమాత్రమైన ఆర్జింపగలనా? యను సందేయము గూడ నన్ను బాధింపసాగెను.

నేను న్యాయశాస్త్రము నభ్యసించుచున్నప్పుడే నాకీ సంత యములు కలిగెను. కొంతమంది స్నేహితుల కరిగించితిని. దాదా భాయి నారోజీగారి సలహాను బడయదగునని ఒక నిత్రుడు నూ చించెను. నేను ఆంగ్లదేశమునకు వెళ్లినపుడు దాదాభాయిగారికి గూడ ఒక శిష్యుడు పుత్తమును తీసుకొని వెళ్లెను. అంత గొ ప్పవానిని సందర్శించుటకు నా కర్హతలేదని తలచితిని. ఆయన ఉపన్యసించునని ప్రకటించబడినపు డెల్ల నేనుగూడ వెళ్లి, ఒక మూల గూర్చుండి విని వడలిపోవుచుంటిని. విద్యార్థుల పరిచయ ము సభికముగా బడయుటకు దాదాభాయిగా రొక సంఘము నేర్పరచెను. నే నా సంఘసభలకు వెళ్లుచుంటిని. దాదాభాయి గారికి విద్యార్థులపట్ల గల వాత్సల్యమును విద్యార్థులకు వారిపట్ల గల భక్తిని చూచి నేను చాల సంతోషించుచుంటిని. క్రిమముగా నాకు ధైర్యము కలిగిన పిమ్మట నొకనాడు దాదాభాయిగారి దర్శనమునకు వెళ్లి సిఫార్సు ఉత్తరము నిచ్చితిని. "నీ కష్టమైనపు డెల్ల వచ్చుచుండుము. అని ఆయన నెలవిచ్చిరి; గాని నేను వెళ్ల నేలేదు. స్వల్పవిషయముల కాయనను తొందర పెట్టుకూడవని తలచితిని. కావున ఆయనయొద్దకు నేను వెళ్లలేను. ప్రెడిక్ట పి న్నటుగారి యొద్దకు వెళ్లుమని మరెయ్యక నిత్రుడు తెలిపెను. అతడు పూర్వార్చారపరాయణ (కన్వర్జెంటి) కక్షివాడైనను భా రతీయ విద్యార్థులపై పవిత్రమగు ప్రేమకలవాడు. అతని ప్రేమ స్ఫూర్తినిరహితము గాన చాలమంది విద్యార్థు లాయన సలహా నడుగుచుండురు. నేనుగూడ దర్శనార్థినై వ్రాయగా ఆతడంగీ కరించెను. ఆ సందర్భమును నేను మరుచుకొలను. అతె డతివసు వుగా మాటలాడెను. నాభీతివంతము పోగొట్టెను. "ఎల్లవారును ఫిరోజిషా మెహతాగారివలె నగుదురా? మెహతా, బదురుద్దీకల వంటివారు చాలకొద్దిగా నుండురు. న్యాయవాదిగా పనిచేయు టయిననంత విపరీతకష్ట మేమియును లేదు. న్యాయముగాను క్రమతోను పనిచేసినచో తనమత్రమును ద్రవ్యాష్టవ చేయ వీ లగును. అన్ని దావాలను విక్రమగా నుండవు. నీకు గల సాధా రణ గ్రంథపరిచయమును తెలియ గోరెదను?"

అని పిన్నటుగారు నుడివెరి. నాకు గల గ్రంథపరిచయ మును నే నెరిగించితిని. ఆయనకు మొదట కొంత సంతోషము కలిగినది. "నీకు గల యిబ్బంది నాకు తెలిసినది. నీకుగల గ్రంథ పరిచయ మత్యల్పము. ప్రపంచజ్ఞానము చాలదు. భారతదేశ చరి త్రగూడ నీకు తెలియదు. న్యాయవాది మానవస్వభావమును బాగుగా గ్రహింపగలిగియుండవలెను. ననుష్యుని మొగమునూ డగానే వాని స్వభావమును గుర్తింపగలిగియుండవలెను. భార తీయు లందరును భారతదేశచరిత్రను తెలుసుకొని యుండవలెను. దాకిని న్యాయవాదవృత్తికిని సంబంధము లేకపోయినను నీకు

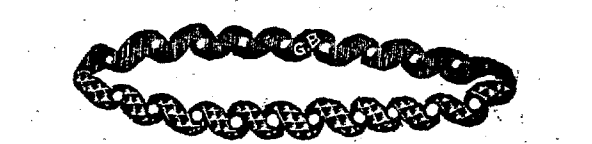
భారతదేశచరిత్ర తెలిసియుండవలెను. 1857 లో జరిగిన విప్ల వమునుగూర్చి కేగారును మెల్లెసనుగాను కలసి వ్రాసిన చరిత్ర మునుగూర్చిగూడ నీ కేమియును తెలియదు. ఆ చరిత్రను, ఫిజయాగ్నమినిగూర్చి లావటరు - మెమ్మలు పెన్నికుగార్లు వ్రాసిన రెండుపుస్తకములను గూ డ నీ వు చదు వ వ లె ను." అని పిన్నటుగారు తెలిపిరి. నే నా పూ జ్ఞాన కంఠ యును కృతజ్ఞుడను. ఆయన ఎదుట నున్నంతకాలము ధైర్యముగా నుండెను. కాని అటునుండి వడలగానే మరల ఆందోళనము కలు గసాగెను. ఆ మరునాడు లావటరుగారు వ్రాసిన పుస్తకమును కొంటిని. మెమ్మలుగారు వ్రాసిన పుస్తక మా దుకాణములో దొ రకలేదు. లావటరుగారి పుస్తకము న్నెలుగారి యొక్కటి కం టెను కష్టముగా నుండెను. ఆకర్షకముగా నుండలేదు. మేమ్మ పియరు వ్రాసిన ఫిజయాగ్నమిని చదివితని. మేమ్మపియరు లం డను వీధులలో తిరుగుటనుగూర్చి తెలుసుకొనజాలకపోతిని.

లావటరు గ్రంథమువలన అభిక్రమము జ్ఞానము కలుగలేదు. పిన్నటుగారి సలహా వ్యవహారికముగా సభిక్రమముగా నుపకరింప లేదు. కాని ఆయన ప్రేమ నాకు చాల తోడ్పడినది. ఆకలంక మగు నాయన నగుమొగము నా కన్నులకు కట్టినటు లుండెను. "అక్రమము లేకుండ క్రమంగా పనిచేసిన చాలును. మెహతాగారి కున్నంత పాండిత్య మువసరములేదు." అని ఆయన యిచ్చిన సల హావలన నాకు చాలవరకు ధైర్యము కలిగినది.

నేను డబ్లిజాఫ్రికాకువెళ్లినపిమ్మట కెగారును మెల్లెసను గారును కలిసివ్రాసిన గ్రంథమును చదివితని.

హరితిగా సంకులచి త్రముతో అసాము అను నాకలో బాంబాయి చెరితిని. సముద్రము నిడిచుడుకుగా నుండుటచే లాంచిబో దరి కేగితిని. (ఎంఝిండియా మే, 18)

సవరను బంగారు గట్టిగాజులు

జులై 1 కి మజూరి రు 4-0-0 మాత్రమే

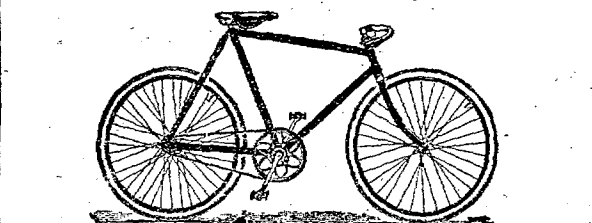
దైవండు కట్టించుచేయబడినవి. అద్భుతమయిన పని తనము. అనేక రకములలో గలవు. సవరను బంగారుకు గారాజీ, యెప్పుడయిననూ పకే మీ కవసరము లేనియడల సవరనుల ధర ప్రకారం సొమ్ము వాపసు యివ్వబడును. కోరునారికి కేట్లాకు వుచితముగా పంపబడును. 2489-1264

గోల్డుబేంగిల్లు మేనుపాక్చరింగ్ కో

8 జనరల్ ము త్తయ్యమొదటివీధి, సామకూరుకేట న్న దాను.

మొరయుట్టిదంతయు బంగారంబుగాదు! తెల్ల నిదంతయు క్షీరంబుగాదు అనునది మీకుబాగుగా తెలి గును.

సైక్లెట్ తీయుటకు ముందు, బాగుగా గమనించితియుడు

నియుహడ్స్ ఫ్ రోడ్స్	ర్పు	125
నియుహడ్స్ ఆర్మిమాడలు	ర్పు	135
మినోరు స్టాండర్డు	ర్పు	85
మినోరు స్పెషలు (B. S. A.)		

భాగములు గలిగి యు ముసది రు 100
రాయల్ నెం. 5 డక్లవ్ కేంబ్రిడ్జ్ ట్రైక్లతోర్పు 58
రాయల్ నెం. 5 డక్లవ్ కార్డు ట్రైరుతో ర్పు 69

ఇప్పుడే, సైక్లెట్ల నైనను, దానిసామానుల నైనను, లేక మోటారుసామానుల నైనను, కావలసియుండిన, మామ్రువాసి, తెలి పిన ఆలశ్యముకాకుండ వెంటనే తక్కువధరకు వి. పి. ద్వారా పంపించెదము. సైక్లెట్ల ఆర్డర్ చేయునపుడు రు 15 అడ్వాన్సు గుగా పంపించవలెను.

ఆర్. పటేల్ అండు కంపెనీ, మదరాసు.
18 అండు 20 జనరల్ పీలర్సురోడ్డు, ముపుంబురోడ్డు, మద్రాసు.

R. PATEL & Co., MADRAS.
Sole Agents for Wolseley Cars,
Westinghouse Batteries etc.,
Mount Road, Madras.

కేరళ రాష్ట్రమున

మహమ్మదీయ విద్యాభివృద్ధి

ఏ. హమీదు హసన్ గారి అధ్యక్షోపన్యాసము

తెలంగాణలో మే 18 న జరిగిన కేరళ రాష్ట్రీయ మహమ్మదీయ విద్యావిషయక మహాసభ కార్యక్రమ వహించిన డి. హమీదు హసన్ గారు డి. ఏ. యల్. యల్. డి. గావించిన ప్రసంగసారాంశము నీక్రింద ప్రచురించుచున్నాము :-

మీరు నన్ను అధ్యక్షునిగా నిన్ను కొని గావించిన గౌరవమున కంతయు కృతజ్ఞుడను. మహమ్మదీయ విద్యాభివృద్ధి మార్గమున పనిజేయు మహమ్మదీయుల కొసంగబలసిన గౌరవము అభిలభ్యత మహమ్మదీయ విద్యావిషయక మహాసభ అధ్యక్షపదవి తరువాత నిదియే ఉన్నతమైనదని నేను దలంచెదను.

మీవలెము అరబ్బీరసండి యేర్పడినది. కాని ఆ పిల్లలకు ను మీరు నిలువుకొనబాలక యితరజాతులవలెనే పెనుకబడిపోతిరి. ఆధ్యాత్మికబోధకుతోడు వ్రాయబయు చదువుటయు నేర్చుకొనుట ముఖ్యమనిగూడ కుత్సితములందు దెలుపబడెను. ఆదిమహమ్మదీయులు కొర్రాను దెలుసుకొనగల్గి అందు బోధించి నటుల ప్రవర్తించుచుండిరి. కాని తరువాత రాసురాను మహమ్మదీయులు చెడిపోయిరి. ప్రార్థనలజేసినను వానియర్థ మేమియో దెలుసుకొనబాలకబోయిరి. మాశిఖావిష్ణుము జరిగి దేశము కల్లోలముగాంచి చల్లారిన పిదప యిట్టివాని కారణముల నారయుట ముఖ్యము. మీరు ముస్లిండు ప్రభుత్వమువారివద్ద పశ్చాత్తప్త హృదయమును జూపి హిందువులయొడ మిత్రభావమును జాపవలయును. ఇయ్యది ఇస్లాము మతధర్మము. 1857 లో ఇండియాను మ్యూటి నీ యైన పిదప సర్ సయ్యదు అహమ్మదుఖానుగారు రెండు మతములను సమన్వయము జేసి సంస్కారము జేయవలెనని మంచి ప్రయత్నముల జేసెను. మతవిద్వయు తదితరవిద్వయు ఒకపద్ధతిమీద జరిగిన యెడల మహమ్మదీయజాతికి మోక్షము గల్గునని ఆయన కనుగొనెను. ఇందుల కాయన అలిఖురు కళాకాలను స్థాపించెను. ఇంతేగాక ఆయన అభిలభ్యత మహమ్మదీయ విద్యావిషయక మహాసభను స్థాపించి భారతీయుల కందరకును గూడ విద్యాభివృద్ధిని నేర్పెను. ఈసంస్థవలన భారతదేశమందలి మహమ్మదీయుల కన్నిప్రాంతములలోను లాభముగల్గెను. మద్రాసులోను 1901 డిసెంబరులో కాన్పూరులో జరిగినపిదప వాజీయం బాడిలో మద్రాస్ - ఇస్లామియా స్థాపించబడెను. మద్రాస్ - ఆజాం పునర్వర్ధింపబడెను. దక్షిణఇండియా మహమ్మదీయ విద్యావిషయకసంఘము నిర్మింపబడెను. మహమ్మదీయ విద్యాభివృద్ధి పంచితవేతన మొసంగబడి విద్యగలపబడెను. దీని తరువాత నే 1908 లో మద్రాసు హైకోర్టునందు మస్లిం జడ్జి నియమింపబడెను. ఏజార్మియెనను అభివృద్ధి గావలెనన్న మంచి కట్టుదిట్టము లుండవలెను. అయ్యది బాగా పనిజేయవలెనన్న అప్పడవ్వకు సభలు జరుగవలెను. అలిఖురులోను భాద్రామలోను, పెషావరులోను కళాకాలను స్థాపించబడినవి. మలబారులో గూడ మాశిఖాల కన్నతవిద్యై కళాకాలను స్థాపించవలసియున్నది.

మాశిఖా విద్యాభివృద్ధి

మాశిఖాల విద్యావిషయములందు చాల పెనుకబడి యున్నారు. వారి యభివృద్ధిని తూర్చిన విషయము అభిలభ్యత రత సమస్య యైనది. అభిలభ్యత మహమ్మదీయ విద్యావిషయక మహాసభ మలబారులో నొకసారి సమావేశ మైనయెడల యీసమస్య పరిష్కారము గాగలదు. మతవిద్వ గూడ బోధించుట ముఖ్యముగాన లోకజ్ఞానము కలుగజేయు విద్యలో బాటు దీనిని గూడ నేర్పుటకు ఇస్లామియా పాఠశాలలను స్థాపించి తగిన ఉపాధ్యాయులను నియమింపవలెను. మహమ్మదీయుల చాలమంది కర్షకులుగ నుండుటవలన గ్రామములందు గూడ విద్య వ్యాపింపగలదు. ఉరుకు దేశభాషగానిచొట్ల ఉరుకు గూడ పిల్లలకు నేర్పవలెనని మహమ్మదీయ తలిదండ్రులు గౌరవమును.

ప్రభుత్వమువారు మహమ్మదీయోపాధ్యాయులను, ఇన్ స్పెక్టరును నియమించియు, పాఠశాలను స్థాపించియు చాల ప్రయత్నము చేసిరి. మతవిద్వను ప్రాథమిక పాఠశాలలందు నేర్పుటకుగాను తగిన పుస్తకములను తయారు చేయుట కొక కష్టమే నియమింపబడెను. కొర్రాను ప్రతిపదమును భాషాంతరీకరింపకుండ సరళముగ జేయుట వలన నులభ్యమై యే బడెను. ఇందు నేర్పుటకుగూడ తగిన ఉపాధ్యాయులను నియమింపవలయును.

ప్రాథమికపాఠశాలలు మాశిఖాల కుపయోగముగ నుండ లేనన్న నిర్బంధవిద్యావిధానమును బెట్టవలయును. ఈమధ్య

విప్లవము జరిగిన కొన్ని భాగములందు కార్మికులకును కర్షకులకును విలసనటుల యెప్పుడో కొంతకాలము చదువుజేపుట కేర్పాటు జేయవలెను. ఇందువలన యిప్పుడున్న మక్తబులను యిక్కాలము నకు బనిజేయవలెను జేయవచ్చును. ఈ చదువురాక పెనుకబడి యుండువారికి వృత్తివిద్యను నేర్పుటకై ప్రత్యేకము పారిశ్రామికపాఠశాలలను నియమింపవలయును. అందువలన మాశిఖాల దారిద్ర్యము తొలగిపోగలదు. ప్రాథమికపాఠశాలలను పూర్తిగ సంస్కరించువరకును మలబారులో ఉరుకును ప్రత్యేకవిద్య యమాపి యుంచవలెను. ఏమాత్రము కాలపారగమము లేకుండనే స్త్రీవిద్యాసమస్యను పరిష్కరింపవలెను.

హైస్కూలులకు, కళాకాలములకు దోడుగ వనతిగృహము లుండవలెను. సెకెండరీవిద్యయు ఉన్నతవిద్యయు బాగాపచారము గావలెనన్న ఉచితవేతనముల సెక్యులగ నొసగవలెను. అలిఖరుకళాకాలలో నిల్లెగలదు. దక్షిణదేశమున మహమ్మదీయుల విద్యాసౌకర్యములంత మంచి సహింపజాలనంతగలేవు. ఉన్నత విద్య కష్టము సౌకర్యములులేవు. దక్షిణదేశమందలి మహమ్మదీయవిద్యాసంఘ మిందులకు తోడ్పడజాలకున్నది. ప్రాథమిక విద్యావిషయమునమాత్రము మాశిఖాలకు 220 ఉచితవేతనములు గంపు. 68842 మందిమాశిఖాలకీసంఖ్యబహుకొద్దియనవలయును. ప్రాథమికవిద్య నిర్బంధము జేయబడినపుడు ఉచితముగూడ నగును. తమ పిల్లలు చదువు కొనుటకు బోవుటవలన యిటు పనిజేయువారు లేక తలిదండ్రు లిబ్బం దులు పడుదురు. ఇందులకు తగినటుల ఉచితవేతనములగూడ నొసగవలయును. సెకెండరీ, ఉన్నతవిద్యలకు సగము జీతము సౌకర్యము మాశిఖాలకు జేయవలెనని కోరెదను. చదువుకొన్న తరువాత ఉద్యోగములేవను విషయము చాల ముఖ్యమైనది. చదువుకున్నవారు యెక్కువై ఉద్యోగములు లేకుండునీతి వచ్చు నెడల మరింత ఆధ్వాన్నముగనుండును. అట్టిది రామండజూడ వలెను. విద్యావిధానమునం దొక ఆదర్శముండవలయును. ప్రాథమికవిద్యవై ఖర్చుజేయబడుకాను పన్నువిధిమార్పునికోరుట నాకుచితముగాదు. మలబారులో మాకు సహాయముజేయ గల ధూన్యాములు జరిగిలుగలరు. మీ విషయమునుగూర్చి భారత ప్రభుత్వమును రాష్ట్రీయప్రభుత్వమును శ్రద్ధ దీసికొను చున్నటుల భారతకాసన సభయందును రాష్ట్రీయ కాసనసభ యందును జరుగు చర్చలనుబట్టి కనుగొనవచ్చును. కానింగు ప్ర

భువు ఇండియను మ్యూటిని యైనపిదప బ్రిటిషు ప్రభుత్వస్వా యమునందు విశ్వాసము గలుగజేసెను. వైకాంటుగోమెనుగూడ అటులజేయునని మలబారుకాక దేశమంతయు నెదురు జూచుచున్నది.

ఈ విషయములందు ముఖ్యముగ స్వయంసహాయ ధర్మము ననుసరింపవలయును. ఎవరికివారు సహాయము జేసికొన్న భగవంతుడు వారికి సహాయము జేయును.

మాశిఖాల విద్యనుగూర్చి తనిఖీజేయుటకుగాను యీకుల మునుండియే ఆధికారాలను నియమించుట సంతోషవిషయము. ఇందులకు అలిఖరులో అనుభవముగలవారిని నియమించుటవలన యెక్కుడు లాభముండును. ప్రభుత్వమువారికి సదుద్దేశ్యము లతో బనిజేసినను యిచట విద్య చాల వెనుకబడియెయున్నది. మీరు నేనుజేసిన విషయము లన్నిటిని పర్యాలించి, ఇచట వచ్చే డిసెంబరులోనే అభిలభ్యత మహమ్మదీయ విద్యావిషయక సభ సమావేశ మగునటులజేసి విద్యాభివృద్ధికి తోడ్పడదరని నమ్మెదను.

మూత్రసంబంధమైన వ్యాధిచే గలిగిన అతినరముల బలహీనతకు మిక్కిలి గుణకరమైన ట్టి, అద్భుత నివారిణి

మూత్రసంబంధమైన వ్యాధిచే కలిగిన అతినరముల బలహీనతచే బాధపడుచుంటిని. నేను ఆనేక వైద్యులవద్ద చికిత్స చేసికొనియు కొంచముకూడ గుణముకాలేదు. కడపట శ్రీ వెంకటగిరి కుమారరాజుగారి సిఫార్సుపైన కృష్ణాపురనివాసియును ప్రస్తుతము, చెన్నపురి, మైలాపూరు, కన్యకోము, లిక్ పెరారి యా పిథిలోనున్న "ఆల్బర్ట్ లాజ్ఞియండు" కాపురమున్న పండిత స్వామి ఎస్. శ్రీనివాసఅయ్యంగారివద్ద చికిత్స ప్రారంభించితిని. స్వల్పకాలములోనే అనగా రెండు దినములలోనే నాకు గలిగిన అభివృద్ధికి, శ్రమనివారణమునకు నేను మిక్కిలి ఆశ్చర్యపడుచున్నాను.

చెలికాని నూర్యారావు మూరమండ జమీందార్ శ్రీ వెంకటగిరిరాజుగారి బావమరది. 12-5-1926.

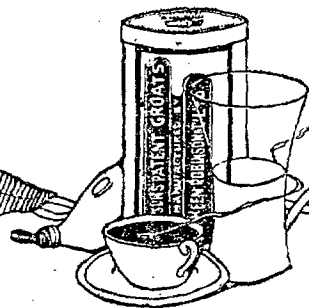
చెలికాని బిడ్డలకు ఆమోఘమైన ఆహారము.

కాలిఫోర్నియా పేటెంటు గ్రోటెలు (పాటెంటెడ్ సోడుమలను) మీ బిడ్డలను బోషించును. వాటికి ఎంత భోజనముగా భూసంకంఠంబు వృద్ధియగునది గమనింపుడు. వారి శరీరమునకు మంచి శక్తిని గలిగించి, వ్యాధి రానెయ్యక ఆటంకపరచుటకు తోడ్పడును. వాచు విక్రీతి ఆరోగ్యవంతులగు శ్రుమంతులు గాను, శ్రీలుగాను చేరినెదరు.

ఇది భావ్యమంబుగనుక ఆహారము. మంచి పుష్టికరమైనది. తయార్యచేయబడునపుడు ఇది చేరితో కాకలట్టులేదు. అగ్రవర్ణమునకు చేరినవారు కూడ దీనిని విరభ్యంతరముగా వాడవచ్చును.

చేరే మీ దుకాణవాద్యులయొద్దనుండి ఒక డబ్బాన్నుకొనుడు. మీ పిల్లలను వానితో బోషించి, వాల్కెట్టు పెరుగునది గమనింపుడు. అశక్తులకు, ముసలి వారికి ఇది చాలయంది. ఏలనగా ఇది పుష్టిని, బలమును గలిగించును. నులభముగా జీర్ణమును.

రావిన్సన్ పేటెంటు గ్రోటెలు.

బీహారునందు ద్వంద్వ ప్రభుత్వము

జయప్రదముగ నిర్వహింపబడినదని గవర్నరు మొం
టభిప్రాయము

1924-1925 వార్షిక నివేదిక

(అసాసియేటెడ్ ప్రెస్ పబ్లికేషన్)

పాట్నా, మే 17— రాష్ట్రపరిపాలనమందలి వివిధశాఖలు (శాంతి, పబ్లిక్ వర్క్స్, రాజకీయ విషయములగురించి 1924-1925 సంవత్సర బీహారు ఉత్తర రాష్ట్ర ప్రభుత్వ వార్షిక నివేదిక వర్ణించబడినది. భారతదేశమందలి యితర రాష్ట్రములలో ప్రకృత రాజ్యాంగముయొక్క పునాదులు సజలముగా, యీ రాష్ట్రము ఖచ్చిత అవేశములకు పాలుగాక స్వచ్ఛవిత్తముగ సంపాదించుచున్నది. గవర్నరు మొంటును ప్రభుత్వ శాఖలకు ప్రకృత రాజ్యాంగ మొసగిన అధికారముల గొన్ని ప్రాంతములందు రుక్షతయొగింపబడుచున్నది. రాజకీయములందలి అతివాదము స్థానిక శాసనసభయందు ప్రతినిధ్యము బహుళము, పరిశీలనము క్రమముగ చిహ్నించునందు నిర్వహించబడుచున్నది.

భేదవాతావరణము గలిగిన ద్వంద్వ ప్రభుత్వము కొనసాగించుట కత్యవసరమగు పరస్పర సహకారము లేకపోలేదు. శాసనసభ సభ్యుల మొదటి సదభిప్రాయములను ప్రభుత్వము వారి విశ్వాసమును జూరగొనిరి. గవర్నరు మొంటుయొక్క యితర సభ్యులతోను, మంత్రుల క్రింద బని చేయబడుచున్న గవర్నరు మొంటు ఉద్దేశ్యములతోను మంత్రులకు విభేదములు జనించలేదు. ఈ కాలమునందలి రాజకీయ పరిస్థితుల పరిణామము కొంత అలజడి గలిగింపకుండలేదు. కాని ముత్తమమీద పరిశోధించిన చొరవగియు (ప్రొత్సాహకరముగ సంపాదించిన) లెక్కలయిన.

కాంగ్రెసు పలుకుబడి

స్థానిక సంస్థలపై కాంగ్రెసు పలుకుబడిని గలిగించి రిపోర్టు దిగున విషయముల వ్రాయబడుచున్నది: "కాంగ్రెసు పార్టీ స్థానిక సంస్థల సభలను జేసికొనుటకు గావించిన మహా ప్రయత్నములచే విశేష ఫలితములు గలిగినవి చెప్పక తప్పదు. కళాశాలలనుండి బయటికివచ్చిన అనభవ రహితులగు యువకులు, స్వరాజ్య పార్టీ యిచ్చిన జీతముల బడయుట ప్రచారముజేయువారు, జాతీయ విద్యాలయ ఉపాధ్యాయులు, క్రమింపబడిన లా సవరణ చట్టము క్రింద శిక్షింపబడినవారు లేదా కాంతి గాపాడుటకు జాతీయ లోనిచ్చినవారు నూతన జిల్లాబోర్డు సభ్యులలోగలరు. అట్టి పరిస్థితులందు సభ్యుల హస్తగతముచేయబడిన డేమునుల చక్కగ గాపాడుటకు బదులుగా, రాజకీయ ప్రచారాభివృద్ధికొరకు వారు స్థానిక సంస్థలను సుపయోగించి రనుటలో ఆశ్చర్యములేదు.

సాంఘిక ద్వేషములు

ముఖ్యముగ 1924 సంవత్సరమునందలి కడపటి అర్థ సంవత్సరములో హిందూ మహమ్మదీయ మైత్రములు తిరిగి చెలరేగినవి యిటు చేర్చినవలయును. కాంగ్రెసు హిందూ సంస్థగ మార్పులకు గావించబడు ప్రయత్నములవలన మహమ్మదీయులందు ఆగ్రహము జనించెను. కాంగ్రెసు ధనదుర్వ్యయము గురించిన నిందా రోషణులవలన ఉభయసంఘముల మధ్య పరస్పర దూరము చెలరేగెను. జిల్లాబోర్డు ఎన్నికలందు బిక్కు మహమ్మదీయుడైన సభ్యుడుగ ఎన్నికొనబడుకుండుటచే మహమ్మదీయులకు విక్రీణి అకాభంగము గలిగెను.

పబ్లిక్ అకౌంట్స్ కమిటీ

జూలై కడపటి వారములో సిమ్లాలో

సమావేశ మగును

సిమ్లా, మే 18:— జూలై కడపటి వారములో పబ్లిక్ అకౌంట్స్ కమిటీ సిమ్లాలో సమావేశమగును. (అ. ప్రె.)

పంజాబు కాంగ్రెసు కార్య నిర్వాహక వర్గము

లూలా లజపతిరాయి మొదలగువారల

రాజీనామా లిఖితపరకు అంగీకరింపలేదు

లూలా, మే 18:— పంజాబు కాంగ్రెసు కార్య నిర్వాహక వర్గ సభ్యుల లూలా లజపతిరాయి మొదలగువారల రాజీనామా లిఖితపరకు అంగీకరింపబడలేదు. అ. ప్రె.

ర స మ లు

సానెరతులూ, శిండ్లూ, పూం
శిమ్మలూ, వాసలూ అలొకాటిక్
మందూ, గజ్జువానలూ, శండ్ల
మరబత్తులూ వీరియేటే వాటరు
రంగులూ కమ్మడి, కమ్మరి మాత్రలు,
మొంతో నీక, చక్కెర మా
త్రలు, చక్కెర రసము, పూల
రసములు.

సోడాబుడ్లు, పానకములు, ఐసు క్రీము.
కేకులు, గట్టిమీగడ, ఇతర రకములు, రుచి
కరముగాను, అందముగాను, తయారు
చేయుటకు ఉపయోగపడును.

క్రొత్తసరకులు పల్లప్పటికిని దొరకును

ఉపయోగించిచూడుడు

పోలీస్ ఆండు పాషన్

మేల్లెన తనములు

మేల్లెన మహమ్మదీయులనుండి చేయబడినవి

స్వల్పధరలకు విక్రయించబడును

మాయొక్క వెలలకీ, వివరములకీ వ్రాయుడు.

దక్షిణభారతములో పోలీస్ పాషన్లు:—

విజయం ఆండు కో,

27, తంబుకెట్టివీధి, మదరాసు.

అఖిలభారత టెలిగ్రాఫు

పనివాండ్ల సంఘముహాసభ

దివాను చమన్లాలుగారు అధ్యక్షతవహించుట

లాహోరు మే 17:— ప్రధమ అఖిలభారత టెలిగ్రాఫు పనివాండ్ల సంఘముల సమావేశము ఇక్కడ రెండోజులు జరిగినది. 16 గురు ప్రతినిధులు వచ్చియుండిరి. వారిలో చాలమంది పంజాబునుండియు ఢిల్లీనుండియు వచ్చియుండిరి. కేంద్రశాసన సభ సభ్యులు దివాను చమన్లాలుగారు అధ్యక్షతవహించిరి. అధ్యక్షోపన్యాసమందు వారు తాము ఒక ఆదేశముకొరకు పోరాడుచున్నారాయు అదియే సర్వోత్కృష్టమని వారికి తోచినదని యు వారు చెప్పిరి. జోషిగారు తప్ప కేంద్రసభలో కార్యక్రమ ప్రతినిధి లేదనియు, టెలిగ్రాఫు పనివాండ్ల సంఘ నిర్మాణము చేసికొని ప్రాతినిధ్యముగోరి తమహక్కులను పంపాదించి కొని బానిసత్వమును పటాపంచలు చేయవలెనని హెచ్చరించిరి కార్యక్రమ నిర్మాణము సాధారణముగా మెప్పువడయునది గాదు. కాని వారిలో కొందరుదానిని మాత్రమే తమ జీవితాదర్శముగజేసికొనిన వారికి ప్రతిఘటనములవలనను ఆ విషయములవలనను నిందలవలనను పట్టుదలపొదు.

సమావేశమందు తీర్మానములలో ముఖ్యమైనవి ప్రభుత్వమును టెలిగ్రాఫు వార్తాపారుల నీవధిని తొలగించి పోస్టు ముతో సమానము చేయవలసినదనియు, ఇంటియై 5 రూపాయలకు పోస్టుంపవలసినదనియు వంచి దుస్తుల నీయవలయుననియు, కోరిరి. అధ్యక్షునికి టెలిగ్రాఫు సంఘముతో సంబంధించి ఉభయసంఘములను యేకముగా చేయుటను, అధికారులతో ఉచిత వైద్యసహాయము వార్షికపు డెన్లు నులు, మామూలు జీతములు, మార్మిరక్షణ సహాయమును గూర్చియు సంప్రదించి తీర్మానింపబడున అధికారమిచ్చిరి. ఆఖరి తీర్మానములో అస్సామీనియేటెడ్ ప్రెస్సును పత్రికలను, సాహిత్యములవారికిని వందనము లర్పించిరి. (అ. ప్రె.)

ద్వీపాంతర వాసశిక్ష కనమతి

మరల అరెస్టు జేయబడుట

అలహాబాదు, మే 18:— రాజస్థాన సేవాసంఘ కార్యదర్శియు, తరుణ రాజస్థాన సంపాదకులగు రామనారాయణ చావేరిగారు ద్వీపాంతరవాసశిక్ష ఉత్తరపు కనమతి ద్వీపరల అరెస్టుగావలెనని మే 11 వ తేదీని జయపూరుపొదును. అచట ఆరోజు సాయంత్రమే అరెస్టయ్యెను. విచారణ మే 14 వ తేదీయే ప్రారంభముగావలయుండెను.

హెచ్ & ఆర్ రివల్యూరులు

320 బోరుసెంట్రల్ ఫైరు నికిల్ ప్లేటులు రవా
ల్వరులు హెచ్ & ఆర్ కి" బారెల్సుగలది.

ధర 1 కి రు 27-8-0.

Spencer & Co Ltd., Madras.

ఆయుర్వేదాశ్రమము

151, గోవిందప్పనాయనివీధి, మద్రాసు.

వైద్యరత్న

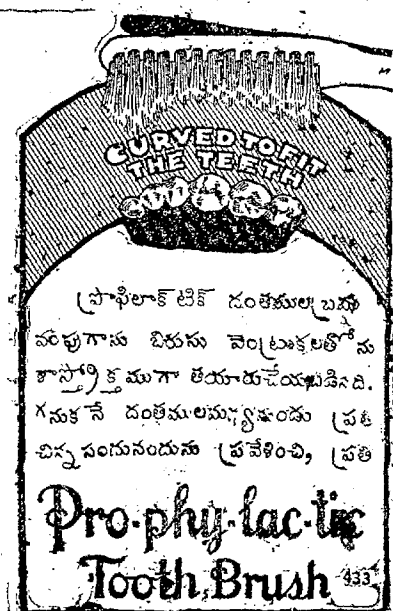
పండిత. డి. గోపాలాచార్యులు ఏ. ఏ. ఎస్. అండు.
ఏ. యంబిగారిచే స్థాపింపబడినది. శాస్త్రోక్తముగ ఆయుర్వేద యావధములచేయు నమృతమైన యావధశాల క్యాటలాగు కోరువారికి పుచితముగ పంపబడును.

నహ్రు-అంజన్

శ్రీశ్రీశ్రీశ్రీ

నారకురుపుకు త్వరితమైన, నమ్మకమైన నివా
రిణి. ధర బుడ్డి 1 కి రు 1, 3 కి రు 2-10, 12 కి
రు 9. ప్యాకింగుపోస్టు ఖర్చువేరు.

Nahru Anjan Agency, Delhi.

ఇది
కొన్ని
సంవత్సరాల
ప్రతినితమునకు
సంప్రదించు
వెంట్రుకలగుది.

ప్రోఫిలాక్టిక్ దంతముల బ్రష్
వచ్చుగాను బిరుగు వెంట్రుకలతోను
శాస్త్రోక్తముగా తయారుచేయబడినది.
గమకనే దంతములనుగ్నమందు ప్రతి
చిన్నపండునందును ప్రవేశించి, ప్రతి
Prophy-lac-tic
Tooth Brush

అసహాయోద్యమమునకు ప్రేరేపకములు

మహాత్మాగాంధీగారు బొంబాయి గవర్నరుతో
సంప్రదించుట

మహాబలేశ్వరము, మే 18:—రాజ్యము అగ్రికల్చర
లు కమిషనుతో సంబంధించిన విషయముల గురించి నేటి
మధ్యాహ్నమున మహాబలేశ్వరములో జాంబాయ్ అక్రింగవర్నరు
సర్ హెన్రీ లారెన్సుతో మహాత్మాగాంధీగారు చాలసేపు
సంప్రదించిరి. శేఖర్ తిరిగి గవర్నరును మహాత్మాజీ సందర్శించు
ను. అప్పుడు చర్చ సంతృప్తి యగును. వారు నిశ్చయించుచున్న
స్థానమునకు ప్రేక్షకులు విస్తారముగ వచ్చి మహాత్ముని సందర్శిం
చి సగౌరవముగ చెడలిపోవుచున్నారు. గురువారమునాడు
మహాబలేశ్వరమునండి మహాత్మాజీ చెడలిపోవును. (అ. ప్రె.)

శ్రేయస్కరం సంస్థాన స్వేచ్ఛాసాహసములు

సంవత్సరమునకు 4 టీటలు సహజీయములకు
జొరతనమునకు గౌరవనీయులు

హైదరాబాదు (సింధు) మే 18:—శ్రేయస్కరం సంస్థాన
సన్మహారాజుగారికి, స్థానమునండి ప్రజాసంఘమున్న
సహజీయ అసక్తులకొత్తగా గణనలభ్యముకొంద సంవత్సరము
నకు బొంబాయి ప్రభుత్వమునకు నాల్గులక్షల రూపాయలను
జెల్పించుటకు మీరుగారు గౌరవించి జేసినట్లు తెలియుచున్నది.
సంస్థాన ఆర్థికముల పునర్వ్యవస్థాపనకు తగిన అనుభవశాలి
యగు సింధుశేఖర్ రివిస్యూ ఉద్యోగిని వజీరుగానుండుటకు బం
పజరించినది మహాత్మాజీగారు గౌరవించుటకు. అ. ప్రె.

17 వ సిక్కు విద్యావిషయక సహసభాష్యక్షత
లాహోరు మే 17:—రావల్పండి పురపాలక సంఘా
ధ్యక్షుడు సర్దారు బహదరు మోహన్ సింగ్ గారిని 17 వ సిక్కు
విద్యావిషయక సహసభకు అధ్యక్షునిగా నొప్పుకొనిరి. లాహోరు
దులలో ఈవహసభ 22 వ తేదీన ప్రారంభమగును. అ. ప్రె.

కమ్యూనిస్టుపక్షము అజదుసోభానిగారు

లాహోరు మే 17:—పంజాబులో కమ్యూనిస్టుపక్ష
మును నిర్మించుటకు అజదుసోభానిగారి యుదయమున ఇక్కడ
కువచ్చిరి. (అ. ప్రె.)

శ్రేయ మార్కు ముఖ్యముగాదా

బొంబాయి స్వదేశీ మిల్లు శ్రేయ మార్కు కేసు
అలహాబాదు మే 18:—బొంబాయి స్వదేశీమిల్లులశ్రేయ
మార్కు నింతోక రుపయోగించు కొన్నయలకు అలహాబాదు
హైకోర్టులో తేబడిన కేసు ముగియవచ్చునది. ప్రతివాదులగుజగి
లాల్ కమలావత్ కాటనుమిల్లు కంపెనీపక్షము సర్ తేజబహ
దూరుప్రమా వాదించుచు రెండు శ్రేయ మార్కులకు చాల
శ్రేయముగలదనియు సామాన్యముగాకొనుకొనుటకు వచ్చువారికి
అందులో గ్రామీయులకు శ్రేయమార్కు విషయమంత తెలియ
దనియు వారికి గావలసివడి దర గుడ్డనాజేమనియు జెప్పిరి. కేసు
విచారణ జరుగుచున్నది. (అ. ప్రె.)

రాబోవు ఎన్నికలు

పంజాబు కాంగ్రెసు పార్టీ అభ్యర్థులు
లాహోరు, మే 18:—పంజాబు శాసనసభ ఎన్నికలం
గు నిలచుటకు కాంగ్రెసు కమిటీ దిగువ పేర్కొనబడిన నల్లర
అభ్యర్థుల నియమించెను:—
మహమ్మదీయతర లాహోరు, స్థానమునకు బారిష్టరు
లాల్ ధనిచంద్, అమృతసరము నగర స్థానమునకు లాల్ గౌరీ
లాల్, పశ్చిమ పంజాబు పట్టణ స్థానములకు ప్రకృత ఉభయలకు
లాల్ బోధరాజ్, జిల్లానూరు మహమ్మదీయతర స్థానమునకు
కౌజాదా నాన్సురాజ్ గార్లు నిలచెదరు. యితర స్థానములందు
పాటి చేయుటకు ముందు అభ్యర్థులపేర్లు ప్రకటింపబడును.
లాల్ లజపత్ రావు, ధనిచంద్, చామన్ లాల్ గార్లు
కాంగ్రెసు అభ్యర్థులగ అసంబంధీకి నియమించబడిరి. (అ. ప్రె.)

భూపాలునకు కొత్తరాజు

రాణి రాజ్యమును వారసున కిచ్చెను.
సిమ్లా, మే 17:—లండను నుండి ఈమధ్యభూపాలునకు
ముగారు తనరాజ్యము సార్యభాము డంగీకరించిన వారమునకు
ఇచ్చిన యందున్నట్లు రాజప్రతినిధికి తెలిసినది. దానికి ప్రత్యు
త్తరముగా రాజప్రతినిధి చాల చాకచక్యముతో ప్రజలగౌరవ
మునకు పాత్రురాలై ప్రజలశ్రేయమును గోరుచున్న రాణిరా
జ్యమును మరియొకరి పరముచేయుచున్నందులకు విచారముడలు
వుచు అంత్యకాలమున కాంతిలోగడుపునాక యన ఆశీస్సునిచ్చి
రాణిగారి సూచనకు అంగీకరించెను. మే 16 క తారీఖున తాను
సింహాసనము నధిష్టించెనని చామిదల్లాఖాన్ గారు తెలిపిరి.
దానికి జవాబుగా రాజప్రతినిధి సార్యభాముని అంగీకారమును
తెలిపెను. (అ. ప్రె.)

సిమ్లా, మే 17:—ఇండియా దొరతనముచే దక్షిణ
ఆఫ్రికాకు పంపబడిన డిప్యూటీ-జేమ్స్ నాయకుడగు ప్యాడిన
గారు నేటి మధ్యాహ్నమున సిమ్లాకు వచ్చెను. (అ. ప్రె.)

హిందువులకు రక్షణ

గవర్నరునద్దకు రాయబారము

బర్మాను మహారాజాధిరాజుగారి నాయకత్వము
కలకత్తా, మే 17:—బ్రిటిషు ఇండియను అసోసియే
షనువారు ఈ ఉదయము లిట్లు ప్రభువునద్దకు బర్మాను మహా
రాజాధిరాజావారి నాయకత్వమున రాయబారము బంపిరి. గుడు
నను వాటిలోని విగ్రహములను పాడుచేయుటను గూర్చి చెప్పి
తూర్పు ఉత్తరపంగములందు హిందువులకు తగురక్షణ నియమలయు
ననియు ప్రభువుగారికి విన్నవించిరి. ఆలోచించి తగురక్షణ నిర్దు
నని ప్రభువుగారు చెప్పియున్నారు. (అ. ప్రె.)

బెంగళూరు, మే 17:—తెలిగ్రాఫు రిక్రీయేషను క్లబ్బు
వారు డిప్టీ సూపరింటెండెంటు బ్రెడ్డెరీగారి బడలాంతు
సందర్శమున వారిగౌరవార్థము విందుచేసిరి. (అ. ప్రె.)

మోటారు నైకిలునుండి పడి

చనిపోవుట
లాహోరు, మే 18:—పంజాబు ప్రభుత్వమువారివద్ద
మీరు మున్సిఫాను ఎక్స్ ప్రెస్ అస్టాంటు కమిషనరుగా నుండిన
ఖానుబహదరు సులామరప్పగారి కుమారుడు ఖాజీఫజర్ రెహ్మానీ
గారు మోటారు నైకిలునుండి పడి మరణించిరి. వీరిమరణము
పలువురకు విచారకారణమైనది. ఈయన కొత్తగా నోకా మో
టారు నైకిలుకొని దానిని ఉపయోగించుటకు ఒక మేట్రిక్ సహా
యమున నేర్చుకొనుచు దురదృష్టవశము చేతులు విడచి నైకిలు
నుండి పడితి. దేహమంతయు కొట్టుకొని పోవుటయేగాక చాల
గాయములు తలకు తగిలెను. తక్షణమే జనరలు వైద్యులకుము
నకు తీసికొనిపోబడిరి. తరువాతి వెంటనే వారక్కడ మరణిం
చిరి. వారితో శ్రమమునకు చాలకుండి వెల్లియండిరి. వారి
శవము వారితండ్రిగారిగోరినదనే పాతివెట్టుబడినది. వారు స్త్రీ
లు నేర్చుకొనునపుడు మేట్రిక్ ప్రక్కన కూర్చుండియుండెను.
మేట్రిక్ కిని, ఒక బెడ్డునుగూడ గాయములు తగిలెను. మరునాడు
ఖాజీగారియన్న మేట్రిక్ నైకిలుతీసికొని ఖరీదీయవునెను. ఈ
సందర్భములో పాత్రలోనుండి తుపాకీ ప్రేలెను. మేట్రిక్ చనిపో
యెను. మేట్రిక్ యెట్లు మరణించెనో ఎవరికిని తెలియదు. కాని
నగరమంతయు వదంతులతో నిండియున్నది. మేట్రిక్ ఆత్మహత్య
గావించికొనెనో లేక ఎవరైన చంపిరో తెలియలేదు. అవాకీ
ఇంకను దొరకలేదు. విచారణ జరుగుచున్నది. పోలీసువారు
జాగ్రత్తగా అవాకీ తీయుచున్నారు. మేట్రిక్ శవము కొయబడి
భవీక్షింపబడినది. (అ. ప్రె.)

మోయిలు నీమర్లు

బొంబాయి, మే 18:—రాజపుటానా బొంబాయి
నుండి బయలుదేరి పోవునట్లు 16 వ తేదీన సాయంత్రము
8/80 గంటలకు చేరెను. మరునాడు 1 గంటకు మధ్యాహ్నము
బయలుదేరెను.
'క్రొకోలియా' ఓడ నేడు ఇక్కడకు చేరెనది. క్లాన్
నింకె 14 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 40 డిగ్రీ చేరెను. (అ. ప్రె.)

బెంగాలు గవర్నరు

డాక్టరింగు కొండలకు పోయెను
కలకత్తా, మే 18:—నేటిరాత్రి బడులుదేరి బెంగా
లు గవర్నరు లిట్లు ప్రభువు డాక్టరింగు కొండలకు ప్రయాణ
మై పోయెను. (అ. ప్రె.)

బెంగళూరు, మే 18:—శ్రీ కె. ఆర్. శ్రీనివాస
య్యంగారు నెలపు ఆఖరైనవెనుక జెన్న న తీసికొనుటకు అంగీక
రించి 84 వీండ్లలోను సంస్థానమునకు వారుచేసిన సేవకు నైసూ
రుమహారాజావారు కృప్తి తెలియబరచిరి. అతిశ్రద్ధాభక్తు
లతో కష్టపడి సర్వకార్యములను నిర్వహించిరిని మిమ్ముకొని
జెన్నను నందినవెనుక చాలకాలము విశ్రాంతి ననుభవించుటగాక
యిరి. (అ. ప్రె.)

వర్ష వాతము

సిమ్లా, మే 18:—వర్షము బెంగాలుదేశమునకు భాగములు
పశ్చిమోత్తర భారతముందును అధికమైనది. సామాన్యముగా
పశ్చిమోత్తరపరగణాలు, మధ్యపరగణాలు, పంజాబుగట్టులు,
వర్షము గురిసినది. స్థానికముగ తెన్నానరీయు, బెంగాలు,
ఛోటానాగపురము, సంయుక్త పరగణాలు, మధ్య
ఇండియా దక్షిణమద్రాసులలో కురిసినది. ఉత్తరభాగ ఆ
స్సాము, బీహారు, పంజాబు, బెలూచిస్తానము, రాజపుతానా,
గుజరాత్తులలో వర్షమున్నదని చెప్పవచ్చును.
సూచన:—బెంగాలులో లెగ్గి తెన్నానరీయులో
ఎక్కువగను. (అ. ప్రె.)

విశ్వ భారతి

కజిన్సు యువన్యాస పరంపర
కలకత్తా, మే 18:—అడయారు బ్రహ్మవిద్యాలయ ఆశ్ర
మము అధ్యక్షుడు జేమ్స్ మే. కజిన్సుగారు రవీంద్ర
నాథుని అంతిమోత్సవ విశ్వవిద్యాలయము విశ్వభారతిలో కాం
తినీకేతనమందు భోజ్యులలో ఈ వేసవియందే ఉపన్యాస
పరంపరనిర్వహించెను. జూలై 1 తేదీన ప్రారంభమగును. ఉపన్యాస
విషయములేవన "ఆసియావిజ్ఞానకృత్" "విశ్వవిజ్ఞానాభివృద్ధి"
"అంగకవిత్వప్రశంస" "నాగరికతాపరిణామములు" "పాశ్చాత్య
చిత్రలేఖనము" శిల్పములగూర్చియు నుపన్యసించును. జూలై
1 మొదలు ఆగస్టు 10 వరకును విశ్వభారతి ఆశ్రమమందే
యందును. (అ. ప్రె.)

అగ్నిప్రమాదము

బొంబాయి, మే 18:—ఒకగోడొనులన్న భవనము 6
అంతస్తులమేదయు పొట్టులోని కాలిపోయెను. నష్టము 2 లక్ష
లని అంచనా వేయబడినది. 6 డైరెక్టులు 1 1/2 గంటలు పని
చేయగా నిప్పు చల్లారిసినది. మృత్యువువారే యెవరను బడలేదు.
మొదటి భవనమందలి సామానంతయు భిక్షా చేయబడినదే.
(అ. ప్రె.)

లాహోరు మే 18:—పండిత మధన మోహనమ శివ్యా
గారు నేను విలియంస్ట్రునునుండి తిరిగివచ్చిరి. (అ. ప్రె.)

FREE! బనాం!! బంగారునులోచనములు

ఓటో మురళీ మోహన్
అత్తరుల కన్నటికిని రాజువంటిది
అన్ని ఆత్మలకుంటెను మేలైనది. సువాసన యెక్కు
నగా నిలబడి పువ్వుతోటకుం దున్నట్లుండును. మాధుర్యమును
నుసేవారమైన సువాసననిచ్చి మనస్సును రంజిల్ల జేయును. 1
డ్రాము నీనా రు 0-12-0. 12 సీసాలు తెప్పించువారలకు ఒక
10 కె. టి బంగారు (రంగుగ్యారంటీ) రూపాయికన్న పెట్టి
పైజా గుండ్రని తెల్లఅద్దముల చలువనులోచనములు పోడు
ఇనాం యిచ్చెదము. మా ఇనాం కులోచనములు యెచ్చట
కొన్నను రు 9-0-0 లకు తక్కువ దొరకనేరదు. ఈనాం కోర్
నివో వర్తకులకు మంచితమొకను యివ్వబడును. పోట్లబట్టు
ది. పి. ప్యాకింగు ఖర్చులు ప్రత్యేకం. 1277
చిరునామా:—జి. ఆర్. దాసు అండ్ కో.,
తంతుకు- పశ్చిమగోదావరిజిల్లా

వివాహముల రిజిస్టరుగావలయు

నని నిర్బంధము

బొంబాయి స్థానికసంఘ శాసన సవరణ చట్టము
ఉపసంఘము నిరాకరించుట

లార్కనా హిందూసభ తీర్మానము

(స్వకీయ విలేఖరి)

హైదరాబాదు (సింధు), మే 18:—లార్కనా హిందూసభ దిగువ వివరించిన తీర్మానమును గావించెను:—“నెలెన్లు కమిటి అధ్యక్షులగు గౌరవ నీయులైన గులాము హుస్సేను హిందూ టుల్లగారి కాస్టింగ్ వోటు మూలమున వివాహముల రిజిస్టరు చేయుట నిర్బంధము గావించుటకొరకు బొంబాయి స్థానికసంఘ శాసన సవరణచట్టము నిరాకరించినందులకు, వివాహకాలమునాడు పెండ్లిమాటరు పుట్టిన మతమునకు జెందనియెడల, పెండ్లిమాటరు వాగ్దానము పుచ్చుకొనిన పిదప పెండ్లిరిజిస్టరు జేయవలయుననియు, వాగ్దానము ప్రజల అందుబాటులో నుండవలయుననియు గోరుచు ఒక నిబంధనను చూడవలయుననియు చెప్పవలయునని శివదాసుగారి సవరణ నిరాకరించినందులకు లార్కనా హిందూసభ తీర్మానించుచున్నది. అప్పుడప్పుడు నిర్బంధముమీద మారు మతములోనికి గలుపుకొనుట సంభవించుచుండుటచేతను మహమ్మదీయ మత విశేషముల కొరకు సవరణ ఆవసరమనియు, సబు డివిజనుల మేజిస్ట్రేటు లేక జిల్లా మేజిస్ట్రేటు యెదుట వాగ్దానము పెండ్లికొమార్తె వద్దనుండి దీసికొనవలయుననియు సభ అభిప్రాయము. కాబట్టి బొంబాయి శాసనసభ యందు సవరణ ప్రతిపాదించవలసినదని శివదాసుగారిని సభ గోరుచు సవరణను బలపరచి శాసనసభయందు పాస్సు జేయుటకు యితర హిందూ సభ్యుల సహాయము గావలయునని లార్కనా సభవారు గోరుచున్నారు. (తంతిద్వారా)

రాజోవు అసంబ్ధి సమావేశము

నేత హరిచంద్ర వివన్ దాసుగారి ప్రశ్నలు

(స్వకీయ విలేఖరి)

హైదరాబాదు (సింధు), మే 18:—రాజోవు అసంబ్ధి సభయందు ప్రశ్నించుటకు దిగువ ప్రకటించిన ప్రశ్నలను నేత హరిశ్చంద్ర వివన్ దాసుగారు ప్రభుత్వమున కంపెను:—

- (1) గత మూడు సంవత్సరములందు జరిగిన వాణిజ్య సంబంధముల సమ్మెకట్టులందు ఎందరికి ప్రాణహాని గలిగినో, మరియు విధమున నష్టములు గలిగినో తెలుపు లెక్కలను సమూహిరా?
- (2) అట్టి సమ్మెలకు కారణములేమి యుండును?
- (3) యితర సంఘములచే నిరోధింపబడకుండ అనాది నుండి వచ్చుచున్న మామూలు ప్రకారముగ రాజపీఠులందు మత సంబంధమును యితరములకు ఉత్సవముల జరుపుకొనుటకు దొరతనము అంగీకరించునా?
- (4) యితర వరుకు ఉత్సవములో వాద్యములు జరపుట భారతదేశమును అభ్యంతరము పెట్టబడుచుండ లేదను విషయము వాస్తవమైనదియో లేనిదియో దొరతనము విచారించెదరా?
- (5) కాలము, సాంప్రదాయములచే అంగీకరింపబడు ఆచారమును శాసనము మూలముగ గాని లేక ప్రభుత్వపు టుత్తరపు వలనగాని పునరుద్ధరించుటకు గవర్నమెంటు ఆలోచించుచున్నదాయని నేతహరిశ్చంద్ర వివన్ దాసుగారు అసంబ్ధి సభయందు ప్రభుత్వమును ప్రశ్నించెదరు. (తంతిద్వారా)

మ్యూనిషన్సు బోర్డు కంట్రాక్టు కేసు

కలకత్తా, మే 18:—మ్యూనిషన్సు బోర్డుకు పడుకులను సప్లయ జేయుటకు పుచ్చుకున్న కంట్రాక్టును భంగముజేసినందులకుగాను కోరాంతు కంపెనీ భారత మంత్రిమీద 28 లక్షలకు దావా యున్న 10 లక్షలు నష్ట పరిహారముల క్రిందను తేగా నేడు హైకోర్టులో జస్టిసు జోట్లానరుగారు కొట్టివేసిరి. (అ. ప్రె.)

కలకత్తా అల్లరులు-కోర్టులో కేసులు

పత్రికా సంపాదకులపై కేసు

కలకత్తా, మే 18:—చోల్టాను, దుర్గుఖి పత్రికా సంపాదకుల ప్రాసిక్యూషనులు జరిగిన పిదప నేడు ఫీపు ప్రెసి డెన్సీ మేజిస్ట్రేటు వానశీజుమయతు పత్రికా సంపాదకులు ముద్రాపకులు నగుమార్త్య మహమ్మదు జైలావరు హుసేను. చార్లెస్ మదక్ హుసేనుగారల మీదను, భారతమిత్ర సంపాదకులు ముద్రాపకులగు పండిత నందిలాల్ అటాల్, కపాదభాగ్యుగారలమీదను ఇండియన్ పీనలుకోర్టు 158 ఎ. సెక్షనుక్రిందనేరములునిరూపింపబడెను.

* * *
మొదటి రెండు కేసుల విచారణ

కలకత్తా, మే 18:—ఈమధ్యజరిగిన అల్లరుల సందర్భమున జరిగిన వార్తాపత్రికల ప్రాసిక్యూషనులలో మొదటిరెండు కేసులలో మహమ్మదీయ వారపత్రికయగు మల్లాను సంపాదకులు అలీ అహమ్మదు నాలీ ఇస్లాంబాదేగారును, హిందూవార పత్రికయగు దుర్గుఖి సంపాదకులగు ఆహార్యకృష్ణ శోభున్న హిందూమ హమ్మ దీ యు ల కు తగ వు టె చ ప్ర యత్నించి రన్న నేరమునకు జవాబు జెప్పవలసినదిగ ఫీపు ప్రెసి డెన్సీ మేజిస్ట్రేటు కోరెను. ఇద్దరిమీదను ఇం. పీ. కో 158 ఏ. సెక్షను క్రిందనేరము జేయబడెను గానివారు నేరములముగాను నిరి. చోల్టాను పత్రికా నేరములను పల్లికు ప్రాసిక్యూటరు వివరించుచు ఆ పత్రిక క్రిందటి అల్లరులలో ఫుట్టిన ప్యట్టి నుండి పుట్టిన నీయు ఏప్రియలు లో యు, హిందువులకును మహమ్మదీయులకును జొట్టటలను పెంచుచునేయుండెననియు జెప్పిరి. ఆ పత్రిక మొదటినుంచియు అజే ముస్తరగ మారకుండెను. వాలీ ఇస్లాంబాదే మీద చర్య ప్రారంభించిన పిదప గూడ ఆ పత్రిక వెనుకటి మోస్తరుగనే యుండెను. కోర్టువారియెదుట తెట్టు సాక్ష్యమునుబట్టిజూడ ముద్దయిపౌరులలో మధ్యజాతుల వారికిని విరోధము జెంచుటలో నేరుబడిన వాడని తెలియ గలదని వాదించిరి. దుర్గుఖి సంపాదకునిగూర్చి చెప్పుచు ఆయన హిందూ మహమ్మదీయులకు జ్యేష్ఠముగలుగజేయుటకు తోడ్పడుచుండెనని పల్లికు ప్రాసిక్యూటరు జెప్పెను.

* * *
16 మహమ్మదీయులపై కేసు

కలకత్తా, మే 18:—ఏప్రిలు 8 వ తేదీని మామవాబాదు పీఠిలో జరిగిన అల్లరుల సందర్భమున పోష్టుల మెయిలు బండిని మరి యిద్దరను యెదుర్కొనినందులకు 16 మంది మహమ్మదీయులపై చెచ్చినకేసు నేడు హైకోర్టులో జస్టిసు గ్రేగరి, స్పెషలు జూరీయెదుట విచారింపబడెను. ముద్దయిలు నేరములని జూరీ అభిప్రాయపడెను. న్యాయాధిపతి తీర్పును జెప్పక ఆపి యుంచెను.

* * *
పోలీసుకమిషనరు నెదుర్కొన్న కేసు

అడివనలు ప్రెసి డెన్సీ మేజిస్ట్రేటు బీవారుగారు మరి రెండు అల్లరులకేసులను విచారించిరి. మొదటికేసులో 88 మంది మహమ్మదీయులు అల్లరిచేసి ఏప్రిలు 4 వ తేది అల్లరులపుధ్య పాలీసు డెప్యూటీ కమిషనరు బి. యక. థెనరీ గారి నెదుర్కొన్నటుల చార్జీజేయబడెను. రెండవకేసులో ఏప్రిలు 28 వ తేదీరాత్రి ఒకహిందువు యిద్దరు మహమ్మదీయులను పండ్లు అమ్మువారిని హత్యజేసినటుల గలదు. రెండుకేసులును వాయిదా జేయబడినవి.

* * *
కర్కటాలీ జైలు కేసు

కర్కటాలీయ 28 మంది వాట్ గంజి మహమ్మదీయ నా వికులును యామధ్య అల్లరులలో న్యాయవిరుద్ధసంఘమునందు జేరినవారని తేబడినకేసులో అలీఖూరు పోలీసు మేజిస్ట్రేటుచే నేడు తీర్పుజెప్పబడెను. ఒక్కొక్కరు 28 రూపాయలు జరిమానా జెల్లించుటకు శిక్ష విధింపబడెను.

పోలీసు ఉద్యోగులపై అరీలు

ఈమధ్యజరిగిన అల్లరుల సందర్భమున అడివనలు ఫీపు ప్రెసి డెన్సీ మేజిస్ట్రేటుకు చూడుఅరీలు జెట్టబడెను. అయ్యది మామవా బజారుపీఠిలోని ముఖ్యుకు సంబంధించిన పేకు ఎద్యూరీ కొత్తాలీ, బాక్ మహమ్మదు అబ్దుల్ వాహెద్ గారలు అరీ వారు తెయ్యన్నారు. ఇన సెక్షన్ల ఆర్. డి. కొస్టా యిద్దరు కాస్టి బలులు మరికొందరు కానిస్టేబులు ఉత్తర కలకత్తా సకీముపీఠి తాలూకానుండువారు రాగూడదని నిషేధించినవోట్ల బ్రవేశించి

అల్లరి, వొంగతనము, వొమ్మిజేసిరిని అరీ లలో డెలుపబడెను. మొదటిమూడయికి మామవా బజారులోని ముఖ్యుగాదావియమున అరీ వారుల కేదో త్రోధమున్న దనుచున్నారు. ఏప్రిలు 27-వ తేదీని ఇన సెక్షన్ల మరికొందరతో బలవంతముగ ముఖ్యులకుపు బ్రదలు జేసుకొని లోపలికివోయి నలుగురైదుగుర నెదుర్కొని కొర్రాను మతగ్రంథమును తడదన్ని ముఖ్యు ఇషమును అరెస్టుజేసెనని అందు డెలుపబడెను. మిగిలిన యిద్దరు అరీ వారులును ముద్దాయిలు పైబడి అల్లరిజేసిరినెల్లరి. ఈవిషయమై విచారింపి 28వ తేదీనాటికి నివేదింపవలసినదిన మేజిస్ట్రేటు డెప్యూటీ కమిషనరుకు ఉత్తరువు జేసిరి. (అ. ప్రె.)

కేసు విచారణ-కోర్టుమార్పు

సిల్వెటుజిల్లా మేజిస్ట్రేటువద్ద తనవెన్న మననన్నపు దావాను మరియొక కోర్టుకు మార్చవలసినదిగ ఆసాం రాష్ట్రీయ కిలాఫతు సంఘకార్యదర్శి మార్త్యయి బామల్ ఆలీ హక్మున కలకత్తా హైకోర్టులో 18 వ తేదీని జస్టిసు సుమ్నావార్జిజస్టిసు దూవాలగారయెదుట దరఖాస్తు జేయబడెను. 1922 ఏప్రిల 15 వ తేదీని కోనెపుటులో అల్లరి జరిగి ఒకపోలీసుకాన్ స్టేబులు చంపబడెను. సుర్కా వాలీ డివిజను కమిషనరు జే. ఇ. వెబ్బరు గారి ఉత్తరువు మీద తు పా. కు ల కాల్ప గా చాల ముంది చని పోయిరి. క్రిందటి ఫీబ్రవరి 18 వ తేదీ నివోలిగంజిలో జరిగిన సుర్కావాలీ 7 వ కాన్సరెన్సు నందు, కన్సె గాటుకాల్పువిపాద స్వార్థకచెప్పు ముండవలెనను తీర్మానమును యాఅరీ వారుడు బలపరచుచు అసలువిషయములన్నటిని కాన్స్టేబులు మరణమును గూర్చి గూడ జెప్పెను. పోలీసు రిపోర్టు ప్రకారము అరీ దాడుడు కుబ్బరకాన్స్టేబులు కాల్పినటుల జెప్పెను. వెబ్బరు అంతట దర వెన్నుదారునిపై మానవత్వపుదావాను జెప్పెను. ఈదరఖాస్తున భాన్యాయమూర్తులు వలకదనిరి. (అ. ప్రె.)

వర్ణ భేదము

దైనికు సమాచార పత్రిక ఆక్షేపము
బ్రోచ్ మే 17—డి. బి. జేకాయగారు అసోసియేటెడ్ ప్రెస్సుకు ఇట్లు తెలియపరిచిరి. “భారతీ మొంబాసాదిన పత్రిక” దైనిక సమాచారముల మొంబాసా జిల్లా సంఘమున “మేతు” వివిధసంఘముల ప్రభుత్వప్రతినిధులు జాతిమతజ్ఞ భేదములు సాటింపక భూములను అమ్ముచున్నారు, కాని ఒకవరకు మాత్రము ఏర్పరుపబడినది. భారతీయులు ఆ స్థలములను కొనినను వారందు నివసించరాదు. ఇట్టి జాతి వైషమ్యమును దైనికసమాచార పత్రిక కఠినముగ నిరసించినది. మొంబాసాలోని భారతీయులందరును దీనిని ప్రతిఘటించుచున్నారు. అ. ప్రె.

మిమెస్సింగు మహారాజాగారి అభ్యర్థిత్యము

కలకత్తా మే 18:—మిమెస్సింగు మహారాజావారుదెం గాలు శాసనసభలోని తూర్పు మిమెస్సింగు స్థానమునకు అభ్యర్థిగా నిలచుచున్నారు. ఇప్పుడాస్థానమున సభలో స్వరాజ్యవాది నలినిరంజనసర్కారుగారున్నారు. (అ. ప్రె.)

గుంటూరు నెల్లూరు మండలముల ప్రాతినిధ్యము

శ్రీయత పిల్లమట్టి అంజనేయులుగారిని చెన్నపురి శాసనసభకు అభ్యర్థిగాను శ్రీయత టంగుటూరి ప్రకాశంగారిని కృష్ణా గోదావరుల ప్రతినిధిత్యమునకును కాంగ్రెసు సంఘమువారు నిర్ణయించిన పిదప గుంటూరు నెల్లూరుజిల్లాల తరపున నేను సామ్రాజ్యశాసనసభకు అభ్యర్థిగా నుండుటకు తిరిగి నిశ్చయించికొని ఆసంగతి తమరు పత్రికాముఖమున తిరిగి ప్రకటించ గలరని వేడుచున్నారు.

గుండు సూర్య అనంతనరహరిరావు,

పకీలు, గుంటూరు.

ఇండియన్ మెడికల్ సంఘము ముద్రాసు:—

1926 సం. మే 24 తేది సోమవారము సాయంత్రం 5 గంటలకు ముద్రాసు, హరీన్ రోడ్డు 19 వ గృహమున నెలెటలు పరిపాలకసంఘము వారిసభ యొక్కటి జరుగును.

కార్యక్రమము

- 1. ప్రయాణాఖర్చులనుగరించిన శతకాగారి ఉత్తము.
- 2. ఇక తెరువవలయునను కార్పొరేషన్ వైద్యాలయములందు చేయవలసినపని.

ఎ. లక్ష్మీవతి జెనరల్ సెక్రెటరీ

“రెండుకారులును నిన్న భార్యోము చేరెను. ఇసుక రాళ్లు పొదలు బీబులుగల రోడ్డు లేనిమార్గమునుండి నీమోటారు కారులు 3000 మైళ్లు ప్రయాణముచేసెను. పొదలునుండి చొరుచుకొనిపోయి యిసుక మెట్టలనెక్కి మెట్టలనుండి పల్లముల కురికి యాబండ్లు 3000 మైళ్లు నడచినను ఒక్కటైర మాత్రమే నష్టమైనది. ఇదియే బ్రిటిషు నిర్మాణకుని అద్భుత వైఖ్య విజయము అని ప్రాంకు గ్రేగారు లండనునుండి పంపిన తంతి వార్త యీనెల 12 వ తేదీన డనువుల రబ్బరుకంపెనీ లిమిటెడు వారికి వచ్చినదని ఎచ్. ఏ. ప్లావకు కంపెనీ (ఇండియా లిమిటెడు వారు (కాక్సుటకుహాను బొంబాయి) యీనెల) 18 వ తేదీన మాకు వారిరి.

1929

స్వరాజ్య పక్షసభ్యులు శాసనసభల నుండి లేచిపోవుట స్పెండరుగారికి రుచించుట దుర్లభము. వెన్ను మినిష్టరు జెజ్జు పత్రికకు వీరు వ్రాసిన ఖదునారవ వ్యాసములో స్వరాజ్యపక్ష నిర్ణయమును గూర్చి వ్యాఖ్యానము చేసిరి. స్పెండరు గారికి అధికారవర్గ సామర్థ్యమునందు సంపూర్ణ విశ్వాసముగలదు. ఇంగ్లండులో ప్రజలయొద్ద స్వపరిపాలనము ఇండియాలో నిష్పక్ష సమకూర వలయుననుట నిరర్థకపు కోర్కెయని వీరి తలంపు. స్వరాజ్యపక్షమువారు ఆకాశములో మేడల గట్టు చున్నారని వీరు భావించెదరు. యువకులెల్ల దలచినను భారతీయులలో ముసలివారు సత్వర స్వరాజ్యము నామోదింపరని వీరికి నమ్మకము గలదు. అందుచే స్వరాజ్యపక్ష నిర్ణయము పొర బాటని వీరు తలంచుట వింతగాదు. స్పెండరుగారి యభిప్రాయముతో భారతీయులకు బనిలేదు. భారతీయుల మనోభావములను వారు తిన్నగ గ్రహింప జాలరు. పరాధీన జాతులదృష్టితో వీరు జూడ జాలరు. 1929 సంవత్సరము గడువు సంవత్సరము గద. అప్పుడు రాయల్ కమిషనును పరిక్షార్థము బంపవలసి వచ్చును. వారేమని జెప్పెదరో స్పెండరుగారిప్పుడే చెలుపుచున్నారు. మీరు ముందుకు నడుచుచో మేము తోడ్పడెదమని ప్రభుత్వము వారికి స్వరాజ్యపక్షమువారు జెప్పచున్నారట. మీరు తోడ్పడుచో మేము ముందుకు నడచెదమని ప్రభుత్వమువారు స్వరాజ్యపక్షమువారికి చెలుపు చున్నారట. ప్రజలు తిన్నగ తోడ్పడలేదు గావున హెచ్చు సంస్కరణముల నొనగొట్టకు వీలు లేదని 1929 సంవత్సరమునందు రాయల్ కమిషనరు ప్రకటించెదరట.

స్వరాజ్యము స్వశక్తిమీద నాధారపడుననుట నిశ్చయమగుటచే, రాయల్ కమిషనున వారేమని నిర్ణయించెదరో యని ప్రజలు ఎదురుజూడబోరు. ఆచరణ యోగ్యములుగాని సంస్కరణములను నిర్ణయించుట, కొయ్యగొట్టుముపై స్వారి జేయుటవలె నుండు నని పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారిదివరకే జెప్పి యుండిరి. ఆట్టి నేర్పు భారతీయులకు లేనందుకు వారిని శిక్షించుట ఎంత యక్రమమో యూహింప వచ్చును. బాధ్యతాయుత పరిపాలనము బ్రిటిషువారి అనుగ్రహమువలన లభింపదను నమ్మకము బలపడుటకష్టమేమి ఖలిత ముండజాలదు. స్వశక్తిచే స్వపరిపాలనమును సంపాదించుటకు ప్రజలకు మరింత యత్నాహ్వానమేర్పడ గలదు. పాలకుల పాలితుల లాభక్షేమములు భిన్నముగ నున్నపుడు, పాలితుల సామర్థ్యమును పాలకులు నిష్పక్షపాతముగ నిర్ణయింపగలగా? నిష్పక్షపాతులగు మూడవవారు నిర్ణయింపవలయును. కాని అట్టివారు సామాన్యముగ దొరకరు. దొరికినను వారి నిర్ణయమును పాలకు లంగీకరింపబోరు. అంతియగాక పరిక్షలను తలంపే అసమంజసము. పరిక్షజేసి స్వపరిపాలన మిచ్చుట ఇదివర కెక్కడను జరిగినటుల వినియుండ లేదు. స్వపరిపాలన మిచ్చుటయో లేకుండుటయో, గలవు గాని మధ్యమార్గ మింకొకటి లేదు. స్వపరిపాలనార్హత కొకపరిమాణము లేదు. ఇందు పరిపూర్ణత యనునది గమనింపదు. పాలకదేశముగు ఇంగ్లండు పరిపూర్ణస్వపరిపాలనము ననుభవించుచున్నదా? ప్రజాభిప్రాయమే బ్రిటిషు వ్యవహారములను నడుపుచున్నదా?

నడుపుచున్నచో, ఇటీవల జరిగిన సమ్మె కర్ణ మేమి? పార్లమెంటుసభవారిపై నమ్మకములేకనే గద, కార్మికులు ప్రత్యక్షచర్యకు గడంగిరి! ప్రజా సామాన్యస్థితి యింత దుర్భరముగ నుండ ఇంగ్లండు పరియగు స్వపరిపాలనము ననుభవించుచున్నదని చెప్ప వీలులేదు. మిగిలిన యూరపియను దేశములు ప్రజాపరిపాలన మెంతవరకు కొనసాగించుచున్నవి? ఇటలీ, స్పెయిను, మున్నగుదేశములలో పార్లమెంటరీ ప్రతిష్ఠాపన లడుగంటి, నిరంకుశపరిపాలనము బైకివచ్చినది. ప్రజాప్రతినిధి ప్రభుత్వమనిన ఏవగింపు కలిగినది. పరిస్థితు లిటులుండ, ఇంగ్లండుగాని ఇటలీగాని స్వపరిపాలనమున కర్హముగావని ఎవరును చెలుపజాలరు. స్వపరిపాలనము సయితము బెరుగుచుండును. వికారముజెందుచుండును. మిగిలిన దేశములకు లేని పరిమాణమును ఇండియాకు మాత్రము సూచించుట కడువిచిత్రము. లేనిపోని పరిక్షలను ఎదుటబెట్టి భయపెట్ట దలచువారి తలంపులు నెఱవేరజాలవు. ఇందువలన ప్రజలనిశ్చయము బలపడును గాని తగ్గి పోవదు. స్పెండరుగారియనను 1929 సంవత్సరపు గడువును సంపూర్ణముగ నామోదించుటలేదు. వారు చెలిపిన వాక్యముల నించుక గమనించుట యుక్తము. స్వరాజ్యపక్షమువారి యభిప్రాయము లెటులున్నను, సంస్కరణవిధానలోపములను సవరించుట ప్రభుత్వమువారి ధర్మమని వీరు చెలుపుచున్నారు. రాయల్ కమిషనువారు వచ్చి భారతీయులు బుద్ధిమంతులని జెప్పినగాని, సంస్కరణాభివృద్ధి జరుగదనుట పరిహాసాస్పదమని, స్పెండరుగారి తలంపు.

ఆత్మగౌరవముగల ఏ పాశ్చాత్యజాతి యయినను యిట్టి యవమానమును భరింపరని స్పెండరు గారు చెలిపినసంగతి చాల ముఖ్యమయినది. లోకములో కని విని ఎరుగని మార్గములను హిందూ దేశమునకు వర్తింపజేయదలచుట పాడిగానేరదు. స్పెండరుగారు చెలిపినటుల యిట్టిహితము పసిపిల్లలకుమాత్రము జెప్పదగియుండును. అల్లరిజేయని యెడల మితాయి బెట్టెదమని పిల్లలకు జెప్పినరీతినే, భారతీయులకు గూడ నోరూరించుట మంచిదిగాదని స్పెండరుగారు స్పష్టముగ జెప్పచున్నారు. 1929 సంవత్సరపు పరిక్షలే హిందూదేశమునందు తీరని యనంతృప్తికి కారణమయ్యెను. సంస్కరణములు లోపభూయిష్ఠమయినచో, వెంటనే లోపములను తొలగించుట న్యాయము. మంచితనముగ ప్రవర్తింపనియెడల అభివృద్ధిగలుగదని జెప్పట మా

త్రము న్యాయముగాని దూరదృష్టిగాని గాజాలదు. స్పెండరుగారి బోలు ఆంగ్లప్రముఖులే 1929 సంవత్సరపు గడువు నామోదింపకున్నపుడు, భారతీయులెటు లామోదింపగలరు? భారతీయాభిప్రాయము శాసనసభలలో నేమి, కాంగ్రెసు మున్నగుసభలలో నేమి పెక్కుమార్లు సువ్యక్తపరుపబడియుండెను. దానిని బొత్తుగ గమనింపక ఇర్వినుప్రభువు గారు మరల రాయల్ కమిషను పరిక్షలగూర్చియు వారి నిర్ణయమును గూర్చియు ప్రజల జయాపజయములగూర్చియు ముచ్చటించుట మిగుల నిరుత్సాహకరము. అయినను ప్రజలు మాత్రము విశ్వాసమును కోల్పోవక స్వధర్మము నకుంతితదీక్షతో నెఱవేర్చుచో, ఎట్టికమిషనులు గాని పరిక్షలుగాని అడ్డుపడనేరవు.

భోపాలుబీగము: రాజ్యపరిత్యాగము

భోపాలు రాణిగారు రాజ్య పరిత్యాగము గావించి తమకుమారుని సింహాసనము నెక్కించుట పాశ్చాత్య ప్రపంచమునకు వింతగ గమనించినను భారతీయ సాంప్రదాయముక కనుగుణ్యముగ నున్నది. రాజ్యభారమును కొంతకాలము వహించి పిమ్మట విశ్రాంతి నైకొని సచ్చింతతో కాలము గడుపుట ప్రాచీనస్థపుల కాచారమై యుండెను. అట్టియాచారమునే బీగముగా రనుసరించి సన్నుతి పాత్రురాలగుచున్నది. హిందూ దేశమునందు నైజాము రాజ్యమునకు చిమ్మట భోపాలమే మహమ్మదీయ సంస్థానముల కెల్ల మిన్నయై యొప్పుచున్నది. బీగముగారి ప్రథమ కుమారు డిదివరకు చనిపోయెను. వారసత్వము విషయమై కొంత తగాదా రాగ రీడింగు ప్రభువుగారు పత్రికూలభావము జూపినను జంకక బీగముగారు ఇంగ్లండుకు బోయి విన్నవించిరి. తుట్టుతుడకు ఆ డికోర్కెప్రకారమే రెండవకుమారుని హక్కు సరపరుపబడెను. ఇక తాను రాజ్యము నాక్రమించుట పాడిగాదని బీగముగారు గ్రహించి కుమారునికి వప్పగించుట కనుజ్ఞ గోరగ ప్రభుత్వమువారు సమ్మతించిరి. హమిదుల్లాఖానుగారు పరిపాలన భారమును వహించుటయు సార్వభౌమును వీరిని పాలకులుగ నంగీకరించుటయు జరిగెను. వీరి పరిపాలనము క్రింద భోపాలుదేశము సక్రమాభివృద్ధి గాంచునని నమ్మెదము. భోపాలుదేశము చాల కాలమునుండియు స్త్రీలచే పరిపాలింప బడుట యాచారముగ వచ్చుచుండెను. మహమ్మదీయ రాజ్యము ఇంత కాలము స్త్రీలపరిపాలనము క్రింద నుండుట గొప్ప విశేషమని జెప్పవచ్చును. మొగలు పరిపాలనము క్షీణించుచున్న సమయమున ఆఫ్ఘను సేనాధిపతి యగు డాస్టు సుహమ్మద్ ఖానుగారు భూపాలరాజ్యమును వశపరచుకొనెను. చాలకాలముక్రిందటనే రాజ్య మొక స్త్రీ పరిపాలనముక్రిందకు బోయెను. పిమ్మట వరుసగ ముగ్గురు స్త్రీలు పరిపాలించిరి. నేడు రాజ్యపరిత్యాగము చేసిన బీగముగారు రాజనీతి విశారదు రాలని పెగ్గాంచెను. ఆమె పరిపాలనము క్రింద సంస్థాన మన్ని విధములను అభివృద్ధి జెందెను. విద్యాభివృద్ధి, మద్యపాననిషేధము, మున్నగు సంస్కరణము లనేకములు జరిగెను. ఈమె

విదేశప్రయాణము నలిపి ప్రపంచజ్ఞానమును సంపాదించెను. తుదకు వారసత్వము విషయమున తన మనోరథమును నెరవేర్చుకొనుపట్లగూడ ఆసాధారణ ప్రజాజ్ఞాపెను. ఈమె తన జీవితచరిత్రమును కడు మనోహరముగ వ్రాసినట్లు చెలియుచున్నది. ఈమెను విక్టోరియా రాణితో పోల్చదగును. పెక్కుభాషలను మాటలాడగల సామర్థ్యము ఈమెకు గలదు. అన్నిటికయినను ముఖ్యమైనది, నమ దృష్టి వివిధమతములవారిని సమముగ పరిపాలించుటయు ఎల్లరచో సంతృప్తి గలిగించుటయు బీగముగారి సామర్థ్యాతిశయమును వేనోళ్ల చాటుచున్నవి. ఈమెకు రాజాపు డెబ్బది సంవత్సరములు సమీపించుటచే, బీగముగారికి చేకూరిన విశ్రాంతికి ఆమె నెల్లరు అభివందించక మానరు. స్త్రీల సామర్థ్యమును శంకించువారికి, బీగముగారి చారిత్రమే తగిన ప్రత్యుత్తరమొనగగలదు. భారతీయస్త్రీలు సయితము అవకాశ మున్నచో ఎంతటి ప్రజావిశేషముల జూపగల్గుదురో, దేశాభ్యుదయమున కెటుల తోడ్పడగలరో గ్రహించుటకు బీగముగారి జీవిత మక్కరకు వచ్చును.

ఆత్మస్తుతి

రీడింగుప్రభువుగారు లండనులో నిచ్చిన సంపూర్ణోపన్యాసము గాంచిన, అందు ఆత్మస్తుతియే ప్రధానముగ గ ను పించును. ఇండియా మొత్తముగ బర్మేశాండు ప్రభువుగారు రీడింగు గు ప్రభువుగారిని బట్టునలే పోడిరి. ప్రాతమధ్యలో కొత్త సారాయిని బోయటలో రీడింగు ప్రభువుగారు దుర్బుత నైపుణ్యము జూపిరట. బర్మేశాండు ప్రభువుగారిని రీడింగు ప్రభువుగారును తనివీదిర పోగడిరి. ఇటుల పరస్పరాభి వందనములతో వీరు కాలముగడిపిరేగాని హిందూదేశమేమని తలంచుచున్నదో వీరిలో నొకరును విచారించరయిరి. పాలకుని సామర్థ్యమును గ్రహించుటకు పాలితులకే ఎక్కువ వకాశము లుండునని యంగీకరించునడల భారతీయాభి ప్రాయమును ప్రధానమని ఎంచవలసి వచ్చును. భారతీయులలో నేపక్షమువారును రీడింగు ప్రభువుగారిని కొనియాడరయిరి. ఇతర దేశములలో నిట్టి పాలకుని పోగడుటకు మారుగ నిరసించియుండురు. హిందూదేశమందున్న విపరీత పరిస్థితులబట్టి జను లేవగించెడివారినే బ్రిటిషువారభినందించుట తటస్థించుచున్నది. వీరు చిన్నతనమందు పడవలో నాకరిజేసి కలకత్తా జేరిన సంగతిని జెప్పకొనిరి. అప్పటి రాజప్రతినిధి రీడింగు ప్రభువుగారు ముందెన్నడో తమస్థానము సాక్రమింతురని తలంపలేదట. తమను విందుకయినను పిలువలేదట. తమ పరిపాలనకు ఫలముగ హిందూదేశపు ఆర్థికసితి మిక్కిలి యుచ్ఛస్థితియందున్నదట. అటులగుచో ప్రజలకు భారముగ నున్న పన్నులను రీడింగు ప్రభువుగారు రేల దీసివేయలేదు? ప్రజలభారము తగ్గి, అభివృద్ధికరమగు ఏర్పాటులు జరిగినగాని రీడింగు ప్రభువుగారు సంతృప్తి జెందుట కవకాశములేదు. సివిలుసర్వీసును పోగడుటలో వీరేమాత్రము వెనుకయలేదు. వెనుకటికన్న గూడ సివిలుసర్వీసు యుద్యోగులు ఎక్కుడు పట్టుదలతో పాటుబడుచున్నారట. ఇదియంతయు తమ యొక్కయు బర్మేశాండు ప్రభువుగారు యొక్కయు

మహిమా విశేషమని రీడింగు ప్రభువుగారి సమ్మతము. హిందూదేశమును తాము శాంతిపరచి వచ్చితిమిగాన భయపడవలదని వీరు సభికుల కభయమొనగిరి. రెండులక్షలకంటె తక్కువమందియూరపియను లున్నను హిందూదేశమునంతను పరిపాలించు చున్నారని, వీరు సగర్వముగ బలికిరి. రీడింగు ప్రభువుగారి ఇంపీరియల్ స్వభావమున కిది ప్రబల నిదర్శనము. తాము పరిపాలించునపుడు అయిదు ప్రభుత్వములు మారెనట. వీరిలో నెవరును వెనుకటి వాదానములను భంగపరుపలేదట. వీ రందరితో గలిసి హిందూదేశసాభాగ్యమునకై రీడింగు ప్రభువుగారు కృషిసలిపిరట. రీడింగు ప్రభువుగారి రీవిధముగ నెంతటి ఆత్మస్తుతికి పాల్పడినను వేనకువేలమంది దేశభక్తులు నిర్బంధింపబడిన సంగతిగాని, గాంధీమహాత్ముని కారాగృహవాసముగాని, సర్దికెట్టు ప్రయోగముగాని, అకాలీల దుస్థితిగాని, స్వదేశసంస్థానాధీశులపట్ల జూపిన వైఖరిగాని, లా ఆర్డరుల గూర్చిజేసిన విపరీత వ్యాఖ్యానముగాని, నిర్బంధపట్టనిర్మాణముగాని, స్వపరిపాలనాభిలాషను నిరాకరించుటగాని, భారతీయుల కింత త్వరలో మరపునకు రాజాలపు. బ్రిటిషుప్రజల కయినను నిజము నిలుకడమోద చెలియకమానదు.

రిఫ్ సంకులము

రిఫ్ సంకులము మరల ప్రారంభమయినట్లులను అబ్దుల్ కరీంగారి సైన్యము మరల విజృంభించుచున్నట్లులను వార్తలు చెలుపుచున్నవి. స్పెయిను ప్రాచ్యదేశములు అబ్దుల్ కరీంగారితో సమాధానపడి, రిఫ్ల స్వాతంత్ర్యము సంగీకరించియున్నచో, ఎల్లరకు శుభము చేకూరెడిది. రిఫ్ల ధైర్యప్రతాపములను గ్రహించినపిమ్మట సయినను, ఫ్రెంచివారటిమార్గ మవలంబింపకుండుట మిగుల శోచనీయము. పాశ్చాత్యసిద్ధాంతముల ప్రకారమయినను, స్వాతంత్ర్య సంపాదనా సామర్థ్యమును రిఫ్లు గడించిరి. ఇంకను రిఫ్ల సంకులమున కవకాశమిచ్చుట పాశ్చాత్య నాగరికమునకు కళంకదాయకము. నానారాష్ట్రసంఘ దౌర్బల్యమున కిది సూచకము. అబ్దుల్ కరీంగారితో కొంతకాలము కలసియుండి వారితో ముచ్చటించిన అలెగ్జాండరు లాంగులెటుగారు “మాంఛేస్టరు గార్డియను పత్రిక”లో వ్రాసిన విషయములు రిఫ్ల సంకులమును తేటపరుచుచున్నవి. అబ్దుల్ కరీంగా రిదివరకు సంధిగోరిరి. ఇప్పటికిని సంధి నాశించుచున్నారు. కాని వారు చెలుపుముఖ్యనియమ మేమన, తమ స్వయంనిర్ణయాధికారమును గుర్తింపవలయుననియే. దాని నే పేరుతో పిలిచినను వారికి ఇబ్బందిలేదు. స్వాతంత్ర్యము లభించినపిమ్మట, ఇతరుల బహిష్కరించుట వారి యుద్దేశ్యము గాదు. ఫ్రెంచివారిని స్పెయినువారిని గూడ రానిచ్చెదమని వారు చెలుపుచున్నారు. అవసరమగుచో యూరపియనుల సహాయమును గైకొనుటకు వారి కభ్యంతరము లేదు. ఇరువురు పెద్దజాతులవారు కలసి తమపై దాడివెడలుచున్నను, రిఫ్లు నశించెదరు గాని లొంగిపోరని జెప్పటచే, వారి మనోనిశ్చయమును గ్రహింపవచ్చును. ఇట్టి స్వాతంత్ర్యనిరర్థకుల ప్రజలను పశుబలాధిక్యముచే అంతమొందించుట, ఫ్రెంచివారికి గాని స్పెయినువారికిగాని గౌరవప్రదము గాజాలదు. పాశ్చాత్యులు స్వాతంత్ర్యమును గౌరవించెదరనుట ఎంతవరకు సత్యమో, యిప్పుడు తేలగలదు. రిఫ్లు తుదకోడినను గెలిచిననుగూడ అద్వితీయమగు కీర్తిగాంచకమానరు.

జన్మినుపక్షాదర్శము

నర్ సి. త్యాగరాయచెట్టిగారి జ్ఞాపకార్థ మేర్పటుపబడిన భవనమును తెరచుచు, జన్మినుపక్షము వారి ఆదర్శములను పానగల్ రాజాగారు వివరించిరి. ప్రజలకు రాజకీయపు హక్కుల నొసగుచో, విభేదము లభికమగుననియు, ప్రజలబాధ లతిశయించుననియు కీర్తి శేషులగు త్యాగరాయచెట్టిగారు గ్రహించిరట. ఆవిషయమును వారు నిర్భయముగ చెలుపుటకు వెనుదీయలేదని, పాన గలురాజాగారు నుడిపిరి. త్యాగరాయచెట్టిగారి యువదేశములనే జన్మినుపక్షమువా రికముందును అనుష్ఠించెదరని సమ్మతవచ్చును. రాజకీయస్వాతంత్ర్యము నొసగగూడదని జన్మినుపక్షమువారు దలచుచున్నపుడు, వీరికిని స్వాతంత్ర్యము గోరువారికిని ఎట్టి సంబంధముండజాలదు. బ్రాహ్మణేతరోద్యమమును నెలకొల్పి, తమ నణగద్రొక్కిన బ్రాహ్మణులకు చోటియగూడదని, త్యాగరాయచెట్టిగారు బోధించిరట. ఇప్పటికిని, వారి యనుచరులకు గావలసినది బ్రాహ్మణ బహిష్కారమే. బహిష్కారముమూలమున బ్రాహ్మణులు దేశమునుండి లేచిబోయెద రనుకొనుదు. అప్పటికియినను పానగలురాజా ప్రభృతులు బ్రాహ్మణేతర ప్రజలహక్కులను కాపాడెదరా? మానవోత్తములని పేర్కొంచిన గాంధీ మహాత్ముని పటముతో మద్రాసు కార్పకేమను భవనము నలంకరించుట కంగీకరింపనివారు, బ్రాహ్మణేతరులగు దేశబంధు చిత్రనరంజదాసుగారిచే ప్రారంభింపబడిన స్వరాజ్యోద్యమము నడ్డగించువారు, బ్రాహ్మణేతరాభిమాను లగుదురా? జమిందారులు రయితుల జేమమును పెంచి వారి భారమును తొలగించుటకు తోడ్పడెదరని పానగలు రాజాగారు అభయమియగలరా? స్వరాజ్యమున కడ్డుపడదలచిన జన్మినుపక్షమునకు తోడ్పడుటకు దేశభక్తి పరులు సమ్మతించజాలరు.

రాబోవు పంజాబు శాసనసభా సమావేశము

సిల్లాలో జూను 25 వ తేదిన ప్రారంభమగును
లాహోరు, మే 18:—రాబోవు పంజాబుశాసన సభా సమావేశము అసెంబ్లీ భవనమున జూను 25 వ తేదిన సమావేశమగును. సమావేశము బహుళః పదిదినములు జరుగును. సమావేశమందు జరుపవలసిన కార్యక్రమ మింకను అధికారులు ప్రకటింపలేదు. (అ. ప్రె.)

అంతరాతీయకారిక సమావేశము

1927 లో జెనీవానగరమున జరుగనున్నది
సిల్లా, మే 18:—1927వ సంవత్సరములో జెనీవానగరమున అంతరాతీయ కారిక సమావేశమయొక్క పదియవ సభాజరును. సమ్మెగట్టుటకు హక్కుసమర్థుగాక, సంఘస్వాతంత్ర్యము కనీసపువేతనము, కార్మికులు జబ్బుగానున్నప్పుడు ప్రసహాయముచేయుట మొదలగు సమస్య లాసభయందు తర్కింపబడును. గవర్నీ మెంటు డెలిగేటులుగాని యిద్దరు సభ్యులను నియమించుటకొరకు కారిక సంఘయజమానుల, కార్మికుల సంఘములనుచనల గానింపవలయునని దొరతన మాహ్వనియమి న్నది. కారికయజమానులు, కార్మికులసంఘములు జనవరి 1 వ తేదీకి పూర్వమే జెనీవాకంపముకు ప్రతినిధుల పేర్లు దొరతనమున కంపవలయును. (అ. ప్రె.)

సమైక్య కలిగిన నష్టము

ఛాన్సలరుగారి ప్రకటన

కొత్తపన్నులు విధింపబడవు

కామన్వెన్యలో ఛాన్సలరుగారు

గావించిన ప్రకటనము

కామన్వెన్యలో ఛాన్సలరు విన్నటులు చర్చలు గాఢీ ప్రకటనము గావించిరి, ఈసమైక్య ప్రభుత్వమువారికి రావలసిన ఆదాయము ఎంతెక్కినదో సమముగ చెప్పటకు ప్రస్తుతము వీలు లేదు. కాని నష్టము అల్పముగనుండునని తూర్పి చెప్పవచ్చును. సమైక్య కలిగిన నష్టము ఇకమీద వచ్చు అదనపు ఆదాయము వల్ల భర్తీకావచ్చునని కూడ నమ్ముచున్నాను. ఈ సమైక్య తీర్మానము తగినది. మొత్తముమీద ఈసమైక్య పందర్బాసున ప్రభుత్వమువారికి 750000 పానులు ఖర్చైనదని ఊహించుచున్నాను. సమైక్య పూర్వము సుంకములవల్ల అంచనా వేయబడిన మొత్తమున్న ఎక్కువ ఆదాయము వచ్చియుండుటచే సమైక్య సుంకములవల్ల రావలసిన ఆదాయమునందు కొరత ఏర్పడలేనని చెప్పవచ్చును. ఏదో కొంతనష్టము సంభవించినను సమైక్య అంతమొందినందున వ్యాపారము పృథ్విచేదవచ్చుననియు అందుచే సుంకములవల్ల కలుగు ఆదాయముకూడ పెంచుగలదనియు నమ్ముచున్నాను. బొగగునల పనివారి సమైక్యకాడ్గెర్లలో అంతమొందిన సంవత్సరపు అంచనాలకున లెక్కలకు ను వ్యత్యాసముండవనియు కొత్తపన్నులను విధింపవలసిన అవసరమేర్పడవనియు ప్రభుత్వమువారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. లండనువార్తకసంఘపు అధ్యక్షుడు ప్రభుత్వమువారిని ప్రశంసించుట

లండను వార్తకసంఘపు అధ్యక్షుడు సర్ జేమ్సు హార్టిస్ గారు ఈక్రిందిలేఖను ప్రధానామాత్యునికి పంపెను:—

లండను వార్తకసంఘమునకుచేరిన 80 వేల ప్రతిష్ట పనుల పక్షమున మీకును ప్రభుత్వవర్గమునకు చేరిన ఇతరసభ్యులకును వందనములు అభినందములను అందచేయుచున్నాను. గొప్ప సంజగతముయమున సాంఘికజీవితమునకు అవసరమగు సర్వీసులను నడుపుచు ఆహారపదార్థములపై లోటులేకుండ జరుపుచు ప్రభుత్వమువారు మీరు ప్రశంసనీయుముగ పనిచేయుచున్నారు. మీరు చేశమున కొంగిన సందేశమును నూచింపబడిన సదుద్దేశములను పరిశ్రమాధికారులు పనివారు తగువిధమున ఆదరించెదరని నమ్ముచున్నాను.

రైల్వేపనివారికి కలిగిననష్టము

రైల్వేపనివారి బాతీయసంఘపు కార్యదర్శియగు క్రాంప్టన్ గారు ఈక్రింది ప్రకటనము గావించుచున్నారు:— ఈసమైక్య వల్ల రైల్వేపనివారి బాతీయసంఘమువారు మీలియను పానులు వ్యయపరచవలసివచ్చెను. ఇట్టిసమైక్య మరల జరుగుట అసంభవము. అన్ని పరిశ్రమలయందలి పనివారు సమైక్యజీవితము గాంచుటకు అవకాశములేదు. ఏలయిన పనివారందరూ సమైక్య కట్టిన పరిశ్రమల యజమానులతోపాటు పనివారుకూడ నిర్విర్యులై పోయెదరు. రైల్వేకంపెనీల యజమానులతో ఒకవిధముగ రాతీ కుదిరినందున రైల్వేకంపెనీల పనివారు తమప్రాణములను రక్షించుకొన గలిగిరి. కార్మికులలో అనేకులు పూర్వమున్న స్థితికి వచ్చుటకు దీర్ఘకాలము పట్టినని నమ్ముచున్నాను.

వ్యాపార పారిశ్రామిక పరిశీలులు

లండను, మే 17:—నేటిదినము లండను నగరమున వ్యాపారము చక్కగ జరుగుచున్నది. సాధారణ దినములకన్న వర్తకప్రతిస్థాపనలయందలి సంపదీ అధికముగ నున్నది. సమైక్య వల్ల సాంఘిక సాంప్రదాయముల కేర్పడిన అంతరాయములు అంతమొందినవి. ప్లాక్ మార్కులు, వ్యాపారము అధికముగ నున్నది. సమైక్య అంతమొందుటచే బ్రిటిషు సెక్యూరిటీల విలువ అధికము కాగలదని అర్థకాస్త్రాలు అభిప్రాయపడుచున్నారు. గనులపనివారు సహాయము కోరుట

లండను, మే 17:—గనులపనివారి సంఘమువారు ఈక్రింది విజ్ఞాపనమును ప్రకటించుచున్నారు.

గనుల పరిశ్రమయందు కాంతి పరిశీలు లేర్పడి పరిశ్రమ పృథ్వి చేందవలయునని కోరువారందరూ ఈసమయమున గనుల పనివారికి తోడ్పడి తమ సానుభూతిని క్రియారూపముగ ప్రకటింపవలయును. 10 లక్షలమంది గనులపనివారు లాక్ అవులు చేయున్నారు, అనగా 50 లక్షల ప్రజలు బాధపడుచున్నారు.

బ్రిటిషు చేతపు ప్రధాన పరిశ్రమయగు గనుల పరిశ్రమ సశించు విధమున కర్మలో రాజీనామాదలయుననియు సామ్యపరిశీలుల యందు పరిశ్రమ పృథ్వి చేందవలయుననియు మేము కోరుచున్నాము”

రషియాగనుల పనివారిసహాయము

కుక్ గారు అంగీకరించుట

రషియా ప్రేషు యూనియనులు 260000 పానులు వసూలుచేసి సమైక్య జీతము న్న బ్రిటిషు గనుల పనివారి కుటుంబముల సహాయార్థమై పంపుటకు నిశ్చయించుకొనిరి. గనుల పనివారి సంఘపు కార్యదర్శియగు ఎ. జె. కుక్ గారు ఈ మొత్తమును అంగీకరించుచు ధనసహాయముచేయవలయునని గనులపనివారు కోరినయియు ఎవరు సహాయముపనినను అంగీకరింప నారు సిద్ధముగ నున్నారనియు తెలిపిరి.

రంగుపనులవారి స్థితి

యజమానులు నష్టపరిహారము కోరుట

లండను, మే 17:—బ్రాడువురునందలి రంగు పరిశ్రమ ధికారుల సంఘము సమైక్యజీవితవారిలో 4 వేలమందిని తిరిగి పనులయందు చేర్చుకొనుటకు అంగీకరించిరి. ఒడంబడికలకు విరుద్ధముగ పనివారు సమైక్యజీవితములకు పనివారిపై కేసులను చేయుటకు పరిశ్రమాధికారులు తీర్మానించుకొనియున్నారు. పనివారు 1914 సంవత్సరపు ఒడంబడికను అంగీకరించిన నూరుపానులు నష్టపరిహారము అంగీకరించుటకు యజమానులు సమ్మతించిరి.

గ్లాస్టో పత్రికలు

ప్రేషు యూనియనులకు చేరని

పనివారి నే నియమించుట

ప్రేషు యూనియనులకు చేరని పనివారి నే తమకార్యాలయమునందు నియమించుకొనుటకు గ్లాస్టోయందలి పత్రికాధిపతులు తీర్మానించుకొనిరి.

మాంచస్టరునందు ప్రకటించబడు పత్రికలు దినకూలీపై పనివారిని నియమించుకొనవలయునని తీర్మానించుకొనిరి.

దినమునకు 3 కోట్ల పానులు నష్టము

ఈ సమైక్య వల్ల చేశమునకు దినమునకు దాదాపు 3 కోట్ల పానులు నష్టము కలిగినని ఒక ఆర్థిక కాస్త్రజ్ఞుడు డెయిలీ న్యూస్ పత్రికయందు వ్రాయుచున్నాడు.

రంగుభేదపుచట్టము

హార్టి గాజుగారి ప్రకటనము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

కేపుటపును, మే 18:—ఒక్క విట్వాటర్సు ర్యాండు గనులలోనే వర్ణవిభేదపు చట్టమును అమలు జరిపెదమని ఆండ్రూసుగారి కభయమొసగి రాయని దక్షిణాఫ్రికా పార్లమెంటులో నడుగ నే నెవరికిని అట్టి అభయమియలేదని హార్టి గాజుగారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి. (ప్రభుత్వపక్షసంతసము)

అబ్దులు కరీంగారి

ప్రధానకార్యాలయమును

ఆక్రమించుకొనుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్, మే 18:—స్పెయినుసేన అబ్దులు కరీంగారి ప్రధాన కార్యాలయమును ఆక్రమించు ప్రదేశములో నాక్రమించిరిని తెలుపుచున్నారు. ఇతరవార్తలకూడ స్పెయినుసేనలు ముందు కేగవలెను.

రిపులపోరాటము

స్పెయినుస్థానముందు న్న స్పెయినును తుడిచివేయుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, మే 19:—దెనీయు డెం జిల్లాలో నూడు స్పెయినుస్థానములను ఏకాకిగ రిపుసేనలు తీసెను. చిన్న స్పెయినుస్థానము నొకదానిని రిపులు వెజ్జను ముఖముగ బట్టుకొనిరి. అచటి పటాలమును నిర్మూలము చేసిరి.

తార్గూస్టులోనున్న ప్రధాన కార్యాలయమును రిపులు ఖాళీచేసిరట. 1921 లో కోల్పోయిన ప్రాచ్యభాగమున ఒకరంగము నాక్రమించుకొనుచున్నారమని స్పెయిను సేనలు తెలుపుచున్నవి.

కిలాఫత్ కాంగ్రెస్

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

కయో, మే 18:—అన్ని ముసల్మాను దేశముల ప్రతినిధులతో కాశ్మీరసంఘము నొకదానిని కలకొల్పవలెననియు, ముందు కాంగ్రెసులందు చర్చించుటకు ఆధారభూతులుగా ముందుంటుల స్థానిక కాంగ్రెసులను తయారుచేయవలెననియు, ముసల్మానులలో ఒడంబడిక కుదరనిచే కిలాఫతు సమస్య నెత్తుకొని రాదనియు కాంగ్రెసులో కాశ్మీర సభ్యులగువారి ఖర్చుల నిమిత్తము కేంద్రనిధి నేర్పాటుచేయవలెననియు కిలాఫతు అవసరమో లేదో సంగతులను దీర్ఘముగ చివారించుటకు నియమించబడిన సంఘము నెత్తివేయవలెననియు భారత ప్రతినిధి తన యభిప్రాయమును దెలియజేసెను. ముందు కిలాఫతుకు కావలసిన మరతులను గూర్చి దీర్ఘముగ చర్చించిన పిదప ఒడంబడిక కుదిరినది. ప్రస్తుతము మతము, న్యాయ శాసనములకు సంబంధించిన మరతులతో గూడుకొన్న కిలాఫతు సంఘము నేర్పాటుచేయుటకు రెండవసంఘము నేర్పాటుచేసిరి. సాధారణ ఇస్లామికు అసంఖ్యని సమావేశము చేయుటకు గూర్చి ఆలోచించిరి.

పిల్గు డిస్కీ-గారి విజయము

వార్షాయుధపు వివరములు

పిల్గు డిస్కీ-గారి విజయమునకు సంబంధించిన వివరములు:—నేటిదినము వచ్చిన కెంతివారలవల్ల తెలియుచున్నది. లీటాను ప్రభుత్వమువారు అన్యత్తుని భవనమున దాగియుండిరి. గరువారము ఉదయము ప్రభుత్వ సైనికులు పిల్గు డిస్కీ-గారి సైనికులతో పోరాడి వారంభించిరి. రెండవదినములు వార్షావీధులలో ఘోరముగ యుద్ధము జరిగెను. మంత్రివర్గమువారున్న అన్యత్తుని భవనమును పిల్గు డిస్కీ-గారు ఆక్రమించుకొనిరి. అన్యత్తుడు. మంత్రిులు వార్షాకు విడుదలైదురమున నున్న సోషలిస్టుభవనమునకు చేరి డెయిలు మార్చిలుగారిని పిలువనంపి తమ రాజీనామాలను వారి కందజేసిరి. ఈయుద్ధమున 205 మంది మరణించిరి. 988 మందికి గాయములు తగిలెను.

బర్లిను, మే 17:—పోసనులో పిల్గు డిస్కీ-గారికి ప్రతికూలురైన సైనికులున్నారనియు వారు వార్షానగరముపై దండెత్తి నచ్చుచున్నారనియు జెనరలు హెల్లర్ గారు ప్రాథమిక ప్రభుత్వ వర్గమువారివల్ల సానుభూతి చూపుచు పిల్గుడిస్కీ-గారిని ఆణుముట్టకై పట్టుదలతో పని చేయుచున్నారనియు బర్లిను తంతివార్తల వల్ల తెలియుచున్నది.

ఈయుద్ధమున డేలఫు బ్రిటిషు రాయబారుల భవనములు ధ్వంసమయ్యెనని తెలియుచున్నది.

పైంచివారి ఋణము

ఇంగ్లండు ప్రతినిధులతో సంభాషణలు జరుపుట
రగ్వి, మే 17:—ఫ్రెంచివారు ఇంగ్లండున కివ్వవలసిన ఋణము విషయమై ప్రాప్య ఆర్థికవ్యతిరేకుల రోలుపాలెలు గారు నేటిదినము విన్నటులు చర్చిలుగారితో సంప్రదించి రెండంగుల కాలము మాట్లాడిరి. సంభాషణలు రేపటిదినముకూడ జరుగును. ఇంకను ఈసమస్య పరిష్కరించ నూచన లేవియు అంగీకరింపబడలేదు. పోలెటుగారు బుధవారము మరల పారిసుకు పోవుచున్నందున ఈలోపుగ ఈసమస్య పరిష్కరింపబడుటకు వీలులేదని ప్రతినిధులు తెలుచుచున్నారు.

డర్బీ గుట్టపు పంచములు

పోటీచేయు గుట్టములు

లండను, మే 17:—డర్బీ గుట్టపు పంచములందు ఈ క్రింది గుట్టములు పోటీచేయును.	
గుట్టముపేరు	జాకీ పేరు
ఆపిలుసామి	జెల్లిను
ఆర్మింగ్స్	జేముస్
బై కార్మింగ్స్	బి. రిచ్చర్డ్స్
బుక్ లెట్	ఆర్. కోస్సు
బక్ అవే	
కాప్టెన్ బ్లడ్	క్లిఫ్ హౌస్
కాలిఫోర్నియా	వెస్టను
కామిడింగ్	పెర్మియాన్
కోరనాక్	వైబ్లర్
ఫిట్ గాన్	ఆర్మిబాట్
ఫ్రయర్ వెలు	వెల్సు
గేయనార్	ట్రైయర్
గోల్డ్ ఫోయో	డ్యూయట్
హార్మగను	ఇ. ఎలియట్
హోప్	జె. లీప్
రెక్సు	బిర్
మకాండో	కక్
మాన్యుడు రూల్	ఈస్టింగ్
పాంటిర	రాక్
ఫానరెట్	ఫ్యూర్
రోస్ హార్ట్	డబ్ల్యు చస్టి
రెవ్యూ ఆర్డరు	హెచ్ బ్రిస్ట్
సమితి పోరను	డెమ్స్ట్రీ
స్విఫ్ట్ అండు గార్	ట్రెనాక్

ఉత్తర ప్రదేశ్ ప్రయాణము

నోవ్ ఆలాస్కా మే 17:—నోవ్ వాయు విమానము నందలి ప్రయాణీకులలో నొకరగు రిస్కలార్నసుగారు రూటర్ ప్రతినిధికి ఈక్రింది వివరములను తెలిపెను:—

ఉత్తర ప్రదేశ్ ను సమీపమున ఎచ్చటచూచినను భూమి కనుపడలేదు. నీటితోను మంచుగడ్డలతోను ఆ ప్రదేశముంతయు నిండియుండెను. 72 గంటలకాలము నార్ జివాయు విమానము ఆ ప్రదేశమున సంచరించి బాహోపాయము చేరగలిగితిమి. అప్పు ట చలికల్ల వాయువిమానపు రేవులపై మంచుగడ్డలు చేరెను. మంచుగడ్డలు క్రిందపడనప్పుడు హిటారువాయువును సంచి చినిగిపోయెను. అందుచే విమానము బరువెక్కినది. కాని ఎట్టి అపాయము జరుగుటకు పూర్వమే తెల్లరు గ్రామమును మేము చేరితిమి.

ఇటలీలో వరదలు

రోమ్, మే 18:—ఇటలీలో అనేక ప్రదేశములందు వరదలు వచ్చినవి. కొన్ని ప్రదేశములందు రోడ్లన్నియు చెడిపోయినవి. పొసడి వెలునవచ్చుటచే త్రెస్కియజిల్లాకు ఎక్కువవర్షము కలిగినది.

నానాజాతిసమితి

జర్మని సభ్యురాలుగ చేర్చుకోబడునా?

లండను, మే 14:—టైముస్ పారిసు విలేఖకుడు ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— నానాజాతిసమితి ప్రసర్నిర్యాజోప సంఘమువారి ప్రయత్నములవల్ల గొప్పభరితము కలుగునని తలచుటకు అవకాశములేదు. జర్మనీని కాళ్వత సభ్యురాలుగ చేర్చుకొనువిషయమై చర్య జూరై నెలవరకు ఆపుదలచేయబడునని తెలియుచున్నది. ఈవిషయమై గడచిన సమావేశమునం దుదయించిన విశేషము లట్లేయున్నవి. రాజీకుదురు సూచనలు కనపడుటలేదు. కాళ్వతసభ్యత్వము తీసుకొనలయినని స్పెయిసు పట్టుదలతో కోరుచున్నది. ఇట్టిస్థితిలో పోలండు విప్లవము పరిశీలనను మరింత విచమముగ చూపుచున్నది. పోలండునందు సామ్యపరిశీలన తీర్చిదిద్దగాని పోలండు ప్రతిష్ఠనిలవదని లిటెపుస్ పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

ఎకానమిల్లు ప్రభువుల సభలో మూడవ పర్యాయము సమాధింపబడెను.

విలింగుడను ప్రభువుగారు

నూతనోద్యోగము

లండను, మే 18:—విలింగుడను ప్రభువుగారు వింగు ప్రభువుగారిస్థానే కనడాగవర్నరు జెనరలుగ నియమింపబడుదురని మార్షింగు పోస్టు డెయిలీ గ్రాఫికు పత్రికలు వ్రాయుచున్నది.

రీవారి కేసు తీర్పు చెప్పబడెను

20 మంది మహమ్మదీయులకు కఠిన వరకము వేయబడెను

న్యాయమూర్తి హిందువుల వాదమును సమైను (స్వకీయవిలేఖరి)

ఢిల్లీ, మే 18:—రీవారి అల్లరుల సందర్భమున చేయబడిన కేసులో యిరువదిమంది మహమ్మదీయులను అయిదు సంవత్సరముల మొదలు పండ్ల డెండేసి సంవత్సరములవరకు కఠిన శిక్ష విధించుదు గావించిన పెద్ద జడ్జిమెంటునందు, హిందువుల నగొట్టుటకు ముందుగా యేర్పాట్లు జరిగెననియు, హిందువులు కయ్యమునకు కాలుదువ్వలేదనియు, అల్లరులకువారు కారకులు గారనియు మొదటి తరగతి మేజిస్ట్రేటు ఎఫ్. బి. పూలుగారు వచించిరి. పరునాల్లరు హిందువులలో నొకడు జనిపోయెను. తక్కినవారికి తీవ్రముగ గాయములు తగిలెను. అహమ్మదు కులజామరణమునకు అల్లరుదారత బాధ్యులని గట్టి ఆనూనముగలదు. పోరబాటునవా రతనిని జంపియండ్లవలయును. మశి దులయెదుట హిందువులువాద్యములు సల్పుట చే మహమ్మదీయులకు మనస్సునందుగలిగినకోపమే అల్లరులకు కారణము. పబ్లిక్ రోడ్డుమీదగాడ్డా మశిదుగలదు. రాధాకోటాంకము లేకుండగను, ట్రాఫిక్కు అవకాశంకను ఉత్సవము బహారుగుండ గొంపోవుటకు హిందువులకు హక్కుగలదు. స్థానికాధికారులు వాద్యముల, ఉత్సవముల క్రమముగకొనసాగింపగలరు. హిందువులవాద్యములతోగాని, ఉత్సవము పోవుచూర్వముతోగాని జోక్యము గలుగజేసికొనుటకు మహమ్మదీయులకు హక్కులేదు. తమయిష్ట ప్రకారముగ హిందువులు సంచరింప చేయుటకు మహమ్మదీయులు పూనుకొనినట్లువారి చర్యస్పష్టము జేయుచున్నది. ఎట్టి శిక్షితులందైనను యిట్టి పరిశీలన ప్రకారము ప్రజల యిబ్బంది పెట్టనీయరాదు. ఏ సంఘమైనను దానియిష్ట ప్రకారము సంచరింపనీయరాదు. ప్రతిదినమును యిట్టివి మతవైరములకు కారణ మగుచున్నవి.

కాబట్టి కఠినము వీనినిగ ఆదించి చేయవలయును. (తంతిద్వారా)

రామ్ నారాయణ ఛాద్రీ గారు

అరస్టు చేయబడెను

జైపుర సంస్థాన నిరంకుశత్వము (స్వకీయవిలేఖరి)

ఢిల్లీ, మే 18:—రాజస్థాన సేనాసంఘ కార్యదర్శి, టూరుల్ రాజస్థాన్ అను పత్రికా సంపాదకులు నగు రామ్ నారాయణ ఛాద్రీ గారు మే 11-న తేది న జైపురం పోగా జైపురం సంస్థానాధికారుల వారలు అరెస్టు చేసిరి. మే 14-న తేదిన విచారణ ప్రారంభము గావలసినది. (తంతిద్వారా)

కలకత్తా పత్రికలపై దాడి

సంపాదకుని అరెస్టుజేయుట

కలకత్తా, మే 18:—కలకత్తా అప్పరుసర్క్యులరు రోడ్డునందున్న మహమ్మదీయవార్తపత్రిక ఇస్లాంజగత్ కార్యాలయము సోదాజేయబడి సంపాదకుడగు ముంతజుద్దీను అహమ్మదు ఇం. పీ. కోడ్లు 153 ఏ. సెక్సుక్రింద అరెస్టుజేయబడెను. తరువాత జామీనుమీద విడుదలజేసిరి. ఏప్రిలు 28 తేది కాపీ లన్నియు తీసికొనిపోబడెను. (ఆ. ప్రె.)

జూటుమిల్లు సమై

అల్ల రిజరిగి గాయములు తగులుట

కలకత్తా, మే 18:—

కంకినూరుపద్ద (బి. బి. కెయిల్స్) యీ ఉదయము పెద్ద ఆల్లరి జరిగెను. అందువలన దాదాపు డొనిమిదివంధికి గాయములుతగిలెను. అంగ్లో ఇండియను జూటుమిల్లుపనివారులు 2 వేలమందిలో 400 మంది నిన్న సమైగట్టి మిల్లుగేటుపద్ద కి ఉదయముపోయి సోలీల నీయమని అడిగినట్లును వెంటనే యీ యసాధ్యముగాకపోగా వారు మిల్లు దర్యానులమీద యిటుక రాళ్లు విసరినట్లును తెలియుచున్నది. అటునుండి షరత్ విషయ నప్పటికి యిటుల నల్లరకు అటు నల్లరకు గాయములు తగిలెను. వెంటనే పోలీసుఫూటు తెప్పించువరికి సమైదారలందరను తిరిగిబోయిరి. మొత్తముమీద డొనిమిదిమంది అరెస్టుచేయబడిరి. సాయంత్రమున కంకియను చల్లబడెను. మిల్లు ఆవరణము నందు కాపలాయుండి దండధరులకు పోలీసులు పారాయన్నారు. (ఆ. ప్రె.)

వాతావరణస్థితి

1926 నంబ్ర మే నెల 19-న తేది బుధవారము

మత్స్యశిల్పాలు	గత 24 గంటలలో అత్కర్మశిల్పము	గత 24 గంటలలో అత్కర్మశిల్పము	గత 24 గంటలలో వర్షము	వర్షము 1-వ తేదీ నుండి వర్షము	సాధారణముగ ముంజువర్షమునకు మొత్తము
గోపాలపురం	92.0	75.1	0.68	2.21	44.98
వికాపురము	90.5	83.1	...	2.10	87.09
కాకినాడ	98.1	80.7	...	2.25	89.09
మచిలీపట్టణము	98.9	79.4	...	2.19	41.59
కర్నూలు	102.0	70.4	0.43	1.71	26.01
బళ్లారి	101.0	79.4	...	4.56	20.51
అనంతపురం	...	...	0.12	1.63	27.88
కడప	102.8	82.4	...	1.24	81.28
నెల్లూరు	97.5	81.6	...	1.85	87.98
మద్రాసు	94.6	80.2	...	0.15	50.74
కడపూరు	91.0	79.5	...	0.50	52.94
నీలమ	98.5	77.4	...	3.61	39.80
కోయంబూర్	90.2	74.1	0.06	2.78	22.29
తిరుచనాపల్లి	101.2	81.2	...	0.06	33.13
నాగపట్టణము	92.1	81.6	...	0.02	54.98
మధుర	95.1	74.0	1.69	4.43	33.58
పొంగల్	89.8	80.7	...	1.48	87.00
తిరునల్వేరి	...	...	0.79	5.22	28.84
తిరువేండ్రము	84.6	75.6	0.02	16.28	64.51
కొచ్చిక్	88.6	77.1	0.01	10.32	114.51
కాలికట్టు	92.0	78.3	0.28	5.15	117.16
మహాబూరు	98.0	83.5	...	0.75	125.63
దేంగుళూరు	94.8	74.0	...	0.05	35.37
మేర్కార	83.4	66.0	0.08	2.90	125.46
కొడెకనాడి	67.3	55.8	...	9.61	1.18 62

సర్కారులు:— గోపాలపురంలో 0.88" వర్షించెను. అచట ఆకాశము నిర్మలముగనే యున్నది. తక్కినచోట్ల ఒక మోస్తరుగనున్నది. దక్షిణమున పగటివేడిమి 6 $\frac{1}{2}$ డిగ్రీలు తక్కువ. వికాపురములో 2 $\frac{1}{2}$ డిగ్రీలు ఎక్కువ. గోపాలపురంలో 5, మచిలీపట్టణములో 2 $\frac{1}{2}$ డిగ్రీలు తక్కువ.

దక్కన్:— కర్నూలులో 0.43" అనంతపురంలో 0.12" వర్షించెను. మేఘములు విస్తారముగనున్నవి. అద్వైత ఎక్కువ. పగటివేడిమి 2 $\frac{1}{2}$ డిగ్రీలు తక్కువ. రాత్రివేడిమి కర్నూలులో 11 $\frac{1}{2}$ డిగ్రీలు తక్కువ.

కర్నాటకము:— మేఘములు విస్తారముగనున్నవి. పగటివేడిమి 5 నుండి 8 డిగ్రీలు తక్కువ.

రాజధాని దక్షిణభాగమున వర్షము పొగవచ్చును.

ఎస్. ఆర్. యు. సామ్రాజ్య.

వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

ఒక సవరణ:—దక్షిణాదియా పరిశ్రమలు నిన్నటి “ఆంధ్రపత్రిక”లో 6 వ పేజీలో దక్షిణ ఇండియా పరిశ్రమలు అను శీర్షిక క్రింద ప్రకటించిన వార్తలో మూడవ పేరాయం దు “బయ్యలపాటిల సమావేశమునందు హాజరైన 123 లో 120 మంది స్త్రీలును అంగీకరింపలేదు. అని గలదు. అది పొరబాటు 123 స్త్రీలును అంగీకరించిరి. అని సవరించి చదువవలెనని ప్రార్థన.

4000 రూపాయల దొంగతనము:—నిన్న ఉదయమున మదరాసునకు వచ్చిన కలకత్తా మెయిలు సోమవారం రాత్రి బెజవాడ తెనాలి మధ్య వచ్చుచుండగా నోకూరూర్యరీ (ప్రమాణికు) లెఖము, సామ్యులు, చెక్కులు ఉండిన పెట్టెను దొంగిలించిరి. 400 రూపాయల నష్టము కలిగెను.

తమిళనాడు కాంగ్రెసుకమిటీ:—హైదరాబాద్ కరమునందలి 20 మునిసిపల్ డివిజన్లకును ఎన్నిక. పట్టిలతయూర్యచేయబడి ప్రయోగపరచినవి.

కాంగ్రెసువారిని మునిసిపల్ ఎన్నికలలో పెన్షన్ కోసం దాఖలుచేసిన సవరణకు కడపటికినమగు జాక్ తేదిలోపల వారిపేర్లను వారిపేర్ల పాత్రులపేర్లను చేర్చనట్లు చేయవలెను. — లబ్ధి పొందినా భాగం

రాకపోకలు:—బి. బి. టి. రంగాచార్యులుగారు ఇంగ్లండునకుపోవుటకు 29 తేదీ శనివారమున బొంబాయికిబయలుదేరుదురు.

సర్, అలెగ్జాండరు మాడ్డూగల్ గారును వారి సతీయుగడదినరాత్రి కూమారికి ఇచ్చిరి.

మద్రాసు క్వారంటైన్ అధ్యక్షులు ఎస్. వెంకటాచలం శెట్టిగారు గడచిన రాత్రి బళ్లారికి వెళ్లిరి. (ఆ. ప్రె.)

మోటారు ప్రమాదము:—నుడిలిల్ కుంజక్రిష్ణ షోకర్ అను మోటారుబండి నడుపునాతడు ఏడుబావులపిథి నుంచి రెండవ నారాయణ్ కిథికి బండిని నడుపుచు మధ్యబండిని త్వరితముగ నడిపినందున స్థిరపురు స్త్రీలకు చెబ్బలు తగిలెను. అంతటనే ఆపక చెప్పినకొలిది. అతివేగముగ బండిని నడపు కొని వెళ్లెను. పోలీసువారు నిన్నటిదిన మాతనిపై నేరము మోపి జార్జిటౌను పోలీసుకోర్టులో కేసు దాఖలుచేసిరి. 2 వ ప్రెసిడెన్సీ మ్యాజిస్ట్రేటు లోడిఖాను సాహేబుగారు ముద్దాయికి సమములు జారీచేయుటకు ఉత్తరు వ్రాసంగెను.

శ్రీవాసవాంబ వైశ్య సమాజమువారు:—ది 16-5-28 ఆదివారం మాములు సభ మ.రా. వైసాని కృష్ణయ్యగారి అగ్రాసవాధిపత్యముక్రింద గౌరవకార్యదర్శియైన కం. వెం. రామబ్రహ్మంగారివల్ల జరుపబడెను. పిమ్మట కం. వెం. రా.గారిని మార్చుటకుగించి అధ్యక్షుడైన బై. కృ. శ్రేష్ఠిగారు కారణములు చెప్పినవిదట వాటికి విపులముగా కం. వెం. రామబ్రహ్మంగారు బదులు జవాబుచెప్పి సమాధానపర్చినవిదట అగ్రాసవాధిపతి, సభ్యులు వచ్చే ఆదివారం గౌ. కా. కం. వెం. రా. గారిని సభ నిబంధనలు తయారుచేయవలెననిదిగా కోరిరి అంతట సభ ముగిసెను. వైశ్య శ్రేయోభిలాషి.

సత్యమూర్తిగారు - బి.సెంటమ్మ స్వపరిపాలన చట్టము

“బి.సెంటమ్మ స్వపరిపాలన చట్టమును అభిలభారత కాంగ్రెసు కమిటీయందు చర్చించుటకు సత్యమూర్తిగారి యభ్యంతరమునకు ఆయనఇచ్చిన కారణములు గతమాసమున వారు న్యాయాధియ్యం ప్రాసిన లెఖలోని యభిప్రాయములతో పొసగుటలేదు. గతమాసమున బి.సెంటమ్మ ఆచట్టమును కాంగ్రెసుముందుంచి కాంగ్రెసువారు దానినంగీకరించినయెడల తాను దానికి సహాయపడుదునని వారు చెప్పియున్నందున, ఇంగ్లండు ఆట్టిచట్టమును నిర్దేశపుటయి యడుగకుండనే కాంగ్రెసు ఆట్టిపనిచేయుట కాంగ్రెసున కవమానకరముగ నుండుననియు, మరేవో కారణములను ఆ హామీ వారు నందు పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారి ఉపపాదన కడ్డుపెట్టు అనంతర యోజనలను నూచియున్నది. 1928వ సం. ఏప్రిల్ మున వారు బాటియంసంఘపార్లమెంటున విశ్వవిద్యాలయపు స్థానమునకు ప్రతిపక్షులగు మంజీరీ రామయ్యగారిని ఉప

సంహరించుకొమ్మని బోధించిన వారి బోయసు. అందువలన నేను మూలకొందరును ఆయనవిన్నక మసహాయ మొనర్చియుంటిమి. నేను రిజిస్ట్రార్ గాదుయేటు నైనందున సత్యమూర్తిగారు హతాత్తుగా బి.సెంటమ్మగారి స్వపరిపాలనచట్టము నడ్డగించుటకు కారణమును తెలిసికొన వత్తువాలవడుచున్నాడను, అని ఎం. ఎస్. మాధవరావుగారు వ్రాయుచున్నారు.

మద్రాసు కార్మికసంఘము

కళావంతుల సభ

నిన్న సాయంకాలమున పెరంబూరుబ్యాంక్ కునుండు ది నరాజదాససతిగారు కార్మికసంఘపు స్త్రీసభ్యుల కొక యువ న్యాసము నిచ్చిరి. కుమారు 500 మంది స్త్రీలు వచ్చియుండిరి. స్త్రీలు సంఘమునందు చేరుట అవసరమనియు, దానిలో చేరి నందున లాభముగ నే యుండుననియు, స్త్రీలు పురుషులతోపాటు సమానహక్కులకు పోరాడవలయుననియు ఆమెచెప్పెను.

మాధవరావుసతిగారు అందరు స్త్రీలుచేరినందుకు సంతసించి సంఘపు స్త్రీసభ్యులను పలుమారులూచుట కవకాశముండు నను నమృతమును వెల్లుచెప్పెను.

సంఘాధ్యక్షులగు శివరావుగారు వారిని ఆహ్వానించి చూశబిల్లులందు 5 వ మాసముగర్జీతోనున్నపుడు తొలగించిన ఇద్దరుస్త్రీలను మరలచేర్చుటకు ప్రయత్నించుచున్నట్లును వారిని చేర్చుకొందురనియు చెప్పిరి. క్రమము పురుషులగాను జరుగుసభలు స్త్రీలువచ్చుటకు వీలుగాని సమయములందు జరుగుచు న్నవనియు ఇకపై స్త్రీలకు ప్రత్యేకముగ శనివారము సాయంకాలము 4 గంటలకు సభలుజరుగనట్లెర్పాటుచేయబడుననియు చెప్పిరి. సంఘమువారికొరకు పోరాడగలదుగానవారు సంఘమున జేరవలయునని వారు నొక్కిచెప్పిరి.

తమిళనాడు విశ్వవిద్యాలయము

విచారణవిషయములు

తమిళ విశ్వవిద్యాలయ స్థాపనవిషయమును చర్చించుటకై 20 మంది విచారణసంఘసభ్యులు నియమింపబడిరి. రాం నాదు రాజాగారు, డా. ఏ. నత్తుసామి మొదలియార్ గారు, సర్. టి. దేశికాచారిగారు, బి. బి. ఎస్. కుమార స్వామిరెడ్డిగారు- పి. మార్తాండప్పిళ్లెగారు, పి. టి. రాజ్ గారు, టి. సి. శ్రీనివాసాచారిగారు, కె. నీతారామిరెడ్డి గారు, రా. బి. టి. ఏ. రామలింగంశెట్టిగారు, రత్న సభాపతి మొదలియార్ గారు, కె. వి. కృష్ణస్వామి అయ్యరుగారు, డా|| ఎస్. కృష్ణస్వామి అయ్యంగార్ గారు, ఎ. టి. పన్నీరు శెల్వంగారు, బి. కుమారస్వామిశెల్లెగారు, ఎస్. అర్జునస్వామి ఉడయర్ గారు, సర్ అన్నాచురైశెట్టిగారు, సర్ ముత్తయ్యచెట్టిగారు, ఆర్. కృష్ణరావు భాక్షగారు, సభ్యులెకండుగ్రేడు కళాశాలల ప్రెసిపాలులు ఆ కమిటీయందున్నారు.

సంఘమునకు రాంనాదు రాజాగారు అధ్యక్షులును, ఎస్. అర్జునస్వామి ఉడయర్ గారును, పి. టి. రాజ్ గారును సెక్రటరీలును ఆకదురు.

ఎప్పటి కప్పుడు తెలుపు ప్రదేశములలో సంఘమువారు సభ చేయుచుందురు.

విచారణఫలవలసిన విషయములు:—

- (1) తమిళజిల్లాలకు ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయ మవసరమా?
- (2) అట్లయినచో ఏవిధమైన విశ్వవిద్యాలయము తమిళ జిల్లాలకు సరిపోవు?
- (3) తమిళ విశ్వవిద్యాలయ స్త్రీలునకు సంపూర్ణావసరములు.
- (4) విశ్వవిద్యాలయ స్థాపనకు తగిన ధన సహాయమును కనుగొనుట.
- (5) తిరుమనాపల్లి మొదలగు ప్రదేశములలో జరిగిన సమావేశములందు కుర్చియుండినట్లు సమితి విశ్వవిద్యాలయమును పెట్టు విషయమై విద్యవేత్తలచగనుండు ప్రదేశములలో విచారించుట.

(డెయిలీ ఎక్స్ ప్రెస్)

జగత్ నారాయణుడను నేతపనివానిని సంపించుటకై గౌరీపూరుమిల్లు అసిస్టెంటు సైన్సుమై లేబడిన కేసులో ప్రాసిక్యూషను సాక్షులు విచారణపరచుచున్నారు. శేసు 28 తేదీకి వాయిదావేయబడినది. అప్పడు మిగతా ప్రాసిక్యూషన్ సాక్షులు విచారణపరచుదురు.

చర్చి ధర్మకర్తలకు పూజారులకు తగాదా

రెవ్యూదరఖాస్తు త్రోసివేయబడుట

రంగూను, మే 17:—

జేవిడు ఎజ్రాగారును మరెయొకరును, ఏ. కే. కో.పా నుగారిమీదను మరి ముగ్గురమీదను క్రి. ప్రా. కో. 107 నెక్స్ నుక్రిందను దెచ్చినకేసును తూర్పు సబ్ డివిజనులు మేజిస్ట్రేటు త్రోసివేసినదానిమీద రివ్యూదరఖాస్తుచేయగా జిల్లామేజిస్ట్రేటు త్రోసివేసెను. అర్జీదారులపక్షమున జీవభేరియాగారు హాజరైరి. టి. మెడొనెలుగారు ప్రతివాదులపక్షమున హాజరైరి. అర్జీదారులు యూథజాతివారు, యూథదేవాలయమునందు పూజ జేయుచుందురు. ప్రతివాది లా దేవాలయము ధర్మకర్తలు. ఏప్రిలు 15 వ తేదీని ధర్మకర్తలు మొదటి అర్జీ దారునకు తమ పక్షిలుద్వారా నోటీసు నిప్పించుచు దేవాలయమునందు వారు మతబోధనయమున అల్లరిజేయుదు ధూర్తముగ ప్రవర్తించు రని దెల్పి యీ ఉత్తరమందిన వారములోపల క్రమముగ ప్రవర్తించునటుల- హామీ నీ య కు న్న దే వా ల య ము ల లో ని కి రా నీ య బ డ ర నీ యు దెబ ప బడెను. ఏప్రిలు 20-న తేదీని యిద్దరు అర్జీదారులు ప్రతివాది పక్షిలుగారికి వ్రాయుచు తామేమియు అక్రమముగ ప్రవర్తించు లేదనియు తమదేవాలయములోనికి రాకుండ నిషేధించుటకు వారికెట్టి అధికారములేదనియు, అగత్యములేకుండ నిరోధము గల్పించినందులకు ప్రాసిక్యూషను జరుపబడుననియు బెదిరించిరి. అర్జీదారులు వెడల గొట్టవలసినదిగ గూడ అనేక దర్యాదు లు తరువు జేసియుండిరి. అందుచేత నికముండిట్టి కృత్యములు జేయుకుండ ఏప్రిలు 21-న తేదీ సాయంత్రము 4 గంటలప్పటికి ప్రతివాదులు హామీనీయవన్నయెడల కాంతి భంగముగల్గినచో తగినచర్య దీసికొనవలసియుండునని వారు దెల్పిరి. మెక్సనలు జాప్సినటుల నోటీసుకు వ్యతిరేకపోయెను. ఆయన కది 21-న తేదీ సాయంత్రముండెను. ఏప్రిలు 22-న తేదీని అర్జీదారులు కోర్టుకువచ్చి ఇం. పి. కో. 107 నెక్స్ ను ప్రకారము దేవాలయ ధర్మకర్తలు కాంతిభంగము గలుగకుండ నేల హామీనీయరని యడిగిరి. తూర్పుసబ్ డివిజనులు మేజిస్ట్రేటు నేడు ఆ ఉత్తరువును రద్దుజేయుచు యింకను విచారణ జరగవలెననియు, తూర్పు మేజిస్ట్రేటు అనలంబించిన విధానమునద ప్రకమముగలదనియు తాను యీ కంప్లెయింటును గాని దరఖాస్తునుగాని త్రోసివేయబాలననియు జెప్పిరి. (ఆ. ప్రె.)

భరగూరులో మత కలహములు

5 గురు చనిపోయిరి, 21 మందికి గాయములు తగిలెను.

కలకత్తా, మే 18:— బెంగాలు నాగపూరు రైల్వే లై నుమీదనున్న ఖరగ్ పురమున మే 17 తేదీన మతకలహములు బయలుదేరినవి. కాని ఎక్కడనో అక్కడక్కడ కొట్టుకొనుటకై పృథ్వీరాజులు కట్టుగ లేరు. విద్యుత్తు కలెక్టరు ఆయుధ పాటులైన పోలీసుదళముతో తక్షణమే అవ్వటికివచ్చెను. రైలు బద్లు మాములుగానే నడచుచున్నవి. కాని రైల్వేస్టేషన్లపై లోనున్న కార్మికులు తమతమ కుటుంబములను రక్షించుకొనుటకై మెప్పులవడలి యిండ్లకుబోయిరి. మంగళవారమునాడు సాయంకాలము 5 గంటలకు విచారింపగా 5 గురు చనిపోయిట్లు ను 21 మందికి తీవ్రముగా గాయములు తగిలినట్లును తెలిసినవి. (ఆ. ప్రె.)

కలకత్తా మే 18:— నేడు కలకత్తాలో ఒక హిందూకాని స్త్రీబుల్లు ఇద్దరు బంగాళాయువకుల మరణమునుగూర్చి కోర్టునకు విచారింపగా కానిస్త్రీబులు విషయమున జారీ అల్లరులలో ఎవ్వరోవదిలిన తుపాకి గుండువలన మరణము సంభవించినదనియు ఇద్దరుబంగాళీయువకుల మరణము విషయమున ఆయుధములతో నున్న మోటారు సరిగా తనద్యూటీని చేయుచు వదలిన తుపాకి గుండ్లవలన సంభవించినదనియు చెప్పిరి. (ఆ. ప్రె.)

బర్మాలో నీక్తాఅను గ్రామమున యు. మాండవభాతో అను పొంగీ బహిష్కరణ నిరోధకాసనము రి కెక్సను క్రింద ప్రాసిక్యూటు చేయబడి తునాపణ యిచ్చినమీదట వదలివేయబడెను. 4 గురు బర్మాపెద్దనుమళ్ళులు వున్ తాను సంగములో చేరలేదనే కారణముచేతనేను క్రామసంఘములో సభ్యులైరనే కారణముచేత గూడ యితడు వీరిచ్చిన ఆహారమును భుజింపలేదు.

గోదావరిలో ప్రధానామాత్యుని ప్రయత్నములు

కొందరు విశ్వబ్రాహ్మణుల స్వాగతము

జన్మిస్తుపక్ష ప్రముఖుల ప్రచారము

విశ్వబ్రాహ్మణసభ

(స్వర్ణయవలీఖరి)

15వ తేదీ యదయము 9 గంటలకు ఆంధ్రరాష్ట్రీయ విశ్వబ్రాహ్మణ సభాసభ విక్టోరియా రైల్వే స్టేషనునకు మూడు మైళ్లదూరముననున్న ఊలపల్లి గ్రామమున ప్రత్యేకముగా 10 వేల మందికి పైబడి విశాలమైన పందిరిలో సమావేశమయ్యెను. సుమారు 400 మంది జనము గలరు. వచ్చిన ప్రముఖులలో శ్రీరాజా పానుగంటి రామారాజుగారిగారు (స్థానిక స్వపరిపాలనమంత్రి) సర్ కూర్మా వెంకటరెడ్డినాయుడు (పూర్వపు ఆభివృద్ధికాఖామంత్రి) ఎ. రామస్వామి ముదలియారు (జన్మిస్తుపక్ష కార్యదర్శి) పింజల సుబ్రహ్మణ్య శెట్టి (మదరాసు) కమమర్తి రామచంద్రరావు, తోట వరహాలయ్య రావుసాహెబు మాదిరెడ్డి వెంకటరత్నంనాయుడు, పోకల గోవిందరావునాయుడు, గౌత వరహాలయ్య, మానుకొండ గంగరాజు, గానాల రామమూర్తిగారును, తాయి సుబ్బారావు నాయుడుగారు (డిప్యూటీ కలెక్టరు) కలరు. విశ్వబ్రాహ్మణుల కలెక్షన్లు సభయందు దాదరాజు కలిగినదియు ఆవచ్చిన స్వల్పసంఖ్యలననే కనుబడును. స్వలాభాక్షపరులైనవారి ప్రయత్న మిదియనియు, జన్మిస్తుపక్ష ప్రచారమునకై యీ విశ్వకర్మల సభ తలపెట్టబడెననియు నేడు చూచినవారికి స్పష్టపడగలదు. పూలపల్లిలో విశ్వబ్రాహ్మణుల లరుడు. చుట్టుప్రక్కలను వారి జనసంఖ్య తక్కువ. అయినప్పటికిని పూలపల్లిలో జరిపించుట జన్మిస్తుపక్ష బలమును నేకరించుట యని ఆర్థము కాకమానదు. జన్మిస్తుపక్ష నాయకులు తమ యువస్వామ్యములు చేసి వెట్టుట తోడనే సభా ప్రాముఖ్యము నెఱవేరినట్లు కనుపించుచున్నది. మామూలు సభా తీర్మానములతో విశేషజనము జోక్యము కలుగజేసికొననట్లు స్పష్టము.

సన్మాన సంఘాధ్యక్ష పన్యాసము

విశ్వబ్రాహ్మణ సభా సన్మాన సంఘాధ్యక్షుడగు కామరీ గురుమూర్త్యచార్యులుగారు (విక్టోరియా యూనియన్ మొదలు) స్వాగతోపన్యాసమును చేసిరి. అందు ప్రధానామాత్యుని వాని యనుచరులగు తక్కిన జన్మిస్తుపక్ష ముఖ్యనాయకులను బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర సోదరులను, స్వయీయతలసోదరులను తక్కిన గౌరవ రాజకీయోద్యోగులను మొదలగు యావన్నుండి దేశీయసోదరులందరిని స్వాగత వంగీకరింప ప్రార్థించెను. ఆదేశముయొక్క ఆర్థికస్థితియు కఠినమును అభివృద్ధి నొందుటకు ప్రయత్నములు చేయవలెనని కోరబడెను. ఆ స్వాగతపత్రమునుండి యీ క్రింద కొన్ని సంగతులు తెలుపబడెను.

ఇప్పుడైన దేశీయసోదరులగు బ్రాహ్మణ, బ్రాహ్మణేతరులందరును గలమునకుచింతింపక స్వాగతమునీడేతులులేని మొండెముల వంటి నిరర్థకములగు పట్టిమంటలు యుర్బాటముల జేయువారి మా యావృహములకుమోసపోక పరిశ్రమలనుద్ధరించుటతోదేశమునందలి దరిద్రమును కలుపులు మొదలగు అంటువాగ్ధులను బోగొట్టుటతోబాటు దేశకల్యాణమునకు వెన్నెముక వంటిదియైన విశ్వకర్మయ వంశమువారికి సబబయిన రాజకీయ స్వాతంత్ర్యమును కలిగించుటకును వారుయండియను గిల్లువంటి శిల్పసంస్థలను నెలకొల్పుటతో హిందూదేశీయపరిశ్రమల వ్యాపారము భారత దేశమునందంతయు వ్యాపింపజేసి జగ్గును, ఇంగ్లాండును, జపానును, అమెరికాను, మొదలగు విదేశములనుండి దిగుమతియగు వస్తువును పోటీకినిలమనువులను కరకర్మనైపుణ్యముచేతయారు చేసి ప్రజలకు దేశీయవస్తువుల నాగరకమును, గట్టిదనమును, మన్నిక మొదలగువాటిప్రాశస్త్యమును రుజువుపరచుటతో జాతీయ గౌరవములను అంపాటుపరచుటకు ముఖ్యముగ శిల్పులు గా విశ్వకాసన నిర్మాణసభలయందు ప్రవేశించుట తప్పని సరి యున్నది. ఇట్టి బాధములను తాము బాగుపడుటతో దేశము నకు గలిగించుటకు సుమారు 4 కేట్ల జనసంఖ్య గల విశ్వబ్రాహ్మణ సంఘమును ఆభిభౌతీయ విశ్వకర్మసభల సంఘమును ఉద్ద్యమమును ఆన 1917 వ సంవత్సరమున గోదావరిజిల్లా రాజమహేంద్రవరమున కులదేవులగు బ్రిటి పండిత గానాల రామ

మూర్తిగారు ప్రారంభించి సంఘముయొక్క కాళ్ళతక్కువతనము పోత్రులయిరి. తదాదివృత్తి రెండుయవచ్చారితే విశ్వకర్మ సభలను పండ్లెండు రాష్ట్రీయసభలను సమావేశము చేయు బడినవి.

పరిశ్రమలను, రాజకీయమునను, అంగంగీకరింపదము గలదనియు, దానిని వేరుచేయుట మనకేరీరమునుండి ప్రాణమును వేరుచేయుటవంటి సాహసకార్యమనియు, అట్టిపరిశ్రమలను స్వయంసాహాయమున ప్రత్యేకశిల్పసంస్థలను నెలకొల్పుట మూలముగ నీదేశమునందు సాగింప నుసాధ్యమని ప్రపంచ పరిశ్రమల పరిణామధరిత్రము నొక్కింటి నెరిగినవా రేయను సాహసించుచునువారు.

కులప్రాతినిధ్యముల నిచ్చుగించని సంఘవితరముల మాటలను లెక్కలేదునది. మనమును తక్కిన సంఘముల బాటు రాజకీయ స్వాతంత్ర్యమును బొందుటతో దేశసాభాగ్యమునకు బాటుబడు యవకాశమును చిక్కించుకొనవలెను. కుయుక్తులను గట్టిపెట్టి ఆవిధముతో Discipline నాయకుల ననుసరించుడి. జ్ఞానమును సంపాదించుడి. కేరీరమునందు రక్తమునలే సంఘము నందు జ్ఞానము నిరంతరము ప్రవహింపవలెను. జ్ఞానశూన్యమైన సంఘము ప్రాణములేని కేరీరమువంటిది. గాననో విశ్వనేతలారా! అనుకులముగు నీవాతావరణమును వృద్ధముజేయక మనపురోభివృద్ధికి నిరోధమును గల్గించుచున్న దంతయు మన ప్రతిపక్షుల రాజకీయాధికారమనియే గ్రహించి కీ తెరిగివాతచెట్టిన గాని రోగకాంతి కానటుల మన మందర మేకొన్ముఖమున రాజకీయ స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించుటకు సాధకములగు నీజనభల య ప్రపంచముగ నిర్వహించ బాటుపడవలయు ననియు, నేటి నీ పండ్లెండువ ఆంధ్రరాష్ట్రీయ విశ్వబ్రాహ్మణ సభాసభను ప్రారంభ మొనర్చుటకు మదరాసు ప్రభుత్వ ప్రధాన మంత్రివర్యులయిన గౌరవనీయ శ్రీరాజా పానుగంటి రామారావుగారు గారిని ప్రార్థింపవలసినదిగా సుప్రసిద్ధసంఘ నాయకులగు అభిభౌతర తీయ విశ్వకర్మసభల సంఘముయొక్క ప్రధానధర్మాధికారి బ్రిటి పెద్దప్రోలు నూర్యనారాయణరావుగారిని వేడుకొనుట తోనే నీ వుపన్యాసమును విరమించుచున్నాడను.

మంత్రికస్వాగతము

అభిభౌతరతీయ విశ్వకర్మసభల సంఘముయొక్క తాత్కాలిక కార్యనిర్వాహక సభ్యులు రామారావుగారికి స్వాగత మర్పించిరి. ఆసభ్యులతరపున పెద్దప్రోలు నూర్యనారాయణరావుగారు (బెజవాడ) స్వాగతపత్రము జదివెరి. అందు లో విశ్వకర్మసభల సంఘము 1917 సం॥మున స్థాపింపబడుట క్రి, స్థానిక స్వపరిపాలనాసంఘములందును, చట్టనిర్మాణ

సభలందును విశ్వబ్రాహ్మణులకు ప్రాతినిధ్య మొసంగవలెనని కోరుటయు మద్రాసుశాసనసభ మొదలు డిర్వడినప్పటిప్రాతినిధ్య మొసంగిరినియు రెండవసారి యేర్పడినదానితో ప్రాతినిధ్యము ప్రభుత్వముయొక్క న్యాయశాఖవారు యెత్తివేసినారనియు అయినప్పటికిని రానున్న నామినేషన్లలోనైనను లెజిస్లేటివు అసెంబ్లీయందు మద్రాసు శాసనసభయందుగాని ఆంధ్ర విశ్వబ్రాహ్మణులలోనుండి ఒకరిని ప్రజాభిప్రాయము ననుసరించి నామినేషన్ చేయుటకు స్థానిక ప్రభుత్వమువారి నొప్పించుటయందు రామారావుగారిగారును బ్రాహ్మణేతర పక్షమును కృషిపర్చి ఈవిశ్వబ్రాహ్మణ జాతిపట్ల యెప్పటి యాదరణనే కనబరచెదరని విశ్వసించుచున్నామనియు తమ జాతికి కొన్ని మహదుపకారములు చేసిననియు, హిందూమత ధర్మాదాయ శాసనము ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ శాసనము మొదలగునవి చేయబడెననియు అట్టివి ఈ రాజధానియొక్క సంవత్సర్యదయమునకు ధారావాహికముగ నుండి యవకాశము లభించునో రాజనీతియందు బ్రాహ్మణేతరులు యూరపియనులకుగాని బ్రాహ్మణులకుగాని తీసిపోజాలరని సోదాహరణముగ బుజువుపఱచుచున్నదనియు చెప్పబడెను. ఈక్రిందివాక్యములతో స్వాగతము సంపూర్ణత నొందెను.

రానున్న యెన్నికలయందుమాడ బ్రాహ్మణేతరపక్ష మే యధికసంఖ్యాకముగ నెన్నుకొనబడి మినాయకత్వముక్రింద బ్రాహ్మణేతర మంత్రులకే ప్రజాయ త్తకాఖిల పరిపాలనము వచ్చు గింపబడినగాని విధ్వంసక కార్యక్రమముగల స్వరాజ్యరక్షము వారి దుష్కల్యములనుండి విడి యారావ్త్రి మెప్పటియట్లు యభివృద్ధిమార్గముననుసరింపజాలని మేము నిశ్చయముగా నమ్ముచున్నాము. మదరాసు రాజధానికి సంపూర్ణరాష్ట్రీయ పరిపాలనము సిద్ధింపవలయునన్నను, ప్రత్యేకాంధ్రరావ్త్రి నిర్మాణ మేర్పడవలయునన్నను తమిళవిశ్వవిద్యాలయము స్థాపింపబడవలయునన్నను, అధికసంఖ్యాకులైన రయతులయొక్కయు, కార్మికులయొక్కయు, వర్తకులయొక్కయు పరిశ్రామికులయొక్కయు, నిమ్మజాతులయొక్కయు హక్కును కాపాడవలయునన్నను, మినాయకత్వముక్రింద నీరావ్త్రియొక్క ప్రజాయ త్తకాఖిల పరిపాలించుటకు ప్రజాప్రతినిధులైన బ్రాహ్మణేతర మంత్రులు వియమింపబడుటవసరమై యున్నది. దేశసేవకు చరువుకొనిన కులములతోబాటు విద్యయందంతగా రాజీంచక యుపేక్షింపబడుచున్న జాతులకుగూడ సమానావకాశములు లభింపవలయునన్నను మాసంఘమువంటి వెనుకబడిన యసంఖ్యాకములగు కులములు శతబ్దములనుండి కోలుపోయినయ నేక రాజకీయసత్వముల క్రమక్రమ సంపాదించవలయునన్న నింతకంటె గత్యంతరము

Advertisement for KOLYNDOS featuring two portraits of men and text in Telugu and English. The English text includes 'Representatives: DAYTON, PRICE & Co. Ltd, Bombay Calcutta Madras Karachi Rangoon Colombo.' and 'KOLYNDOS' in large letters.

జేరొందులేదు గనుక నీరాస్త్రమునందలి బ్రాహ్మణేతర ఓటరులు తమ ధర్మమును బాధ్యతను గుర్తించి బట్టియారాటములకు తూపాకా మీయమయాయలగు బ్రాహ్మణేతర ప్రతిభలనే చట్టసభల కెన్నుకొని యీరాస్త్రముయొక్క పురోభివృద్ధికి కారణభూతులయ్యెదరని మేము సంపూర్ణముగ విశ్వసించుచున్నాము.

దేశమయొక్కయు బ్రాహ్మణేతర సంఘములయొక్కయు ప్రజాభివృద్ధిలకు మీనాయకత్వముక్రింద జస్టిసు పక్షముగావించుచుండిన ప్రజాసేవయు, శాసనసభలలోపలను వెలుపలను బ్రాహ్మణేతర పక్షమువారు ప్రజాభివృద్ధికి గావించుచుండిన కృషియు, ఆంగ్ల దేశమున క్రియంత వీ. రామస్వామి మొదలగు గౌరవరూపముగ వాసింపబడిన ప్రజాభివృద్ధిని చరితార్థమును జూచుచు మీనాయకత్వముయొక్క పటిమను వెల్లడించుచున్నది. ఎవరైనా యానుకొనినను నదలక, జంకక యిట్టిదేశమయొక్క ప్రజాసేవమంత్రి శీరియరు మహాస్వల్పసేవకావలెనని ధీరత్వముగలిగిరి. ప్రతిపక్షపు వ్యూహముల కేదించుచు సర్. పి. త్యాగరాజుగారికి జీవించిన దినములయందును స్వర్ణములైన పిదజనుగూడ యేకదీక్షతో బ్రాహ్మణేతర ప్రజాభివృద్ధికి కంకణముదాల్చి పనిచేయుచున్న మీకసంతోయరాజగోగ్యముల నక్షయసంపదల బ్రసాదింప నట్లాశీర్వాదంపదలనని యనంతసమాధికిర్న పరమపురుషుడును, స్వయంభూవునైన శ్రీవిరాడ్విశ్వేశ్వరభగవానుని బ్రార్థించుటతో విన్నకార్యమని యాహాసీనతపహింపక మానంబ్రార్థనమును సెలవేర్చుటకంతరూరము దయచేసిన మీదిన జనోద్ధరణ మరయొకమారు కృతజ్ఞతను వెల్లడించుచు మాలోపములెన్నియైన నుండినచో సోదరభావమున మన్నించి యీసభను తెలుపవలయునని యిందుమాలమున మిమ్ములను చేడుకొనుచున్నాము.

మంత్రిప్రత్యుత్తరము

స్థానిక స్వపరిపాలనా మంత్రిప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు సభా ప్రారంభము చేయుచు తన యుపన్యాసమునందు ఇట్లు చెప్పెను. "దేశీ మహాసభ ప్రారంభించుచు యీ పాశోపిత్త్య భారము నాపైపెట్టి ఈమర్యాద నాకొసంగినందులకు సభ్యులకు నేను చెప్పాడున్నాను. ఈ స్వాగతప్రముఖులందు విశేషముగా చెప్పబడిన దంతకు ఇప్పుడు నేను విశేషముగా చెప్పట అవసరములేదు. ఒకకార్యమును ప్రారంభించునపుడు పురోహితుడు సంకల్పము చెప్పనట్లుగా ఈసభా ప్రారంభమున నేను కూడ కొంతసంకల్పము చేయవలసినవాడనై యున్నాను. ఆ చెట్లనైన మీ సంకల్పము పూర్తియగుటకు విశ్వేశ్వరుని ప్రార్థించుట, మీ విశ్వబ్రాహ్మణజాతి పారిశ్రామికమునందు యొక్క చిన్నత్రో నెలవేర్చుచున్నట్లు అనుభవములను తెలియనగుచున్నది. గ్రంథములందుగూడ చెప్పబడినది. బంగారునందును ఇతర శిల్పపనులందును మీయొక్క ప్రజ్ఞావిశేషము దురవగా హ్యమైనది. అందుల కాశీబులను అభినందించుట కేమియు సంబంధము లేదు. వారు మిక్కిలి గౌరవనీయులు. వారు ఆగ్రజాతులుగా తలచబడేవారు. భూదేవతలుగా యోచించబడిరి. విశ్వేశ్వరు శిల్పచారి దేవతగా గుర్తింపబడును. అట్టి గొప్పవారు ఇప్పుడు అభివృద్ధి లేక పారిశ్రామిక పనులందు వెనుకబడుచున్నారు. అట్టి అభివృద్ధి నొందవలసినదని ఈస్వాగతప్రముఖులందు మీ సంపూర్ణము చెప్పియుండెను. అట్టిది సమూహులకు మిమ్ముల పర మీశ్వరు దాశీర్వదించు గాక!

నూతన సంస్కరణ శాసనములను ప్రజాప్రభుత్వము కలిగినది. ఒక్కజాతివారికే ప్రజాప్రభుత్వము ప్రసక్తియైనది అది స్వపరిపాలనమును ప్రజాప్రభుత్వమును కాజాలదు. అది ఒక సంఘముయొక్క ప్రభుత్వమును. ఇట్టి భేదమున్నంతకాలము ప్రతిజాతియు, కులమును విశేషముగా ప్రయత్నము చేయవలసియున్నది. మిమ్ము విశ్వబ్రాహ్మణులను నేకోరిన దేవునగా మీ బ్రాహ్మణ పాతకాలకు పంపవలసియున్నది. కొంతవరకు వారికి సామాన్య విద్య వచ్చినపిదప స్వకీయ పరిశ్రమలయందును, చేతిపనులయందును వారు తీర్చిదిద్దుచేయబడవలెను. ఇట్లు చేసినచో పారిశ్రామిక వృత్తియందు పోటీకి మీరు ఆగగలరు. ఇతరులు చేయుపనులకంటె మీ వైపువైపు శ్రేష్ఠము హెచ్చుగ కనబడుటకు విద్య అవశ్యకము. విద్యయును అనుభవమునూడ అవసరము. అట్లు చేయవలసినకాలము వనదేశము ఆర్థికస్థితియందు బనుకబడును. ఆర్థికస్థితి అభివృద్ధి కాకపోయినయెడల దేశము వృద్ధి కాజాలదు. ఇతరులకు విద్య ఉన్నప్పుడు పారిశ్రామిక కుల సంఘములకు ముఖ్యముగ విద్య అవసరమై యున్నది. సామాన్యప్రముఖులందు మీ ప్రాతినిధ్యమునుగూర్చి కొంతవరకు చెప్పబడినది. చాలవరకు మీసంఘ ప్రాతినిధ్యము ఇవ్వబడినది. మొదటి శాసనసభలో కొంత ప్రాతినిధ్య మివ్వబడినది. రెండవ శాసనసభలో ఇచ్చుట కవకాశము లేకపోయినది. ఎందుచేత

ననగా ప్రాతినిధ్యమిచ్చి తృప్తిపరుపవలసిన సంఘములు ఇంకను చాలవున్నవి. అందుచేత ఒక్కొక్క సంఘమునకే ఒకదాని వెనుక నొకటి ఇవ్వబడును. ఇతర సంఘములకు ప్రాతినిధ్య మిచ్చుటచేత మీసంఘమున కిచ్చుటకు వీలులేకపోయెను. కాబట్టి ఇందువలన సంకుచిత మనస్కులు గాకుండా అతృప్తితో కుండ మీరు చేయవలసిన కార్యమును మీరు చేయవలెను. మీ సంపూర్ణత్వము న్యాయశాఖవారికి కృతజ్ఞత చూపెను. "పరమ గుణానోక" వజ్రములుగా నుండినవారు యెదిరివారి పక్షమున స్వల్పములు యొక్కవగా కొనియాడిరి అని ఒక్కచోట చెప్పబడినది. అవిష్కరముననే మీరును బహూకరింపిరి. రెడ్డివాయుకు గారు ఇక్కడ మాట్లాడవలసినది తలచుచున్నాను. ఆయన 11 గంటలకు మరియొకచోటికి వెళ్లవలసినందున ఆయన మాట్లాడవలసి యున్నందున ఇంకను మీకాలమును తీసికొనను.

రెడ్డివాయుడుగారు

సర్ మాత్రా వెంకటరెడ్డివాయుడుగారు పిమ్ముట ఉపన్యసించిరి. వారి నిక్కడ సంగ్రహించితిమి. మీరు దక్షిణహిందూదేశమునకు వెళ్లి చూచినట్లయితే ఈవిశ్వబ్రాహ్మణులచే కట్టబడిన దేవాలయములు గోపురములు చూచి ఆశ్చర్యపడుదురు. పెద్దపెద్ద రాతిబండలు శ్రీమలచేతను నవీన యంత్రములచేతనుగాని ఎత్త పాద్యముగానంత పెద్ద యెత్తున యీ విశ్వబ్రాహ్మణులు ఎట్లు ఆపెద్ద పాపాలుము గొంపో గలిగిరో అచ్చట కట్టడముక కట్ట గలిగిరో అమాత్యులు విచారించుటకు తెలియనగును. వారు మిక్కిలి కుశాగ్ర బుద్ధులనియే తెలివైనవారనియే వారు విశ్వేశ్వరుల గొప్పతనాన్నిబలము అయిరి. అయితే వారి నూత్నబుద్ధికి బ్రాహ్మణులు ఓర్వలేక వారి నొకజాతివారిగా విడచేయుటకు కల్పించిరి ఒక చరిత్రకారుడు వ్రాసియుండెను. అందులకేమియు సంబంధములేదు. విశ్వబ్రాహ్మణులందు తప్ప మరెవరు ఇతర కులములందును అంత బుద్ధి కుశలత కన్పించదు. కాజుమహేంద్ర వరములో రథము నడుపుట సరిపడక దానిని సరిచేయవలసినప్పుడు 300 మంది జనము ఏమిచేయుటకు తోచక విచ్చివారి పల్లె జూచునప్పుడు నా ప్రక్కనుండిన యొక విశ్వబ్రాహ్మణుడు రోలు రెండు రోకళ్లు ఉలి, బాడిన వీనితో అతి శుభముగా చక్కబరచి రథమును నడిపించెను. విశ్వబ్రాహ్మణుల యొక్క నూత్నబుద్ధికింతయును గర్వింపవలసినదే. బ్రాహ్మణులు గర్వింపవలసిన దావంతయు లేదు. జనులందరకును సమాన హక్కులు గలవు. ప్రతిసంఘమును ఇతరసంఘములతో సమాన హక్కులు కలిగియుండవలెను. అందులకు జస్టిసుపక్షమునందు దోష మూహించవలసిన కారణ మేమిగలదు. అన్ని సంఘములను సమత్వమున వహించి అందరను ఏకముగా జేయుటకు ఈ పార్టీ ఉద్దేశించినది. రోడ్లు ఆస్పత్రులు మొదలైనవానిని ఈ పార్టీ రాజాగారు కలుగజేసిరా అనుసంగిని మీరు ఆలోచించవలసిన పనిలేదు. అందరకు సమత్వభావమును కలుగజేయుట తప్ప మరెవరికీ లేదనియును లేదు. అందులకు జస్టిసు పార్టీ కంకణము గట్టుకొని చేయగలరు. గడచిన మహాయుద్ధములో ముగిసినపిదప ప్రపంచములో మహాత్తరమైన కలవరము గలిగినది. పునర్నిర్మాణము చేయవలసినదని గలిగినది. అందరికిని సమాన హక్కులు పరిపాలనయందుండవలసిన ఒకడు చెట్టు మీద నిలబడియు మరెవరికీ చెట్టు మొదలైన నిలబడియు ఉన్నప్పుడు సమత్వము సమానహక్కులు సమానభాగత్వము యెట్లు గలుగును. అన్ని కులసంఘములు ఏకభావులై ఏక జాతీయతను పొందుటకు జస్టిసుపక్షము పనిచేయుచున్నది. మార్కెడు తూర్పున ఉదయించక వేళ్ళిసుముననే ఇకముందు ఉదయించునను ఉత్తరమూరప్రజలు స్వరాజ్యపక్షము చెప్పనచ్చును. స్వరాజ్యము అరచేలిలో నున్నదని చెప్పవచ్చును. ఒక సంగిలో స్వరాజ్యము వచ్చునని ప్రగల్భములు చెప్పినను ఇప్పటికి 6 సం॥ లైన తరువాత స్వరాజ్యము మునుపటిచోటనే యున్నది. త్రివిధ బహిష్కారములు పెట్టినందువల్ల ఇప్పుడు తిరిగి బడిల్లలు ప్లిడగ్లు ఈ కాంగ్రెసుపక్షముల ఎక్కడనున్నారో మీకే తెలియగలదు. శాసన సభలయందు ప్రవేశించుటయే గాక ఉద్యోగము లాశించుటలో యెంతకష్టపె నట్లుచున్నదియు మీకే ప్రతికవలసిన తెలియనగును. అయితే జస్టిసు పార్టీ వారు కొండను నేల పెట్టుదమని చెప్పలేదు. కొండను నేలపెట్టలేదు గాని యెంత వారిప్రయత్నములను అభివృద్ధి పొందినదియు మీకు తెలియగలదు. స్థానిక స్వపరిపాలనా సంఘములందు కుల ప్రాతినిధ్యము కలుగజేసినందువలన యెంత అభివృద్ధి అయినదియు మీ రెఱుంగగలరు. మీ విశ్వబ్రాహ్మణ సంఘమునకు కూడ ప్రాతినిధ్యము వానిలో కల్గినది. బ్రాహ్మణావముతో అన్ని కులసంఘములును మెలగవలసినది కొరుచున్నాను.

రామస్వామి మొదలయారు

జస్టిస్ పార్టీ కార్యదర్శియగు వీ. రామస్వామి మొదలయారుగారు ఇంగ్లీషున దీర్ఘపన్యాసము గాజించిరి. కులప్రాతినిధ్యము గల్గి ప్రజలచేత ప్రజలకొరకు పరిపాలనచేయబడుటయే చేయబడు ప్రజాప్రభుత్వమే స్వరాజ్యమనియు అట్టి స్వరాజ్యమునందు ప్రతివారికిని అన్ని కులసంఘములకును సమాన హక్కులులేనదే స్వరాజ్యము కాజాలదనియు, స్వరాజ్యముల కార్యక్రమమునకును నడతకును వ్యత్యస్తమైయుండి ఏమియు పని జేయలేకపోయినదియు, జస్టిస్ పక్షమువారు సక్రమ పద్ధతిని పనిజేసి విద్యాభివృద్ధియందును, వైద్యమునందును, ఆరోగ్యమునందును, కులప్రాతినిధ్యమునందును హక్కులు గలుగజేయుటయందును, హిందూమత ధర్మాదాయ శాసనమును చేయుటయందును యీ మొదలగు అభివృద్ధికరములను పనులు చేపరనీయు చెప్పిరి.

పిమ్ముట పింజల కులబ్రాహ్మణ్య శ్రేష్ఠిగారి సుపన్యసించుటని కోరిగా వారు నిరాకరించిరి.

వడ్డెపాటి నిరంజనశాస్త్రిగారు (దుర్గిరాల) అధ్యక్షత పడవి స్వీకరించుటకు ఒప్పుకొని ఆశాంగము కలుగజేసినందున ధ వి శ్వేశ్వరపు సామిలింగాచార్యులుగారిని (రాజమండ్రి) సభాధ్యక్షునిగా నెన్నుకొనిరి. విశ్వబ్రాహ్మణ సంఘము అభివృద్ధి విషయమును గురించియు, కులప్రాతినిధ్యమును గురించియు, తమచేతిపనుల అభివృద్ధి గురించియు, కలకత్తా అల్లరులను గురించియు కులప్రాతినిధ్యము లేనందువలన కామన్ వెల్లు బిల్లును త్రోసివేయవలసినదనియు కాంగ్రెస్ లో చేరుటకు వీలులేదనియు ఉపన్యసించిరి. సుమారు 12 గంటలకు సభ అపబడి సాయంత్రమునకు నిలుపు జేయబడినది.

స్వపరిపాలనామంత్రి గొల్లూరుమిదాడలో తాడిబిల్లి తిమ్మిరెడ్డిగారి దివ్యభవనమున బసచేసిరి. చాలమందితో రహస్య సంభాషణముల జేసిరి. డి॥ బి॥ కొమ్మిరెడ్డి సూర్యనారాయణ మూర్తి నాయుడుగారితో విశేషకాలము సంభాషించిరి. జనులనుకొనుచున్నదానిని బట్టి మంత్రి యాలోచించు ముఖ్యవిషయము లేమనిన జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షుని ఎవరిని నామినేటుచేసిన బాగుండును. నామినేషన్ వాని ఎల్లెక్ష్షన్ యిచ్చినయెడల జస్టిస్ పక్షసభ్యుడు ప్రెసిడెంటుగా వచ్చునా? శాసనసభ కల్పరథ రెవరిని పెట్టిన బాగుండును? రెడ్డివాయుడుగారు యీజిల్లాకు ఆభ్యర్థిగా నుండునని నిశ్చయముగా చెప్పుకొనుచుండిరి. ఆయన తరపున కాన్వేసింగుగూడ జరుగుచున్నదట. రెండవ అభ్యర్థి రాబోవుజిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటు అగుటకు నూచనలు కనిపించుచున్నవి. ఇప్పుడున్న రావుసాహెబు వెంకటరత్నంనాయుడుగారి అల్లుడు పోకల గోవిందరావునాయుడుగారి ప్రెసిడెంటు నామినేషన్ కలుగునని విశేష జనులనుకొనుచున్నారు.

గొప్ప విలువు
అనేకులు వారి ప్రాణములను 150 పుటలు గల మా

కామశాస్త్రమును

చదువుటచే కాపాడుకొనిరి. ఆరోగ్యము, విశ్వరము, అభ్యుదయము వీటికి సంబంధించిన ఆరోగ్యపద్ధతులను గుఱించి తెలుపును. మీరు ఉత్తరము వ్రాసిన అది మీకు ఉచితముగా పంపబడును.

ఆతంకనిగ్రహ ఫార్ము 26, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

పరలోకరహస్యములు

యధార్థము. అత్యద్భుతము. ఇదివరకెవరును ఎరుగని అపూర్వ తెలుగు గ్రంథము. ఇందునకే పరలోక వింతలువిశేషములు చిత్రించితిమి. రహస్యములు రుజువుతో వివరింపబడినది. మరణాంతరహంసము లనేకములిదివర కెరిగి తెలియనని యిందుప్రమరింపబడినవి. ప్రతివారును మామూటను నమ్మిచదివి తీరవలెను. పోస్ట్ కౌక్ ప్రతివెల రూ 1-0-0

ఆధ్యాత్మికవిద్యాలయం
గర్భాంతరపురుషుల పోట్టు-విశాఖపట్నంజిల్లా

గాంధీ దైవజ్ఞుడు

జాతకనపలు లేక ప్రశ్న వ్రాయు కాలము తెలుపవలెను. భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు రూ 1.0.0 ప్రతి ప్రశ్నకు 0-4-0. ఒక సంవత్సర మాన దృఢము వ్రాయు. రూ. 2-0-0 వి. పి. చార్జి ప్రశ్నకము
అంజనేయస్వామి జ్యోతిషాలయం తిరుత్తణి, (తిక్కాయజ్ఞులు)

చెన్నపురి కార్పొరేషను

బిచ్చగాండ్రకు శరణాలయము

నిబంధనాగురించి చర్చ

సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారు ఆధ్యక్షతన, చెన్నపురి కార్పొరేషను సభవారు నిన్న సాయంత్రము సమావేశమైనపుడు బిచ్చగాండ్రకొరకు ఏర్పరుప నుద్దేశించిన శరణాలయము నిబంధనలగురించి చర్చజరిగెను.

స్థాయిసంఘమునకు ఎన్నికలు

యాధారీతిని కొన్ని ప్రశ్నోత్తరములు జరిగినవి. “పన్నులు-ఆర్థిక” స్థాయిసంఘమున డా. స్వామినాథనుగారి సభ్యత్వస్థానము భారీ మరుగుచే నా స్థానమునకు ఎన్నికలు జరిగెను. ఈ ఎన్నికయందు కె. శ్రీరాములు నాయుడు (కాంగ్రెసు) గారికి 22 వోటులు, శ్రీనివాసనాయకగారికి (వామినేతల జట్టు) 14 వోటులు వచ్చుటచే శ్రీరాములు నాయుడుగారు విజయముచిరి.

హెల్తుఆఫీసరు మోటారుకొనుక్కొనుటకు ఋణము

హెల్తు ఆఫీసరు, మోటారుకారను కొనుక్కొనుటకు, మామూలు మరతులపై రు 2000 లను ఋణముగా నొసగవలసినదని కోరుతున్న దరఖాస్తుపై తరువాత చర్చజరిగెను. సింగారవేలు చెట్టిగారి దరఖాస్తును ఎదుర్చుచు, కార్పొరేషను వారిట్టిపనులకొరకు దరఖాస్తులకు ఋణముల నొసగరాదనియు, అందులో పెద్దపెద్ద జీతములు పుచ్చుకొనువారికి కూడ నిట్టి ఋణముల నొసగుట మరింత యాత్యవసరమనియు తీవ్రముగ నెదిర్చిరి. కె. వ్యాసరావుగారు, శింగారవేలుగారి ఆక్షేపాలను ఖండించుచు, ఈవిధముగ ఋణముల నొసగుట అచారముగవచ్చుచున్నదనియు, అంతియగాక హెల్తు ఆఫీసరు ఇదివరకెట్టి ఋణమునడిగియుండలేదనియు, ఆకారణములచే దరఖాస్తును మంజూరు జేయవలసినదనియు నుడిచిరి. తుదకు దరఖాస్తు మంజూరు చేయబడెను.

బిచ్చగాండ్రశరణాలయము నెవరు, పరిపాలింపవలెను

కార్పొరేషనువారు స్థాపించదలచుకొనిన బిచ్చగాండ్ర శరణాలయ నిబంధనలకుట చిర్రకు దీసికొనబడెను. నిబంధనల తయారుజేయుటకు నియమింపబడిన ఉపసంఘమువారు, ఈశరణాలయమును కార్పొరేషనువారే నిర్వహింపవలసినదని నూచించిరి. ఈనిబంధనకు రా. బి. టి. వరదరాజులు నాయుడుగారిక సవరణనుపొందించిరి. ఈసవరణప్రకారము శరణాలయ పరిపాలనమునకు మరియొక ప్రత్యేకసంఘము నియమింపబడవలసియుండును. కార్పొరేషను ఆధ్యక్షుడు, కమిషనరు, ఆరోగ్యశాఖాధికారి, శిశువ్యవస్థాపకమంత్రి టెండెంటు, కలెక్టరు, సర్జను, మరికొన్నిధార్మిక సంస్థలప్రతినిధులు ఈసంఘమున సభ్యులుగనుండురు. ఇందువలన, శరణాలయపరిపాలనము వట్టియంత్రములెగాక దయాధర్మకౌచములతో పనిజేయుటకు అవకాశముండుననియు, కార్పొరేషనువారే నిర్వహించునా నవి లోపించుననియు, నాయుడుగారునుడిచిరి.

కె. వ్యాసరావుగారి సవరణ నెదుర్చుచు, అది ఆస్త్రియమైనదేగాక, హాస్యాస్పదముగూడ నగుననివిచిరి. కార్పొరేషనువారు, సగరమంతయు, రి లక్షలప్రజలనుకాపాడుచున్నారని, దాదాపు కోటిరూప్యముల వెచ్చించుచున్నారని, అట్టిసమయమున ఈఒక్క శరణాలయమున సరిగ నిర్వహింపజాలకపోరు.

సవరణ వోటునకు బెట్టు విగిపోయెను. తుదకు మొకటిని బంధనయే అంగీకరింపబడెను.

ఉద్యోగులనెవరు నియమింపవలెను?

బిచ్చగాండ్ర శరణాలయమునకు మొదటి, నూపరింపెండెంటును, మేట్రనును ఎవరు నియమింపవలెనను విషయమున ఉద్దేశపూరితముగచర్చజరిగెను. వైద్యరంగద్యోగులను మొదటివఘా కొన్నిలవారు నియమింపవలెనని విగిలిన యుద్యోగులను కమిషనరు నియమింపవలెననియు ముసాయిదా రెండవనిబంధనలోగలదు. ఈ భాగమును తొలగింపవలసినదని చక్కరయ్య చెట్టి గారుపొందించుచు, రు 500 లను తక్కువజీతముగల ఉద్యోగులందరును కమిషనరుచేతనే నియమింపవలెనని కాసనములో గలదనియు అంతకుపై జీతముగల పరవులకే కొన్నిలువారికి, నియమించుకొన్న గలదనియు, ఇప్పుడీ నిబంధన నంగీకరించునెడల, ఆయుద్యోగులకు రు 500 కంటె ఎక్కువజీతము నియ్యవలసియుండుననియు నుడిచిరి.

మరియొకసవరణ

ఆరోగ్యస్థాయి సంఘము వారితో సంప్రదించి కమిషనరు, నరు, నూపరింపెండెంటును, “మేట్రను” ను నియమింపవలెను అని సవరణ న పొందించుచు, కమిషనరునకు వైద్యవిషయములందక్కలను అనుభవముండదనియు అందుచే ఆరోగ్యస్థాయి సంఘమువారిని సంప్రదించి నియోజనము లొనర్చుట పరిపాలనా సౌజన్యమునకు లాభకరము. కె. భావ్యముఅయ్యంగారి సవరణను బరపరుచుచు, ఈ సవరణవలన చక్కరయ్య చెట్టి గారు వివరించిన ఆక్షేపాలు తొలగిపోవునని నుడిచిరి.

బి. కణి కాచలం చెట్టిగారు వ్యాసరావుగారి సవరణ నెదుర్చుచు, కమిషనరునకుగల హక్కులను అధికారమును సభ వారితక్కుగూడవనియు, అది ఆస్త్రియమనియు నుడిచిరి.

హామియఖాకీగారు వ్యాసరావుగారి సవరణను బరపరుచుచు సభలో కొంతమందిసభ్యులు—సకాలములో నుఅకాలములోను ఎల్లప్పుడును కమిషనరుతరపున వకాల్తునామాపుచ్చుకొని అట్లు వాదించ గడంకట కాశ్యర్యమును దెలిపిరి.

ఎ. రామస్వామి మొదటియారుగారు సవరణనెదుర్చుచు అదియొకవలయనియు, సవరణయందునియోజనాధికారము కమిషనరునకే యుంచినట్లు చెబుచున్నను అది వట్టిబ్రాంతిమనియు నుడిచిరి. కమిషనరు రీసెలలో దగల్కొనెను. కమిషనరు స్థాయి సంఘమువారి సలహాలను అంగీకరింపనియెడల ఏ భావ్యముయ్యంగారి గొప్ప ఆందోళన మొనర్చుచు స్థాయిసంఘమువారి శిఫార్సులను నిరాకరించినారులకు కమిషనరు సంజాయిషి నొసగవలసిన తీర్మానముల చెప్పెదరు. ఈసవరణవలన చాలచిక్కులు రాగలవు.

బుర్రా సత్యనారాయణగారు—కమిషనరు హక్కులను అధికారములను తగ్గించుట ఏ మాత్రమును తన యభిప్రాయముగాదనియు, వ్యాసరావుగారి సవరణయం దెట్టి జేర్చియును లేదనియు నుడిచిరి.

కలకలము

సత్యనారాయణ గారింను మాటలాడుచుండగా వారి వెనుక గూర్చొనియున్న చక్కరయ్యచెట్టిగారు ఇదియంతయు బ్రాహ్మణుల మధ్యగ మొసరుటకు పన్నుగడము”ని నుకివినట్లు వివవచ్చెను.

బు. స. గారు—(చక్కరయ్యగారినుద్దేశించి) నామిత్రుడు చాటున గూర్చుని దొంగదెబ్బలుకొట్టుటనుని ధైర్యమునుచో బహిరంగముగ లేచి మాటలాడినయెడల నేనాతనికి జబాబు చెప్పెనను.

కొందరుసభ్యులు—నీదచ్చమాటలుగమనించదగినవిగావు. సత్యనారాయణగారింనుమాటలాడుచు, చెన్నపురి పురపాలక సంఘకాసనము నిర్దుష్టమైనది గాదనియు చాలలోప భూయిష్టమైనదనియు నుడుపుచుండిరి.

రా. బి. డి. తణి కాచలం చెట్టిగారు— శ్రీనివాస ఆయ్యంగారి నందు కభినందించండి.

బు. స.— శ్రీనివాసయ్యంగారింపెను నాకంటెను గూడ, తణి కాచలం చెట్టిగారి సభలో చాలముండుగ ప్రవేశించుటచే ఈవిషయము బాగుగా తెలిసియుండవలెను.

చక్కరయ్యచెట్టిగారు— మికంటె ఎక్కువకోజా నీ సభలో నిలచివుంటానుగూడను.

కొందరు సభ్యులు—“నామినేటెడు సభ్యులుగానా”? (అనికేకలు పకపకవచ్చు)

తుదకు చక్కరయ్యచెట్టిగారి సవరణ వోటునకు బెట్టుగా విగిపోయెను. వ్యాసరావుగారి సవరణ నెగ్గెను.

కద్దరు

శరణాలయమునందు నివసించువారికి సరఫరాజేయు ప్రస్తులు కద్దరు వస్త్రములై యుండవలెననిగూడ నిబంధనలలో వసవరణగావింపబడెను.

ఈశరణాలయము 7 వత్సరములోపు వారు జేర్చుకొనబడరు కాని తన్నితోగాని, తండ్రితోగాని శరణాలయమున ప్రవేశించు బాంధు కీనిబంధన వర్తింపదు.

కరువాత నెక్కువవచ్చు తేకయే మిగిలిన నిబంధనలన్నియు నంగీకరింపబడెను.

భూపాలు రాణీత్యాగము

ప్రతికా వ్యాఖ్యలు

బొంబాయి మే 18:—దెయిలీమెయిలుప్రతిక భూపాలు రాణీగారు సింహాసనమును మిగిలియున్న కుమారునికిచ్చి విశ్రాంతి నొందుచున్నందులకు అభినందిం సెను. ఇది ఆమె కీర్తినిభావ వైకాల్యమునకును పట్టుదలకును రుజువుగానున్నది. అనెను.

‘ఈవెనింగ్ న్యూస్’ ప్రతిక ఇట్లు వ్రాసియున్నది— “ఆ మెట్రత్తియండగానే ఆమెకు మిగిలినకుమారుని సింహాసనముండు యందు ఇమెకోరిక సఫలమైనది. ఆమె ఇప్పుడు విశ్రాంతిగైకొననచ్చును. ఆమె ఈ విశ్రాంతిని కష్టతీవితములన సంపాదించుకొనినది”.

పులిచే కాటువడి మరణించుట

బొంబాయి, మే 18:—క్రికెటుఅటాపేరన్నికగాంచిన షామ్సు అబ్బాసు తయాబ్బిగారు ఇదివరలో ప్రకటించబడినటుల పులిచే కాటు వడుటవలన శుక్రవారమునాడు నరణించెను. వారిన్నేహితుడు అశీమునకు మాత్రము ప్రాణాపాయము లేదు.

(అ. ప్రె.)

ఆంధ్ర సారస్వత మహాసభ

మేనెల ౨౫ వ తేదీ యుదయము 8 గంటలకు గిడుగు వేంకటరామమూర్తిపంతులు బి. ఏ; గారి యధ్యక్షతనక్రిందను

ఆంధ్ర దేశ గ్రంథాలయ మహాసభ

మేనెల ౨౬ తేదీ మధ్యాహ్నము ౩ గంటల నుండి గా॥ వేమవరపు రామదాసుపంతులుగారి యధ్యక్షతనక్రిందను

తృతీయ గుంటూరుమండల

ఆయుర్వేద వైద్యసభ

డాక్టరు పాలకోడేటి వేంకటకృష్ణారావు యం. బి. అండ్ యన్. గారి యధ్యక్షతనక్రిందను మేనెల (౨౬ వ. తేదీ యుదయము 8 గంటలకు)

ప్రథమ గుంటూరుమండల

ప్రాథమికోపాధ్యాయుల మహాసభ

మ. రా. శ్రీ రాయసం వెంకటశివుడుపంతులు యం ఏ. యల్. టి గారి అధ్యక్షతనక్రిందను మేనెల ౨౮ వ తేదీ యుదయము ౮ గంటలకు బాపట్లతాలూకా పెద చెరుకూరు గ్రామము లో జరుగును.

సభలకయివచ్చువారు బాపట్లనేనులో దిగవలెను. అచ్చటికి ౮ మైళ్లదూరమున పెదచెరుకూరు గ్రామమున్నది.

ఈ సంవత్సరపు ఇంటర్మీడియేటు

పరీక్షా ఫలములు

పితాపురము రాజాగారి కళాశాల కాకినాడ

వెనుకటివలెనే యాయేమను ఇంటర్మీడియేటు పరీక్షలో విజయవందిన విద్యార్థుల సంఖ్యనుబట్టి పరిశీలింపగా, ఆంధ్రదేశమునందలి కళాశాలన్నిటిలో కాకినాడ నగరమందలి శ్రీ పితాపురము మహారాజావారి కళాశాలయే యగ్రస్థానము వహించినందులకు మేము మిక్కిలి యభినందించుచున్నాము. పరీక్షకై సంపాదించిన 93 గురు విద్యార్థులలో, మొదటి తరగతిలో తేజినవారు పండ్రెండుగురుగాను, రెండవ తరగతిలో తేజినవారు నలుబది తొమ్మిదగురుగాను, తేలుచున్నది. వీరుగాక, ఒక్కభాగములో నే కృతార్థులయినవారు పదు నేడుగురు సహితము కలరు. ఈ సంఖ్యలను బట్టి చూడగా మతియొకసంగతియు వెల్లడియగుచున్నది. ఈ రాజధానిలో ఈపరీక్షయందు సంపూర్ణముగా విజయముచినవారు, బి. యె. లో చేర నర్హులైనవారు నూటికి 45 గురు మాత్రమే యొందుండగా శ్రీ పితాపురము రాజావారి కళాశాలలో దేరినవారి సంఖ్య నూటికి 66 గురవలకును తేలుచున్నది. ఇప్పుడు శ్రీరాజావారి కళాశాలాభ్యున్నతి యధిక సంస్తుతి పొత్తెమై కొలచివినములలో నే మొదటితరగతి (ఫస్టుగ్రేడు) కాలేజిగా వృద్ధిపొందనై యున్నవేళ, ఈయున్నత స్థవనీయఫలముల లభించుట సుయోగముగాను, అత్యంత శుభసూచకముగాను, భావించుచున్నాము. మఱి, యందలి యుపాధ్యాయవర్గమును అభినందించుచున్నాము. అచ్చట, శ్రొత్తగా పెట్టవన్న బి. యె. క్లాసులలో ఒకటి, యెదు (బి) బ్రాంచులు అనగా, గణితశాస్త్రమును అర్థశాస్త్రమును ప్రస్తుతమువీర్పాటు చేయుదురనియు, కళాశాల జూన్ 25వ తేదీని తెలువబడుననియు, దెలియవచ్చుచున్నది. ఆ కళాశాలలో జేరనెంచెడి విద్యార్థులు యుక్తకాలములోగానే కాలేజి ప్రస్థిపలుగారైన డాక్టరు వేమూరి రామకృష్ణరావు యం, యె. యల్. టి. పి. హెచ్. డి. గారికి నీటుల నిమిత్తము దరఖాస్తులు పంపుకోవలయును.

వంగళాననసభ

ప్రెసిడెన్సీ ఏరియా (ఎమెర్జెన్సీ) సెక్యూరిటీ బిల్లు ఆమోదించబడుట

కలకత్తా, మే 18—బెంగాలు కాపన సభవారు సర్ హ్యూన్రెస్ నగరీచే నవపాడించబడిన ప్రెసిడెన్సీ ఏరియా (ఎమెర్జెన్సీ) సెక్యూరిటీ బిల్లును ఆమోదించి ఒక్కరు మాత్రము న్యతిరేకులు.

స్వరాజ్యవాదులు సభకు రాకుండుట

కాపనసభలోని స్వరాజ్యవాదులును జాతీయవాదులును సమీక్షనీడురా లేదు. ప్రెసిడెన్సీ ఏరియా సెక్యూరిటీ బిల్లుపై సవరణలు చేసే చర్యించిరి. గంటనేపు సర్వజరిగినవెనుక బిల్లు ఆమోదింపబడెను. ఒకరు మాత్రమే న్యతిరేకులు. చర్చలో స్టేషన్లుగా ఈ బిల్లునకు కొన్ని రక్షకవరకులుండవలెనని ఒక్కొక్కరిని, వారే కొన్నిటిని ఉపపాదించిరి. నేడు అంగీకరింపబడిన క్లాజులవలన పట్టుబడినవారు ఏల వారు పట్టుబడరాదో యని యడుగుబడుదురు. ఉత్తరువును చేయు అధికారులు ప్రభుత్వమునకు అట్టి ఉత్తర్వు నీయుటకు కారణములను వ్రాయవలెను. పట్టుబడినవాడు ప్రభుత్వమునకు పిటిషను వ్రాయవచ్చుననియు ప్రభుత్వమువారలోంచి తగిన చర్య తీసికొనవచ్చుననియు సవరణ అంగీకరింపబడినది. ఉత్తరువును కొట్టికేయించుటకు హైకోర్టు కధికారిమిచ్చుటకు సవరణ యుపపాదించబడినదిగాని స్టేషన్లుగా ఇట్టి విషయములగు కార్యనిర్వాహకులకే ఎక్కువసత్యము తెలియును. ఈ బిల్లు ఆమోదింపబడినవెనుక హఠాత్ బిడ్డిబిల్లు 1926 సంవత్సరపు బెంగాలు సెన్సెన్సిబిల్ చర్చించి సభను ఆపుచేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

‘సియాసత్’ పత్రికపై మానవత్వపు దావా

మద్యము గ్రోలిరని ప్రకటించిన నేరము

లాహోరు, మే 17;—లాహోరులో ముస్లమాను దిన పత్రికయగు ‘సియాసత్’ మానవత్వకరమును విషయముల ప్రకటించినందులకుగాను బారిష్టరు డాక్టరు మహమ్మదాలిగారు ఆ పత్రికా సంపాదకునకు నోటీసు నిప్పించిరి. ఆ నోటీసులో మే 15 వ తేది ‘సియాసత్’ పత్రికయందు డాక్టరు తనకూతురు ముహమ్మద్ నిశ్చయ సమయమున గావింపిన విషయము గూర్చి నిశేధించుచున్న అతిథులకు మంచిమంచి సారాయి యాయబడెననియు, కులాసాగా సందరును కడుపార త్రోగిననియు, ఆపచ్చిన వారిలో సర్ మహమ్మదుమఫీ, జస్టిసు జఫరలీగారలు గూడగలరనియు ప్రకటించబడినటుల చెబుపబడెను. ఇట్లు ప్రకటించుటలో దురుద్దేశ్యము గలదనియు, ముల్తాను, రావల్పిండి ముస్లమానులొట్లు తనకు రానున్న పంజాబుకాపనసభ యెన్నికల సందర్భమున వోట్లీయకుండ జేయుటకై యీ పన్నాగము పన్నబడెననియు డాక్టరు అలంగారి పక్షమున నోటీసిచ్చిన బారిష్టరు ముకుందలాల్, ఖూరీగారు ‘సియాసత్’ పత్రిక నోటీసందిన పదిరోజులలో తుమాపణగోరి నష్టపరిహారముల క్రింద 12 వేలు చెల్లింపవచ్చునెడల క్రిమినలు సివిలుచర్యను తనవలెయును నడుపునటుల జెప్పిరి. (ఆ. ప్రె.)

బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయమందు దేశభాషలస్థితి

హైదరాబాదు హెడ్డుమేష్టరుల సంఘముయొక్క కోరిక

(స్వకీయవిలేఖరి)

హైదరాబాదు (సింధు) మే 18:—ఎఫ్. ఎ., యింట గుమిడియేటు పరిశీలకుల రెండవ భాగముగా దేశభాషలను గరపుట ఆవశ్యకమని నూచించు హైదరాబాదు హెడ్డు మేష్టరుల సంఘము బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయమున కెరిగించెను. (కొంతిద్వార)

కలకత్తా, మే 18—సర్ దేవప్రసాదు సర్వాధికారి గారు ఆదివారమునాడు దక్షిణాఫ్రికానుండి కలకత్తా చేరిరి. వారు శుక్రవారమునాడు సిమ్లా-కెల్లా పాడినను రాయబారపు పనిని ముగింతురు. ఆ. ప్రె.

హిందీ ప్రచారము-నెల్లూరు

ఈపురమున రెండుసంవత్సరములనుండి హిందీ ప్రచారము జరుగుచున్నది. పలువురు స్త్రీలు, పురుషులు, విద్యార్థివిద్యార్థి నీలును పరిశీలయి దుత్తీయై యున్నారు. ఇంకను పురమందు వక్రీళ్లు కొందరు హిందీ నత్యంతాభిమానదృష్టితో జూచుచున్నారు. పలువు రభ్యసించుచున్నారు.

పురపాలకసంఘపాతకాలలో హిందీని ప్రవేశపెట్టుటకై యనేకప్రయత్నములు గావించబడియు విఫలములాయెను. మునిసిపల్ కాంగ్రెసుపార్టీవారు దీనివిషయమై తగినప్రయత్నము చేపాతకాలయందు ప్రవేశపెట్టు ప్రయత్నములు గావించెదరుగాక. ఖద్దరుగల నే హిందీయు ప్రస్తుతదేశదాస్యవిముక్తి సాధనములలో నొకటియని యెల్లరకు విదితమే.

ప్రస్తుత హిపురమున నీక్రింద కనుపరచినవొట్ల నాయాసము యములయందు చిత్రముగా నేర్పింపబడుచున్నది. మూడు 70 మంది చదువుచున్నారు. ఈ సంఖ్య యింకను పెద్దగలదని మానమిక్క.

ఉదయము	6-80 నుండి	7-80 వరకు	జిల్లాకాంగ్రెసు ఆఫీసు దండవారిపేటి
..	8	9	రంగనాయకులపేట
..	9-30	10-30	చిత్రకూటుమువద్దనుండు సత్రము తిలక్పేట (ప్రొక్ హానుపేట) పార్కువద్ద
వధ్యాపూం	2	3	కపాడిపాళెం మునిసి పల్ ఎలిమెంటరీస్కూలు
సాయం	3-30	4-30	శ్రీకృష్ణాదేవిబాలికాపాఠశాల, తిప్పరాజువారిపేటి
రాత్రి	7	8	ఘంటలమీద సంతపేటలో నొకతరగతి యేర్పడును. ఘంటలమీద వక్రీళ్లు మొదలగువారికి ప్రత్యేక తరగతులు జరుగును.

ఈ కేంద్రమునుండి యిరువురు “ప్రచారక” పరిశీలకు తయారగుచున్నారు.

ఈజిల్లాలోని పల్లెలయందునుగూడ హిందీప్రచారము జరుగుచున్నది. కొన్ని గ్రామములలో ప్రచారములు కావలసి యున్నారు. కొంత యింగ్లీషుభాషాజ్ఞానమును మాతృభాషా విశేషజ్ఞానమునుగల్గి హిందీప్రచారక యోగ్యతాపత్రము నంది యుండవలయును. యోగ్యత ననుసరించి జీతము రు 25/- వరకు నుండును. క్రిందిచిరునామాకు అప్లికేషన్లు పంపుకొనవచ్చును. నెల్లూరు } భట్లారం వేంకటసుబ్బయ్యశర్మ
17-5-26 } హిందీప్రచారక, నెల్లూరు.

శ్రీ సీతారామ భక్తసంఘము తుమ్మపూడి దుగ్గిరాలపొట్టు

ఈ సంఘము తరపున ప్రచురింపబడిన “వెద్దదాసుల చరిత్ర” “పరమార్థము” అను వేదాంతవిషయక పుస్తకములు నాలుగు అణాల తపాలాబిళ్లలు పంపు ప్రతి పుస్తక భాండాగారములకు, శ్రీరామభజన కూటములకు పంపబడును. తపాలా ఖర్చు నిమిత్తమై అర్ధనాణీల పంపిన భక్తాగ్రేసరుల ఉపన్యాసములతోయున్న సుజ్ఞానచంద్రిక పత్రిక కాపీలు ప్రతివారలకు పంపబడును.

సూర్యదేవర సంజీవరాయణం అధ్యక్షుడు.

హోమపతి వైద్యము

ఈవైద్యము ప్రతిగృహస్థుడు నేర్చుకొనుట బహులాభకరము. ఆపాయము, కష్టములేనివైద్యము. ఈవైద్యము శ్రీ సీతారామభక్తసంఘ భర్తవైద్యశాలలో ప్రాక్టికల్ గా చూపి వైద్యము స్వసహాయముగా మూడు మాసములలో చేయుటకు శక్తి ఆంగ్రమున నేర్పబడును. ఎల్లరునచ్చి నేర్చుకొనవచ్చును. వివరములకు వీరలకు అణాబిళ్లపంపుమా వ్రాయుడు, సొత్తము ఆంగ్రమున దొరుకును.

డాక్టరు సూర్యదేవర సంజీవరాయణం

హెచ్. యం. డి, ప్రధానవైద్యుడు, శ్రీ సీతారామ భక్తసంఘ భర్తవైద్యశాల తుమ్మపూడి, దుగ్గిరాల పొట్టు, గుంటూరు.

గుంటూరుమండల కో ఆపరేటివ్

9-వ కాన్ఫరెన్సు.

ఈకాన్ఫరెన్సును జూన్ 5, 6 తేదీలను జరుపునటుల తీర్మానించుచున్నారు.

గుంటూరు అర్బన్ బ్యాంక్ ప్రెసిడెంటును ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షునిగాను, మల్లి రామ్ క్రీ వింజమూరి రంగాచార్యులుగారు, మాడభూషి వేదాంత నరసింహాచార్యులుగారు, పత్రి వెంకట హనుమంతరావుగారులు జాయింటు క్రెకటరీలుగా యెన్నుకొనబడిరి. యెగ్జిక్యూటివు కమిటీగూడా యేర్పాటు చేయబడిరి. కాన్ఫరెన్సు ప్రెసిడెంటు చేరుమందు తెలియజేయడమగును.

ఆహ్వానసంఘ సభ్యత్వమునకు రె డురూపాయలున్నూ, డెల్ గేటునకు ఒకరూపాయ యున్నూ, రునుము నిర్ణయించబడినది. ప్రతియూనియను, ప్రతిసంఘము, జిల్లా బ్యాంక్ జిల్లా ఫెడరేషనువారు ఒక్కొక్క డెల్ గేటును పంపునటుల కోరటకు తీర్మానించబడినది.

కాన్ఫరెన్సుయెదుట బెట్రువలసిన విషయములను, సాధ్యమైనంతవరకు పంపవలయుననిన్ని, పై చెప్పిన రునుములుగాక, సహకారోద్యమమునం దభిమానము గలవా రందరును, తమకతోచిన విరాళముల నొంగి, యీ కాన్ఫరెన్సును జయప్రదముగా సాగింతురని కోరుచున్నాము.

శాంతి మారుమంతరావు, (జాయింటు సెక్రటరీ).

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

బెజవాడ

“ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమునకు వ్రాయు ఉత్తరములను విశ్వవిద్యాలయపు రిజిస్ట్రారుకు వ్రాయవలయునుగాని వేరవరి పేరయినను వ్రాయరాదని ప్రార్థన”, అని రిజిస్ట్రారుగారు వ్రాయుచున్నారు.

ఆంధ్ర సెనెటు

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయపు సెనెటునందు ఆంధ్రకళాశాలల తెనుగుపండితుల స్థానమున కభ్యర్థిగా నుండ దలచితిని.

కోరాడ రామకృష్ణయ్య, ఎం. ఎ., మహారాజాగారికాలేజి, విజయనగరం.

“పల్లెకిమిడి వాస్తవ్యులగు గండికోట సత్యనారాయణ మూర్తి పంతులుగారు ఎమ్. ఏ. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయపు సెనెటు సభ్యునిగా నెన్నుకొనబడుట కై రిజిస్ట్రారు గ్రాడ్యుయేట్లను చేడుచున్నారు”

“ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము సెనెటునకు ఉన్నత పాఠశాలా ప్రధానోపాధ్యాయుల తరపున నేనొక అభ్యర్థిగా నిలుచుండెదను.

మద్దూరి కోదండరామ దీక్షితులు బి. యె. యల్. టి ప్రధానోపాధ్యాయుడు, మునిసిపల్ హైస్కూలు.

కళ్యాణ సింగపూరురాజకుమారులు (ఒకవిలేఖరి)

బరపురము, మే 17—కళ్యాణసింగపురపు జమిందారీ హక్కుదారులగు దియోసోదరులు మద్రాసు ప్రభుత్వపు 1819 సంవత్సరము 2 వతరలేవ్ ప్రకారము జయపురము వహారా జాగిరి బోధనవలన బళ్లారియం దుంచబడి ఇంటిబాడుగలతో సహా 180 రూప్యముల నీయబడుచున్నారు. 20 మందిగల కాపురము నాకొద్దినవాయుతో జరుపజాలకను, జమిందారీహక్కును కోర్టుమూలమున రాబట్టుకొనుటకు ధనసహాయము లేకనవారు కష్టపడుచున్నారు. ఎక్కువ ధనము కావలయునని ప్రభుత్వము వారికి తెలిసియు ఉపయోగము లేదయ్యెను. కళ్యాణసింగపురపు ముఖ్యరయితులు మనిలీపట్టణము కారాగారమునకు పంపబడిరి. వారిపురోహితుడు రఘునాథమిక్రొగారిని విశాఖపట్టణమున నెలకు 10 రూపాయల నిచ్చించిరి. ఆయనకుమార్తె విశాఖ మునకుగూడ ఆయనను పానివ్వరైరి. వరియొక నాయకుడు బలరామపాలో యనునతనికి నెలకు 15 రూప్యము లిచ్చి సోంపేటయందుంచిరి; ఆయన ఊరువిడచిపోకూడదు. దియోసోదరులిట్లు అవధిపడుచుండ వారిరయితులు పదింతలగ కష్టపడుచున్నారు.

శాంపిలు యినాము. మొదటిరకం. ధరనలీను.

కృష్ణమూర్తి అంతు కంపెనీ.

నూతనమైన కలరు నూలు రంగుపని శాల 157 నెంబరు, దక్షిణమాణిగి, మధుర.

ఆంధ్రదేశములో ఖ్యాతిపొందిన, తిల్లిబిడ్డ సింహంలేబిలుగల కలరు నూలునూతము.

మా రంగుపని శాలలో చాల అద్దకముచేయుట కలరు రంగు నూలు దినుసులు, మేలైన దేశం బట్టులును పూరిబట్టులు దినుసులను నమృకముగా పుష్పయోగముచేత మేలైనరకం రంగునూలు అన్ని నెంబరులను డ్రైమెన్ రకములును మావద్దగలవు. శాంపిలుకున్న, ధరకున్న వ్రాయవలయును.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేదిక్ ఫార్మసీ లిమిటెడ్.

19 హా రిన్ రోడ్డు. మాంటూ రోడ్డు. మద్రాసు

భిషగ్గణ్ణి డాక్టరు ఆ. లక్ష్మీపతి, బి. ఏ., ఎం. బి. సి. యం. గారిచే స్థాపించబడినది.

శాస్త్రోక్తముగా తయారుచేయబడ నమృకమైన మందులు దొరకుపలము.

“భృంగమలకలైలము”

తలకు చల్లదనమిచ్చును, అధికోష్ణము, తలనొప్పి, కండ్రోఫ్లూ, మెదడు దుర్బలత్వము మొదలగువాటికి ఆమోఘమైన నివారణి. 4. డ్రైమ్ల సీసా 1 కి రూ. 1-0-0. 1 పౌం. సీసా 1 కి రూ. 3/- కావలసినవారికి క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును. ఏజంటు కావలెను.

వి. కృష్ణస్వామి బి. ఏ. మేనేజరు.

సిలుగరరులు, గాల్వనైజుడు ముడుతలు గలిగినట్టియు, సాధారకములవీట్లు

వీరబలం గృహనిర్మాణమునకుకావలసిన అన్నిరకములనస్తువులు మావద్ద యివన్నియు అమితము ఖరీదలందరి మేము తయారుచేయువారివద్దనుండి విక్రీయించుటకు వీలుగలదు. గాన ఇతరదగుమతిదార్లుగల కంపెనీ మేము తక్కువధరలకు యివ్వగలము. దయచేసి వివరములకువ్రాసిన తెలుపబడును.

శ్రీ కృష్ణ ఎంజనీరింగు కంపెనీ, 325, తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు.

S U. Narayanachary & Co, Choukhamba-Benares

2650

S. U. N. & CO. BENARES CITY

మాదగ్గర అన్నిరకముల పట్టుబట్టులు, రుద్రాక్ష, బిడ్డలు అడదగిన సామానులు మొదలగునవి కోరినవారికి సరియైన ధరలకు వి. వి. మూలముగా పంపబడును. మంచి పట్టుబడి యను 1 కి రూ. 7 నుంచి 10 వరకు రుద్రాక్ష 1108 పుండేదరం 1-కి అణాలు 6 నుంచి రూ. 110 లు. 82 పూసలుపున్న కంటి1-కి అణాలు 8 నుంచి రూ. 10 లు గౌరీకంకరపూస 1-కి రూ. 8 1/2 నుంచి 25 వరకు 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 ముఖముకల పూస 1-కి రూ. 2 నుంచి 30 లు పాత్రి పంచెలు 7, 8 మూర 1-కి రూ. 7 నుంచి 11 లు పట్టు పంచెలు మూర 10, 12, 13 రూ. 11 నుంచి 15 లు బెంగళూరు రకం చీరలు జరిపనిచేయబడినవి. 21, 16, 18 మూర మంచరకం, రూ. 85 నుండి రూ. 150 వరకు. 12, 16 మూర బహారన్ చీర 1-కి రూ. 25 నుంచి 150 లు చిన్న పీల్లు అడతగిన ఇత్తడి సామానులు 82 ఉన్నటువంటి పేటై 1-కి రూ. 1-8-0 మర్రారకం 2-కి అన్నిటికి మెరలిరు 5 0-0 ఇంకా కావలసిన సామానులకు మాకేటలాగు ఉచితము. యస్. యు. నారాయణాచారి కంపెనీ, చవుకంబా-కాశీ.

క్షీరబలాతైలము

2126

ఇది మలబారుదేశమున ప్రఖ్యాతిని పొందినది శ్రీ మత్కృష్ణ రాజావారు బహుధనము వ్యయించి చేయించినారు. వాతరొగములకు వ్రాచాయోధము. నరములకు బలమును గలిగించి, శరీరదౌర్బల్యమును పెంపొందించును. చచ్చుబడిన శరీరము గలవారలకు, సకలశక్తిని గోల్పోయినవారలకు చాలామంచిది. వాత రోగు లనేకమంది దీనినుంచి విముక్తులైనారు. సంస్కారాధిక్యమున నూడు విధములుగా తయారుయినది. ఏది కావలసినవారు దానిని తెప్పించుకోవచ్చును. వాడు విధము మందుతో నుండును 7 సార్లు ఆవరితము 4 అవున్నలు 2-0-0 21 " " " 4-0-0 301 " " 1 అవున్నలు 8/- 4 అవున్నలు రు 12-0-0 ఆర్డరసాయనశాల, మత్కృష్ణ. (కృష్ణాజిల్లా)

అపూర్వ గ్రంథములు

తగ్గింపు ధరలు

నాసికీలో పాఖ్యానము:—శ్రీనాథకవి

సార్వభౌముని బావమరిది దగ్ధబల్లి, దగ్ధ విరచితము. నాసికే తుడవ విష్ణుభక్తుని కథ యిందు వర్ణింపబడినది. చక్కని శైలి వెల 1-0-0

ఉద్భటారాధ్య చరిత్రము:—

శ్రీ, రామలింగ విరచితము, ఉద్భటగురుచరిత్ర మిందు వచింపబడినది. హృద్యములగు పద్యములుగలవు. శ్రీ పటూరి, ప్రభాకరశాస్త్రిగారి పీఠికతో; వెల 1-0-0

కాలనిర్ణయచంద్రిక:—మిట్టపల్లి సీత

రామశాస్త్రి విరచితమయిన ధర్మశాస్త్రగ్రంథము పంచాంగ కర్తలకు, ధర్మనిర్ణాయకులకు ఆమూల్యమైనది. 2 సంపుటములు గా ముద్రించినాము, సగముధర సంపుటం 1 కి రు 1-8-0.

శ్రీకృష్ణభారతము: శ్రీ కవిరాజు. శ్రీ

పాద, కృష్ణమూర్తిశాస్త్రిగారి రచింపబడినది. సగముధరలకు విక్రయించి నాన్నాము. ప్రథమసంపుటం (ఆది, సభా) 1-8-0, ద్వితీయసంపుటం (ఆరణ్య) 1-8-0 తృతీయ (విరాటాద్యం) 1-8-0 హాలస్య మహాకవ్యము, కృష్ణమహాకవ్యము, వేదాద్రి మహాకవ్యములతోబాటు పాఖ్యానము- బ్రహ్మసంధి సంద్రెక్, మొదలగు గ్రంథములుగూడ తక్కువధరలకు విక్రయించబడును. కేటలాగు ఉచితము

సరస్వతి కార్యాలయము,

జగ్గయ్యపేట, కృష్ణాజిల్లా.

ఆయుర్వేదావధరత్నాకరమ్

అపూర్వ అత్యద్భుత గ్రంథము రు 3-0-0 ఆంధ్రభైషజ్యరత్నావళి రు. 2. భస్మప్రణాళిక రు. 1. శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి 2046 డ్రిన్సిపాల్ అంతు సీనియర్ డాక్టరు, బెజవాడ

విశ్వమానవ సోధరత్నము

సాంఘిక సాన ప్రయోధజనము

శ్రీ అరవింద ఘోషగారు సంకల్ప మున్నవత్రికకు వ్రాసినవ్యాసము

సంఘ కట్టుబాటుయొక్క భావమేమి? సిద్ధాంతరీత్యా సర్వప్రజల మేలుకొరకును వ్యక్తి తనస్వార్థమును త్యజించుటయే దానిభావముగాని అనుష్ఠానరీత్యా చూచినచో ఎటులనో ప్రజా భిప్రాతినిధ్యమును బడయగలిగిన అల్పసంఖ్యాయుతమో అధిక సంఖ్యాయుతమో అగు పాలకవర్గముయొక్క సామదాయక ఆహంభావమునకును వారితో నిర్ణయింపబడిన ఆశయముల సం నిధికై సైనిక ఆర్థికాదులకును ప్రజలందరును విధేయులగుటయే సంఘకట్టుబాటుయొక్క భావమే యున్నది. ఈ నియామకులు విజేతలైనను కావచ్చును లేదా సద్వర్తనమునగాని పరిస్థితులను బట్టిగాని ప్రాముఖ్యతను బడసిన ప్రజానాయకులైనను కావచ్చును. అది ఎటులైనను కానిండు. వారు సాధారణముగా వాస్తవ వాచములననే ప్రజలను పశేషరుచుకొందురుగాని పశుబలములను నను దౌర్జన్యములనను కాదు. ఇట్టి పాలకవర్గమువా రందరును ఆకలం చరిత్రులనిగాని ఉదారభావసంపన్నులనిగాని చెప్ప వీలు లేదు.

నవీనరాజకీయవేత్త

ప్రపంచమునం దన్ని దేశములలోనుగూడ యిప్పటి రాజకీయవేత్తలు సాధారణముగా నీచభావములను దుర్బంకారమును స్వార్థపరత్వమును గల ఆత్మపంచకులుగనే యుందురు. వారు ప్రజాస్వామ్యమును ప్రజల ఆశయములను వెల్లడించువారుగా నుండరు. నటనభీరుత్వము మానసికమగు అనర్హత మున్నగునవి యే వారిలక్షణములు. అతిముఖ్యములగు విషయములనుగూడ వారు పరిష్కరింపవలసి వచ్చుచుండును గాని వానిని వారధికముగా నెఱవేర్చురు. ఉపస్థానములలో ఉదారభావములును హితవాక్యములును వెల్లివిరియుచుండును గాని అవియన్నియును ప్రజలను పంచియుటకే వినియోగింపబడును. నవీనరాజకీయ జీవిత మన్ని దేశములలోనుగూడ కలసికలమున అసత్యభూయిష్టమునైయు యున్నది. విద్యాధికులుగూడ యామోసమును మంత్రబద్ధులవలె ఆమోదించుచుండుటచే నీఆక్రమస్థితి అంతరింపవలసి నున్నది. ఇట్టివారే దేశమునకు సంబంధించి సకల ముఖ్యకారణములను నెరవేర్చవలసిన వారగుచున్నారు. తక్కిన సకలప్రజలును వారి ఆజ్ఞలకు బద్ధులు కావలసివచ్చుచున్నది. వీరుచేయునట్టి పనులవలన కలుగవలసినయును అనరకమేగాని లాభము కొంచమైన లేకపోయినను ప్రకృతి సహజాద్భుతములలో పురోగమవ మొనరించుచు తన సంకల్పముల నీడేర్చుకొను చూచే యుండును గాన ఆరీతిగా కలిగిన మేలు తమ వలననే కలిగినదని యిట్టి పాలకవర్గముల వారు స్పృగదరు. ప్రజలు గూడ నటులే భ్రమయుచుండురు.

పాలకసంస్థలు అభివృద్ధికి నిరోధకములు

పాలక సంస్థల నియామకులు ఉత్తమ పురుషులుగానే యుండుటకు తగిన ఏర్పాటుల నొకవేళ చేసినను గూడ పాలక వర్గదర్శనమునకు సరిగా గల పాలకవర్గ మేదియు నుండవలదు. సామదాయక శక్తి వివేకములే సార్వభౌని కోపకార సాధనములుగాని పాలకవర్గముల నవియే పశేషరుచుకొనును గాని అవి గూడ పాలకవర్గములందు చిక్కుకొని నిరోధితము లగును. అవి వేక స్వార్థపరత్వములు గూడ వానికి నిరోధకము లగును. ఉన్న వానిలో నివియే మంచివి. వానినే ప్రకృతి ఎల్లప్పుడును యుపయోగించుకొని మంచిని సమకూర్చుచుండును.

ఇటులున్నను వ్యక్తులుగూడ తమకే క్రివివేకములును సద్భావముతో వినియోగించుచు పాలకసంఘములు అవివేకము వలనను ఆశ్చర్యమువలనను చేయవలక వలసినపనులను నెఱవేర్చుచుండును. పాలకసంఘములు నిరోధించుచున్నను గూడ నిట్టి వ్యక్తు లీకార్యములను నెఱవేర్చుచునే యుండును. లేనిచోస్థితి గతు లింకను నికృష్టముగా నుండియుండును. ఇప్పుడేట్టి వ్యక్తి ప్రయత్నములను పూర్తిగా నిరోధించుటకు వలయునట్లు ఏర్పాటులు జరుగుచున్నవి. అటుల జరిగినచో పాలకసంఘముల నిరోధకత్వము వితివిరిపోవును.

పాలక సంఘములు ఉత్తమ భావ భరితములు కావు. ప్రాముఖ్యతగల అల్పసంఖ్యాక సంఘముల యత్నముల నన్నిటిని పాలక సంఘము లడచివేయును. వ్యక్తికితాత్పర్యమున్నది. నీతిసూత్రములున్నవి. సంఘ భీతికలదు. మతధర్మ నియమములున్నవి. విజేతనిట్టికిని వ్యక్తి బద్ధుడు కావలసియుండును. పాలక సంఘ కలులకాదు. వానికిగల అధికారము నిరంకుశము నీతిబంధములులేవు. ఇతరుల పరిశీలన అసలేలేదు. జేయులేదు. సైనిక ఆర్థిక రాజకీయ విశ్రమమును నాకారముండును. విజ్ఞాన మత్యర్థము

మదనవల్లి (స్వకీయవిలేజిరి)

కామక్షి వెల్లు బిల్లును బలపరచుట

మే 17: 12-5-26 తేదీ సాయంత్రము 6 గం 30 నిమిషములకు జిల్లాసాక్షియందు డా॥ బెసంటుగారి కామక్షి వెల్లు ఆఫ్ యండియా బిల్లును బలపరచుటకును, పైబిల్లును బలపరచుచున్న సభ్యులలో కూడిన అ. భా. కా. సంగి సభలో పండిత మోతీలాల్ సెహ్రాగారి ప్రతిపాదనను అ. భా. కా. సభ్యులలో అత్యధిక సంఖ్యకులచే చర్చించుటకునూడ పిలువలెనుండ నిరాకరింపబడినందులకు అభిలభారత కాంగ్రెసు సంఘమువారి చర్యలను ఖండించి నిరసించుటకును, ఆర్. శేషగిరిరావుగారి అధ్యక్షత క్రింద పౌరజనుల తరపున బహిరంగ సభ జరుపబడెను. సభకు కొలవీమందిమాత్రమే వచ్చియుండిరి. సెహ్రాగారివలన బిల్లును బలపరచుచు, సభ్యులలోకూడిన అ. భా. కా. సంగి సభలో నుపపాదించబడిన తీర్మానమును అసలు చర్చించుటకునూడ అధికసంఖ్యకులచే నిరాకరింపబడినందులకు అ. భా. కా. సభ్యుల చర్యను తీవ్రముగ ఖండించుచు, నిరసన తీర్మానమును, ప్రాఫెసర్ డి. గురుమూర్తి గారు రుపపాదించుచు ఆంగ్లమున దీర్ఘముగ నువ్వనించిరి. సి. యల్. వరసింహారెడ్డి, ఆర్. కృష్ణకృష్ణగార్లు బలపరచిరి. ఒక్కరుమాత్రము ప్రతిఘటించిరి. తీర్మానము సభాంగీకృత మయ్యెను. వందనములతో సభ ముగిసెను.

విద్యార్థి నాటకసమాజము

కొలదికాలమునుండి విద్యార్థులు కొందరు చిత్తూరు, దత్తనండుముల విద్యార్థిమహాసభ జరిపింపవలె నని ప్రయత్నించుచున్నారు. సభ జరిపించుటకు నిధిని ప్రాసించేయుటకు గాను, విద్యార్థులును, తదితరవిద్యార్థి శ్రేయోభిలాషులును నొక నాటకసమాజమును స్థాపించినారు. ఈమధ్య బ్రహ్మశ్రీ చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహంగారి గయోపాఖ్యానమును ప్రదర్శించిరి. ప్రథమ ప్రయత్నమును, ప్రథమ పదర్శనమైనను, కొన్ని లోపము లున్నను, మొత్తముమీద ఆయాపాత్రలు తమ విధుక్రమమును, చక్కగను నుచితకీర్తిని ప్రదర్శించి సభికుల నానందాన్ని నోలలాడించిరి. వేసవికాలపు సెలవు రోజులపట్లచే పాఠశాలలు, కోర్టులు మూసియుంటున్న సమయము ప్రాసకాలేదు. సెలవులనుండి విద్యార్థులు వచ్చి తర్వాత మరికొన్ని నాటకములు ప్రదర్శింపనున్నారు. విద్యార్థుల సమర్థుల సత్ప్రయత్నములకు ఫలప్రసముల చేయుతా నొసంగి, తోడ్పడి ప్రోత్సహింపవలె నని, ఏ ఏ గ్రామములందు ప్రదర్శించుటకు రానున్నారో ఆయా గ్రామస్థులను, తాలూకాప్రజలను కోరుచున్నాము. నాటకసమాజాధ్యక్షులగు శ్రీయుత పి. నారాయణరెడ్డిగారి కృషికి మిక్కిలిగ తోడ్పడుచున్న తదితర మిత్రులను, పౌరసహాయకముగ అభివందించుచున్నాము.

శ్రీ క్షత్రియాలధ్రనాటక సమాజము

మొదటినుండియు మా గ్రామము నాటకాభిమానమునకు ప్రసిద్ధి కెక్కిన సమాచారము యావదాంధ్రనాటకమండలికిని విదితమే. నీటిబోధిని నాటకసమాజ మొకప్పు డెట్లు ప్రఖ్యాతి గాంచినదియు, అందరికిని తెలిసినవిషయమే. కాని, యీమధ్య నాటకప్రదర్శనలు లేవు. అభిరుచి చెడకుండ రంగూన్ శ్రీ క్షత్రియాలధ్రనాటక కంపెనీవారు ఒకటిరెండువారములనుండి సతినామిత్రి, సత్యహరిశ్చంద్ర మున్నగు నాటకములు ప్రదర్శించుచున్నారు. ప్రారంభములో కొంత గుర్తు జరిగినను, రానురాను ప్రోత్సహ మొసగబడుచున్నది. పురుష ప్రధానపాత్ర భారియగు, వెంకట్రావు, శ్రీపాత్రధారి కమలాబాయిగార్లు జనులను ఆకర్షించుచున్నారు. గొప్పగొప్ప ఆంధ్రనాటక సమాజములవాని అప్పుడప్పుడు వచ్చి నాటకకళాభిమాన, అభిరుచిని నూననింప జేయుదురు గాక యని సకలాంధ్రనాటక సమాజములవారిని కోరుచున్నాము. పై నాటకసమాజ పోషకులుగ శ్రీయుత టి. యల్. రామచంద్రారెడ్డిగారును, మరికొందరు రెడ్డిసోదరులును విశేషముగ సహాయము చేసి తమకు గల నాటక కళాభిమానమును వెల్లడించుచున్నందుకు వారి నభినందించుచున్నాము.

శ్రీ శంకర జయంతి

పూర్వ మీ గ్రామ ముండిన మైదానమందు యీమధ్య శ్రీశంకరమూర్తి గావించబడిన యోగభోగేశ్వరాలయమువద్ద నిన్న తిథినము 18-5-26 తేదీన సాయంత్రము 6 గంటలకు డా॥ శ్రీమతి పట్టాభిరామరావుగారి యధ్యక్షత క్రింద శ్రీశంకర

జయం తృప్తిసంపదర్శనమున సభ జరుపబడెను. శ్రీ స్వామి వారి శీవశ చరిత్రమునుగురించి కాశీజీ ఆంధ్రపండితులు బ్రహ్మశ్రీ విద్యాపాక్షం వెంకట్రామశాస్త్రిలు, ప్రాఫెసర్ డి. గురుమూర్తి (ఆంగ్లమున) ఆర్. కృష్ణకృష్ణగార్లు (తెలుగున) వువ్వనించిరి. అధ్యక్షులు లువ్వనించిన తర్వాత ఆర్. శేషగిరి రావుగారు వందనములు సమర్పించిరి. పూజలు, భజనలు జరిగిన తర్వాత సభ ముగిసెను.

ఉపశమనముచేయుచు

మాన్యును

కాల్చులను, వ్రాసులను, నలుకులను, దెబ్బలను, సాకులను, గీపులను, చర్మవ్యాధులను - "వేస్టెల్ నో" జెల్లినాటినిచ్చి టిని కాంతిపాచి, బాగుగా మరుద్దును. ప్రాణముగల భాగమునందు నిదానముగా దీనితో రుద్దుడు. నొప్పిని లేక మంటునగలిగించును.

Chesebrough Mfg. Company (Consolidated) New York, U. S. A.

మేల్లెడదానినే వాడుకొను

Vaseline TRADE MARK PETROLEUM JELLY 248

దీనికీబదులు దేనిని తీయకుడు

మానసోల్లాసినిమాత్రము 30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

వలసలభము! (హస్తాభిర్యులుప్రత్యేకము) గుణమధికము! శరీరములో ఉష్ణధిక్యముచే కలిగిడి వైశ్యకాకల కీమాత్రలు దివ్యావృత్తము. అజీర్ణము, అరుచి, అవులించుట, అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల యందు బలక్షయము, పిక్కులు, పార్శ్వములు, శిరస్సు, ప్రేక్ష, అనులు మొదలగునానియందు గలిగిడి నొప్పలను తగ్గిపోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకున దెచ్చును. ఈమాత్రలు మేహవాతనొప్పలను వెంటనే మాన్యును. ఇందు అనేక ఓషధులు చేరినవి. అనుభవముగల బౌద్ధ సుగుటచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడేమాచిన నిజము తెలియగలదు.

విరునామా:—

(1078)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

బోంబే నిడుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా

మలయచందనము

నెగరోగమునకు కుతారము

పథ్యము లేదు. విచికారితో పనిలేదు. మూడుపూలలో తప్పక గుణము కనబడును. ఒకడబ్బాతో వ్యాధినిర్మూలమగును. రాజకుటుంబముల నిమిత్తము కనిపెట్టబడినది. వెడదబ్బా 2-4-0. దీనికనుపానము అంగతైలము కొన్న 2-0-0 తెలుసు ప్యాకెటింగుగైరా ఖర్చుతో 6-0-0. 2462 గంధర్వ ఫార్మసీ రాయవరం, గోదావరిజిల్లా.

చెన్నపురి బజారుధరలు

1926-వ నం మేసెల 19-వతేది బుధవారము

1. ధాన్యములు

Table with 4 columns: Commodity, Unit, Price 1, Price 2. Includes items like rice, wheat, and oil.

2. ధాన్యము వస్తువులు

Table with 4 columns: Commodity, Unit, Price 1, Price 2. Includes items like pulses and other grains.

3. నూనెవస్తువులు

Table with 4 columns: Commodity, Unit, Price 1, Price 2. Includes items like ghee and oil.

4. చిల్లరవస్తువులు.

Table with 4 columns: Commodity, Unit, Price 1, Price 2. Includes items like sugar, salt, and other daily goods.

ఇనుము.

Table with 4 columns: Commodity, Unit, Price 1, Price 2. Includes items like iron and steel.

6. లోహములు

Table with 4 columns: Commodity, Unit, Price 1, Price 2. Includes items like copper, brass, and other metals.

7. దూది

Table with 4 columns: Commodity, Unit, Price 1, Price 2. Includes items like cotton and wool.

8. నూలు

Table with 4 columns: Commodity, Unit, Price 1, Price 2. Includes items like thread, yarn, and other textile goods.

అమృతాంజనము

దక్క-నిడబ్బితో నహ సీసా-1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, బొంబాయి

మెసూరు పాశ్యపు వెంకటాచలపండితుల ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతములలో నొకటియగు
రోకామయహార కస్తూరిమాత్రల యోగ్యతాపత్రములు

9. మ. జయంతిలాల్ అమృతలాల్ షా. సెడ్ అమృతలాల్ దామోదరదాస్, ఎల్లిస్ బ్రిడ్జ్ ఆహా మృదాబాద్ నుండి వ్రాసినది. తమరికస్తూరిమాత్రలను ఒకతూరి వుపయోగించ వారు ఎప్పుడునూ దానినే వాడెదరుని తమకు తెలియజేయ చాలాసంతోషముగానున్నది. ఇంక 25 సీసాలను బంప ప్రాధాన.
10. మ. ఎ. డేవిడ్. హెడ్ మాస్టర్, హిందూరిజల్త్ మాస్టర్ దొనకొండ పి. బి. నెల్లూరు నుండి వ్రాసినది. తమరుబంపిన కస్తూరిమాత్రలు చాలా బాగా పనిచేస్తున్నవని తెలియజేయ సంతోషించుచున్నాను. ఇంక 12 సీసాలను బంపకొరెనాను.
- మ. రామచంద్రరావు, డి. పి. డబ్ల్యూ గుమాస్తాహాడ కవుతరాం పి. బి. కృష్ణా డి. పిరు వ్రాసినది. తమరి కస్తూరిమాత్రలు పిల్లలకు, మరియు పెద్దవారికినీ చాలా వుపయోగకరముగా నున్నది. గావున ఇంకనూ 12 సీసాలను బంపించవలెను.
11. మ. ఎ. చంగయ్య రెవెన్యూ ఇన్స్పెక్టర్ చిత్తూర్ పి. కడప డిస్ట్రిక్టు తమరికస్తూరిమాత్రలు రోగముపైన అత్యుత్తముగా పనిచేస్తూవున్నవి గావున, ఇంకను 6 సీసాలను బంపుము.

250 నుండి 800 మాత్రలగుల సీసా నెల 4 అణాలు, పోస్టేజీవేర పోస్టేజీతో 6 సీసాలను 1-8-0, 12 సీసాలు 2-18-0 25 సీసాలు 5-8-0, సీసా 1 కి 4 అణాలవొప్పున అన్ని దుకాణములందును దొరకును. (8)

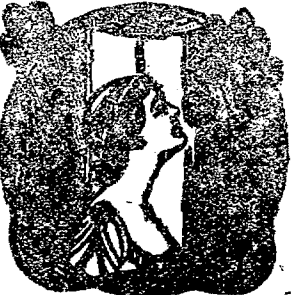
594

శ్రీ సీతారామవ వైద్యశాల, మెసూరు.

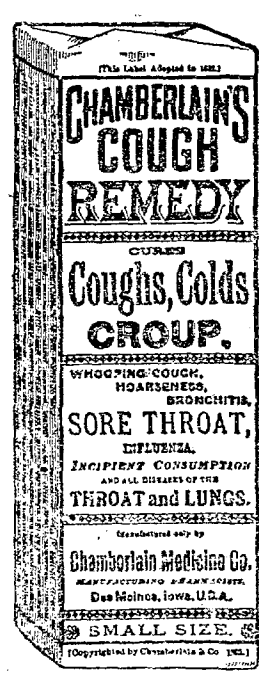
కామినియానూనె (రిజిస్టరు చేయబడినది)

ఉష్ణ ప్రదేశముల కిది అమోఘమైన వాసన ద్రవ్యము. ఇది వెంట్రుకలు ఊడిపోకుండ కాపాడును, వాటి యొక్క అభివృద్ధిని, సాగును హెచ్చించును. పుష్టయందు గలుగుచుంటును పార్శ్వరొలును, బట్టతలను మాన్పును, రంగుమారిన వెంట్రుకలను మామూలు రంగును గలిగించును.
దీనియందు మనోహరమైన గువాసగలదు. ఉపయోగించిన తరువాత మెదడుకు ఉత్సాహమును, చల్లదనమును, మంచియొచ్చిన ను గలిగించును. వేసకు నేలమండి దీనిని ఉపయోగించి, దీనిచే గలుగు అపారమైన అత్యుత్తమగుణమును గుఱించి చాలగొప్పగా పొగడి యున్నాడు.
ఈ దిగువ తెలుపబడిన యోగ్యతపత్రము చదువుడు.
దివాకచందు భండారి, అమృతసర పంజాబునుండి వ్రాసినది:—
“మీ కామినియానూనెను పరిశీలించితిని. ఇది వెంట్రుకలు పెరుగుటకు, అందముగా నుండుటకు చాల ఉపయోగకరము. వి. పి. మాలముగా 4 బుడ్లను దయచేసిపంపుడు.
దీనిని ఉపయోగించుటకువరువకుడు. ఇప్పుడే దీనిని కొనుడు.
1 బుడ్లి ధర రు 1-0-0 పోస్టాజురు 0-6-0 ప్రత్యేకము 8 “ “ 2-10-0 “ 0-12-0 “
హెచ్చరిక:— కామినియానూనె ప్రతి పట్టణమునందును, గ్రామమునందును యుండు ప్రతి వాగరికగృహమునందు చుకామునందు తప్పక దొరకును. కొందరు వర్తకాలు తెలియనివర్తక గుఱుతుగల తప్పువారకము నిచ్చి “ఇది సరసము, శ్రేష్ఠమైనదని” చెప్పుదురు. అందులో వారికి గొప్పలాభము గలదని తెలుసుకొనుడు. గాన అట్టిచల్లని వ్యాపార తంత్రములనుమారు లోబడకుడను. ఎప్పటికిని కామినియా నూనె తప్ప మరేదియు వాడకుడనని, నిరపరచుకొనుడు.
అత్తరులన్నిటికి రాజావంటిది ఓటో దిల్ బహారు చాడబడిన వారందరిచేచాలగొప్పగొప్పగా ప్రశంసించబడినది. చేతిరు చూలయందు కొని చుక్కలను వేసిన కొత్తగా కొసిన పుష్పములవలె మీచుట్టు ప్రక్కలను దానివాసన వ్యాపించును.
దీని ని ఒకసారి వాడుడు: తరువాత మీరెప్పుడును దీనినేవాడుదురు.
1 బొమ్మ బుడ్లి 1 కి ధర రు 2-0-0 వి. పి. ఖర్చులు రు 0-5-0 ప్రత్యేకము 12 “ “ 1-4-0 “ 0-5-0 “
కాంబిల్ బుడ్లి 1 కి ధర రు 0-2-0
పోలీషింగు:—ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికల్ కంపెనీ,
285, కామ్యూనిటీ మార్కెటు, బొంబాయి.

నిజమైన దగ్గులేక పడిశములకు
నిజమైన ఔషధము

కఠినముకాని దగ్గులకు, పడిశములకు శాంతమైన ఔషధములు వాడుటవలన తప్పేమియులేదు. అయితే నిజమైన దగ్గులకు, పడిశములకు తప్పక గుణమిచ్చునట్టి నిజమైన ఔషధమునే వాడవలెను.
చేంబరేన్ దగ్గునివారిణి (1871 స్థాపితము)
పసిపిల్లలకు, పెద్దవారికి తగినది. 50 సెల్ రమలనుండి వాడి గుణము పొందిన వారు దీనిని శిశువుచేయుచున్నారనుటకు, పదార్థము లిందు చేరుటలేదు. ప్రతివోటును విక్రయమునకు దొరకును. 188, 948.

మహాద్రాక్షిణి చూరము
శ్రీలగ్నాశ్రయ వ్యాధులకు సంజీవి. మేహము, ఋతు కూల, ఋతుబద్ధము, వంధ్యాగోగము, మొల్ల వ్యాధులను హరించి సంతానవతులగా జేయుటయందు దిది శ్రేష్ఠమయినది. 20-దినములనుండుగల డబ్బీ 1 కి రు 1-0-0. వి. పి. అ 6.
కార్బిల్ గాన 1-చితము) 3851.
పి. కె. ఎ. అందుకో, ఆయుర్వేదపరమాజ్ఞ పరిశేషి-నెల్లూరుజిల్లా-2

Grand Clearance Sale.
Artistically finished, Richly engraved
Reduced Price Rs. 6-0-0 only.
SOLID ROLLED-GOLD WRISTLET WATCH.
Very small size, fashionable to wear by both gents and ladies. Accurate time-keepers. Swiss. High grade mechanism. Guaranteed for three years. Complete. Rs. 6 (Six) only.
THE LONDON SWISS WATCH CO.,
Mount Road, Madras.

3 నెలలవరకు మాత్రమే 2700
గడియారము ఇనాము
“పూలరాణి ఓట్టోరెక్” ప్రతివోటును వెయ్యి పుష్పములవలె గువాసనను గలిగించును. బుడ్లి 1 కి ధర రు 0-8-0, 6 బుడ్లను రు 3 కు తెప్పించుకొనువారికి ప్రపంచమునందు ప్రసిద్ధిచెందిన అతీసు మేలా గడియారము ఇనాముగా పంపబడును. 86 గంటలవరకు పోవును. బలమైన లీవరుగలది. కాళ్ళెత్తుముగానుండును. చూచుటకు అందముగానుండును. దీర్ఘ కాలమువరకుండును. 47 చూల పెద్దగడియారము (4 సెల్ రమలు పూచీ యివ్వబడును) ఏలాటి ఖర్చులు లేక పంపబడును. తపాల ఖర్చులు మా రు 0-10-0 మొత్తము రు 8-10-0. ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు.
Bag Bazaar Stores
3 R. Nivedita Lane,
Bagbazar, Calcutta.